

Obsah

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

UZNESENIA

Výbor regiónov

110. plenárne zasadnutie 11. – 13. februára 2015

2015/C 140/01	Uznesenie na tému Pracovný program Európskej komisie na rok 2015	1
---------------	--	---

STANOVISKÁ

Výbor regiónov

110. plenárne zasadnutie 11. – 13. februára 2015

2015/C 140/02	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo (TTIP).	7
2015/C 140/03	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Rozšírenie ochrany zemepisných označení na nepoľnohospodárske výrobky	13
2015/C 140/04	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Strategický rámec EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2014 – 2020	16
2015/C 140/05	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Zelený akčný plán pre MSP a Iniciatíva na podporu zelených pracovných miest.	22
2015/C 140/06	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Usmernenia o opatreniach spájajúcich európske štrukturálne a investičné fondy a riadnu správu hospodárskych záležitostí	28
2015/C 140/07	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Úloha miestnych a regionálnych samospráv vo viacúrovňovej ochrane právneho štátu a základných práv v EÚ	32

III *Prípravné akty*

VÝBOR REGIÓNOV

2015/C 140/08	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Smerom k obehovému hospodárstvu: revízia právnych predpisov EÚ v oblasti odpadu	37
2015/C 140/09	Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Interoperabilita ako prostriedok modernizácie verejného sektora	47

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

110. PLENÁRNE ZASADNUTIE 11. – 13. FEBRUÁRA 2015

Uznesenie na tému Pracovný program Európskej komisie na rok 2015

(2015/C 140/01)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na oznámenie Európskej komisie o jej pracovnom programe na rok 2015 a dohodu o spolupráci medzi VR a Európskou komisiou,

1. víta odhodlanie Komisie osloviť občanov EÚ a obnoviť ich dôveru v EÚ. Poukazuje na úlohu, ktorú v tomto smere môžu zohrávať európske mestá a regióny;
2. víta, že v pracovnom programe Komisie sa kladie dôraz na zásadu subsidiarity a zásadu proporcionality, a pripomína, že VR monitoruje subsidiaritu s cieľom zabezpečiť, aby legislatívne kroky EÚ prispievali k integrovanejšiemu politickému prístupu, napr. činnosťou presahujúcou jednotlivé portfóliá. Požaduje systematické posudzovanie územného vplyvu pri všetkých nových iniciatívach EÚ vrátane REFIT;
3. pripomína svoje odhodlanie byť zapojený do celého legislatívneho cyklu v oblastiach, v ktorých môže s ohľadom na svoje kompetencie prispieť, a žiada Komisiu, aby s ním konzultovala návrhy, v ktorých dôjde v priebehu legislatívneho procesu k zásadným zmenám;
4. vyzýva na vytvorenie medziinštitucionálnej aliancie v záujme modernizácie a dokončenia infraštruktúry v Európskej únii, pričom zdôrazňuje, že je dôležité odstrániť problematické miesta, vytvoriť chýbajúce spojenia medzi uzlami a sieťami, ako aj cezhraničné úseky, pretože pripojiteľnosť a dostupnosť všetkých regiónov, pokiaľ ide o dopravu, energetiku, telekomunikácie a digitálnu infraštruktúru a služby, majú podľa neho kľúčový význam z hľadiska európskeho územného rozvoja a solidarity;
5. žiada Komisiu, aby riešila pretrvávajúce rozdiely na európskom jednotnom trhu a venovala osobitnú pozornosť pohraničným regiónom. V tejto súvislosti Komisiu vyzýva, aby vypracovala spoločné iniciatívy, ktoré by sa vykonávali s podporou jeho platformy európskych zoskupení územnej spolupráce (EZÚS). Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj regiónom, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené demografickými podmienkami, ako sa uvádza v ZFEÚ;
6. žiada v tejto súvislosti Európsku komisiu, aby vo svojich iniciatívach prihliadala na osobitnú situáciu najvzdialenejších regiónov, ktorých osobitné charakteristiky a potreba primeraných predpisov sú jasne vymedzené v článku 349 ZFEÚ, s cieľom zabezpečiť, že sa budú môcť plne zapojiť do jednotného európskeho trhu;

7. víta záväzok Komisie počkať si na názory spoluzákodarcov predtým, než pristúpi k stiahnutiu legislatívnych návrhov uvedených v prílohe II pracovného programu, a žiada, aby dostal rovnakú možnosť. Žiada Komisiu, aby nestahovala návrh týkajúci sa obehového hospodárstva. Považuje za potrebné urýchlene prepracovať platné právne predpisy v oblasti odpadového hospodárstva;

8. podporuje snahy Komisie o zníženie regulačnej záťaže s cieľom podporiť investície, rast a zamestnanosť za predpokladu, že sa zachová vysoká úroveň sociálnej ochrany, ochrany zdravia a životného prostredia a možnosti výberu pre spotrebiteľov. Požaduje, aby bol pozvaný zúčastniť sa na činnosti pracovných skupín o zjednodušení európskej legislatívy, keďže regionálne a miestne orgány sú v mnohých prípadoch tým subjektom, ktorý implementuje právne predpisy EÚ;

9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v pracovnom programe nie je odkaz na špecifické iniciatívy v oblasti politiky súdržnosti, rozvoja vidieka, cestovného ruchu a životného prostredia. Zvlášť ľutuje, že chýbajú nové iniciatívy týkajúce sa mestskej agendy, makroregionálnych stratégií, územnej súdržnosti a demografických výziev. Žiada Komisiu, aby s ním spolupracovala pri vypracovávaní iniciatív v týchto oblastiach.

Zamestnanosť, rast a investície

10. berie na vedomie Európsky fond pre strategické investície (EFSI), ktorý má počas nasledujúcich troch rokov zmobilizovať dodatočné investície do strategických oblastí vo výške 315 miliárd EUR;

11. zdôrazňuje, že investičný plán pre Európu a EFSI dopĺňajú kohéznú politiku a že silné synergie medzi novým EFSI a operačnými programami Európskeho štrukturálneho a investičného fondu (EŠIF) budú mať kľúčový význam, pokiaľ ide o zabezpečenie súladu medzi investičnými projektmi a regionálnymi a miestnymi stratégiami rozvoja. Odporúča v tejto súvislosti primerane zapojiť miestne a regionálne orgány do procesu výberu projektov, ako aj do prípravy decentralizovaného investičného fóra;

12. s uznaním víta skutočnosť, že oznámenie Komisie o tom, ako uplatňovať hranice flexibility Paktu stability a rastu preberá požiadavku VR, aby vnútroštátne spolufinancovanie projektov v rámci fondov EFSI a EŠIF bolo vyňaté z pravidiel Paktu stability a rastu. VR je totiž presvedčený, že širšie uplatňovanie „doložky o investíciách“ výrazne pomôže odstrániť prekážky, ktoré bránia opätovnému naštartovaniu investícií podporujúcich rast;

13. je znepokojený pokračujúcou platobnou krízou súvisiacou s rozpočtom EÚ a skutočnosťou, že výška neuhradených pohľadávok je čoraz vyššia. Očakáva, že Európska komisia urýchlene predloží plán na odstránenie sklzu v uhrádzaní platieb, ktorý sa zaviazala predložiť v rámci postupu prijímania rozpočtu na rok 2014. Revízia viacročného finančného rámca by mala v druhom štádiu byť príležitosťou na hľadanie štrukturálnych riešení toho, aby sa sklz pri platení účtov nezmenil na štrukturálny dlh EÚ. Revízia by mala zahŕňať aj reformu systému vlastných zdrojov EÚ, ktorej cieľom by malo byť znížiť zraniteľnosť financií EÚ voči národným sporom, a jeho zosúladenie s hodnotením stratégie Európa 2020 v polovici jej uplatňovania;

14. navrhuje, aby v rámci hodnotenia stratégie Európa 2020 v polovici jej uplatňovania bol do makroekonomickej hodnotiacej tabuľky zapracovaný ukazovateľ miery investícií;

15. vyzýva Komisiu, aby tiež posúdila vplyv nových pravidiel ESA z roku 2010 na investičnú schopnosť miestnych a regionálnych orgánov;

16. víta skutočnosť, že sa Komisia zameriava na boj proti nezamestnanosti a zdôrazňuje, že v tejto oblasti sú potrebné silné opatrenia, do ktorých by boli úzko zapojené aj miestne a regionálne orgány a ich združenia. Gratuluje Európskej komisii k návrhu, ktorý predložila 4. februára 2015 a ktorého cieľom je uvoľniť na rok 2015 1 miliardu EUR na výrazné zvýšenie predfinancovania, ktoré členské štáty dostávajú v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých. Vyzýva Európsku komisiu, aby zorganizovala štruktúrovaný dialóg s VR a územnými združeniami s cieľom spoločne prehodnotili, ako by sa európsky systém záruky pre mladých dal lepšie uplatňovať v praxi;

17. naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby do revidovanej stratégie Európa 2020 doplnili územný rozmer a zosúladili európsky semester s dlhodobými cieľmi stratégie Európa 2020. Vyzýva Komisiu, aby zabezpečila zapojenie verejnej správy na nižšej ako celoštátnej úrovni do revízie procesov správy hospodárskych záležitostí, vrátane európskeho semestra. Efektívne využívanie zdrojov považuje za kľúčový prvok stratégie Európa 2020, ktorej cieľom je dosiahnuť udržateľný rast, a nabáda preto Komisiu a členské štáty, aby stanovili hlavný cieľ týkajúci sa produktivity zdrojov;

18. vyjadruje poľutovanie nad tým, že hodnotenie stratégie Európa 2020 v polovici jej uplatňovania, ktoré malo byť uverejnené v roku 2015, Európska komisia odložila na neskôr. Vyzýva Komisiu, aby svoje návrhy na hodnotenie stratégie Európa 2020 predložila čo najskôr;

Jednotný digitálny trh

19. zdôrazňuje význam dokončenia jednotného digitálneho trhu s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť regionálnej podnikateľskej sféry, a to aj prostredníctvom investičných stimulov v oblasti informačných a komunikačných technológií. Podčiarkuje, že je naliehavo potrebné preklenúť digitálnu priepasť medzi mestskými a vidieckymi oblasťami v Európe, vytvoríť nové a dôveryhodné verejné elektronické služby a elektronickú verejnú správu, ktoré by boli dostupné všetkým, a zaviesť opatrenia na zlepšenie digitálnej gramotnosti občanov, iniciatívy poskytujúce potrebné mechanizmy, ktoré pomôžu vyriešiť problémy spojené s demografickými výzvami, ktorým musia čeliť niektoré oblasti európskych regiónov. Navrhuje zlepšiť uplatňovanie digitálnej agendy prostredníctvom silnejšieho územného rozmeru výročného Digitálneho fóra;

Energetická únia, politika v oblasti zmeny klímy a životného prostredia

20. víta navrhovaný strategický rámec pre energetickú úniu a vyzýva, aby bola nová stratégia založená na realistických miestnych a regionálnych riešeniach týkajúcich sa energetiky, zmiernenia vplyvov klimatických zmien a prispôsobovania sa im, ako aj trvalo udržateľného rozvoja. Žiada Komisiu, aby lepšie zapájala VR, pokiaľ ide o kľúčové aspekty miestnych a regionálnych záujmov v oblasti bezpečnosti dodávok energie, energie z obnoviteľných zdrojov, vnútorného energetického trhu a znižovania emisií skleníkových plynov, najmä v súvislosti s maloobchodným energetickým trhom a cenovo dostupnou energiou, ako aj decentralizovanou výrobou energie, novým riadením v oblasti energetiky a novým postavením občanov ako spotrebiteľov energie a jej výrobcov. Zároveň Komisiu žiada, aby zapojila VR do činnosti občianskeho energetického fóra a programu Inteligentné mestá (Smart Cities);

21. zdôrazňuje význam príspevku miest a regiónov, pokiaľ ide o dodávky energie a bezpečnosť dodávok, ako aj budúcnosť energetickej politiky a úlohu energetickej únie a navrhuje, aby bolo medzi Komisiou, EIB a VR vytvorené strategické partnerstvo s cieľom vypracovať konkrétne akčné plány;

22. žiada Komisiu, aby VR zapojila do prípravy legislatívnych návrhov zameraných na uplatňovanie klimaticko-energetického balíka do roku 2030;

23. zdôrazňuje význam zapojenia regionálneho systému v záujme zvýšenia účinnosti systému riadenia politík v oblasti energetiky a zmeny klímy;

24. vyzýva Komisiu, aby posilnila a integrovala Dohovor primátorov a starostov a jeho iniciatívu Mayors Adapt, a aby ich platnosť predĺžila aj na obdobie po roku 2020 s cieľom dosiahnuť potrebnú koordináciu aspektov politiky v oblasti energetiky a klimatických zmien. Zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú VR zohráva pri mobilizácii miestnych a regionálnych orgánov a chce byť úzko zapojený do rozvoja týchto nástrojov v budúcnosti;

25. chcel by prispieť k príprave pozície EÚ pre konferenciu UNFCCC COP21 v Paríži a žiada Komisiu, aby VR v plnom rozsahu zapojila do všetkých príslušných rokovaní a aktivít

26. domnieva sa, že Komisia by mala v roku 2015 predložiť oznámenie o využívaní pôdy ako suroviny, podrobné strednodobé hodnotenie stratégie EÚ v oblasti biodiverzity, nový návrh smernice o prístupe k spravodlivosti vo veciach ochrany životného prostredia, ako aj legislatívny návrh o inšpekciách životného prostredia a ich presadzovaní, pričom by sa nové legislatívne návrhy a v nich obsiahnuté ustanovenia mali dôkladne preskúmať z hľadiska toho, či bola dodržaná zásada subsidiarity a zásada proporcionality;

27. víta skutočnosť, že Európska komisia vo svojom pracovnom programe na rok 2015 kladie dôraz na užšie partnerstvo s regiónmi a mestami, s cieľom dosiahnuť lepšie uplatňovanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia. Teší sa na zintenzívnenie činnosti Spoločnej technickej platformy environmentálnej spolupráce EK a VR, ako sa to uvádza v 7. environmentálnom akčnom programe Európskej únie na obdobie rokov 2014 – 2020;

28. opätovne vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia na zaručenie vyváženého trhu s mliekom po ukončení mliečnych kvót 31. marca 2015, aby sa tak zabránilo negatívnym sociálnym a hospodárskym dôsledkom, ako aj rizikám súvisiacim s dlhodobými investíciami do tohto sektora;

Vnútrotrh

29. poukazuje na skutočnosť, že je nutné podporovať investície do inovácií a posilniť európsky priemysel, ak si má EÚ udržať konkurenčnú výhodu vo svetovej ekonomike;

30. žiada kroky v nadväznosti na zelenú knihu o možnom rozšírení ochrany zemepisných označení Európskej únie na nepoľnohospodárske výrobky ⁽¹⁾;

31. víta zameranie na MSP a poukazuje na ich prínos pre rast a vytváranie pracovných miest na regionálnej a miestnej úrovni EÚ. Zdôrazňuje, že je pripravený spolupracovať na vytvorení siete regionálnych vyslancov MSP. Očakáva v tejto súvislosti nové návrhy týkajúce sa únie kapitálových trhov, ktoré by mali pomôcť zlepšiť prístup MSP k financiam;

32. víta záväzok Komisie predložiť balík o mobilite pracovnej sily, ktorý by mal obsahovať návrh revízie smernice o vysielaní pracovníkov. Žiada v tejto súvislosti Komisiu, aby ďalej objasnila nárok občanov, ktorí uplatňujú svoje právo slobodného pohybu, na sociálne zabezpečenie a iné sociálne dávky. Nabáda Komisiu, aby zohľadnila aj negatívne vplyvy mobility pracovnej sily, ako napríklad odliv mozgov a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami;

33. so zreteľom na posilnenie sociálneho hospodárstva a sociálneho podnikania v EÚ žiada Komisiu, aby predložila návrh európskych stanov pre vzájomné poisťovacie spolky a združenia a revidovaný návrh o stanovách európskeho družstva a zachovala svoj návrh o štatúte európskej nadácie;

34. žiada Komisiu, aby pokračovala vo svojom úsilí zabezpečiť, že **finančný sektor** bude bezpečnejší a schopný lepšie plniť svoju úlohu, ktorou je financovať reálne hospodárstvo. Očakáva preto konkrétne návrh o riešení krízových situácií nebankových finančných inštitúcií;

Hospodárska a menová únia

35. Víta zámer Komisie prehodnotiť hospodársku a menovú úniu, vrátane jej sociálneho rozmeru, a nabáda Komisiu, aby pri hľadaní konkrétnych návrhov úzko spolupracovala s VR;

36. víta skutočnosť, že Komisia si dala za cieľ posilniť boj proti daňovým únikom a daňovým podvodom a prejsť na systém, v ktorom je krajinou zdanenia krajina, v ktorej sa vytvárajú zisky. Podporuje úsilie Komisie v oblasti automatickej výmeny informácií o cezhraničných daňových rozhodnutiach medzi daňovými orgánmi;

Dohody o voľnom obchode

37. vyzýva Komisiu, aby vypracovala strategický dokument, v ktorom vymedzí širšie ciele obchodnej politiky EÚ, čo by umožnilo zvýšiť transparentnosť a normy konzultácie počas rokovaní a zaručilo dostatočný prístup na trh, podporu vysokých environmentálnych a sociálnych noriem a plné rešpektovanie nezávislosti verejných orgánov na všetkých úrovniach verejnej správy pri poskytovaní verejných služieb;

38. podporuje aktuálne úsilie Komisie zvýšiť transparentnosť v rokovaníach o obchodných dohodách, najmä pokiaľ ide o Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo (TTIP). Nástoží, že malé miestne a regionálne ekonomiky by nemali byť negatívne ovplyvnené výsledkom rokovaní, a že potravinové výrobky s regionálnym označením by mali byť aj naďalej chránené a že európske zdravotné a environmentálne normy, ako aj právne štruktúry a postupy EÚ a členských štátov, musia byť naďalej zachované. Očakáva, že výsostné kompetencie členských štátov v oblasti kultúry a médií zostanú zachované tým, že sa v mandáte na rokovania udelí na oblasti kultúry a médií jasná výnimka. Žiada, aby bol transparentne a pravidelne informovaný, aby tak mohol plniť svoju úlohu sprostredkovateľa medzi Úniou a miestnymi a regionálnymi orgánmi;

⁽¹⁾ COM(2014) 469 final.

39. vyzýva Komisiu, aby VR prizvala k ďalším krokom v nadväznosti na rokovania o Dohode o obchode so službami (TiSA), ktorá má nahradiť Všeobecnú dohodu o obchode so službami (GATS), keďže hlavné ustanovenia, o ktorých sa rokuje (ako napríklad rozsah pôsobnosti, vymedzenie pojmov, prístup na trh, vnútroštátne zaobchádzanie a výnimky v súvislosti s poskytovaním služieb) sa týkajú kompetencií miestnych a regionálnych orgánov;

40. nabáda Komisiu, aby vytvorila komunikačnú stratégiu s cieľom informovať európskych občanov, aký potenciálny prínos by takáto obchodná dohoda znamenala pre ich každodenný život;

Oblasť spravodlivosti a základných práv

41. berie na vedomie záväzok Komisie v oblasti rovnakých príležitostí pre ľudí s postihnutím a rovnosti medzi mužmi a ženami, ľutuje však, že chýbajú konkrétne nové iniciatívy v tejto oblasti;

42. podporuje úsilie Komisie zaviesť do praxe komplexnú európsku politiku v oblasti prisťahovalectva, ktorá bude chrániť hranice EÚ, bojovať proti obchodovaniu s ľuďmi a nelegálnemu prisťahovalectvu, bude však zároveň rešpektovať základné práva prisťahovalcov a vytvorí pre migrantov bezpečné a legálne cesty, ako sa dostať do EÚ, pričom sa posilní spolupráca s krajinami pôvodu a tranzitu, vytvorí skutočná solidarita medzi členskými štátmi EÚ a podporí európska konkurencieschopnosť tým, že sa zvýši potenciál prisťahovalcov prispieť k hospodárstvu členských krajín EÚ;

43. žiada zaviesť koordinovanú prisťahovaleckú politiku a zdôrazňuje, že navrhovaný nový prístup k prisťahovalectvu musí zahŕňať aj opatrenia a nástroje, ktoré budú zohľadňovať významnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri prijímaní a integrácii prisťahovalcov na základe zásady solidarity;

44. žiada Komisiu, aby v spolupráci s VR spustila konzultáciu s miestnymi a regionálnymi orgánmi s cieľom lepšie posúdiť momentálne výzvy na najnižšej úrovni verejnej správy pred tým, ako sa začnú predkladať nové európske iniciatívy a právne predpisy;

EÚ ako globálny aktér

45. víta zámer Komisie prehodnotiť európsku susedskú politiku, ku ktorej VR bude prispievať prostredníctvom zhromaždení ARLEM a CORLEAP, a vyzýva, aby sa posilnili mechanizmy a programy spolupráce medzi EÚ a partnerskými miestnymi a regionálnymi orgánmi a zintenzívniť aj iniciatívy na podporu procesu decentralizácie v partnerských krajinách. Navrhuje rozšíriť rozsah pôsobnosti nástroja pre miestnu správu ((Local Administration Facility) na všetky partnerské krajiny;

46. víta zámer Komisie zverejniť oznámenie o cieľoch v oblasti udržateľného rozvoja po roku 2015 a je pripravený prispieť skúsenosťami a iniciatívami miestnych a regionálnych orgánov, ktoré sú kľúčovými partnermi v oblasti decentralizovanej rozvojovej spolupráce. Žiada, aby bol úzko zapojený do prípravy pozície EÚ v súvislosti s globálnymi rokovaniaми a iniciatívami počas európskeho roka rozvoja 2015.

Riadenie a občianstvo

47. víta záväzok Európskej komisie navrhnuť novú medziinštitucionálnu dohodu o lepšej tvorbe práva a žiada, aby bol zapojený aj v tejto oblasti;

48. s nadšením víta skutočnosť, že znižovanie byrokracie je prioritou. Účinná identifikácia byrokracie, najmä s pomocou miestnych a regionálnych orgánov a podnikov, bude rozhodujúcim faktorom pre zvýšenie dosahu;

49. považuje obnovenie dôvery v Európsku úniu za veľmi dôležitú prioritu a žiada Komisiu, aby ďalej rozvíjala medziinštitucionálne partnerstvo v oblasti decentralizovanej komunikácie. Bude aj naďalej podporovať aktívne európske občianstvo a sledovať revíziu nariadenia o európskej iniciatíve občanov;

50. berie na vedomie zámer Európskej komisie navrhnuť novú medziinštitucionálnu dohodu, ktorá by zahŕňala aj Radu, o povinnom registri transparentnosti a žiada, aby Komisia predložila právny návrh na vytvorenie takéhoto registra na základe článku 352 ZFEÚ. Od regionálnych a miestnych orgánov, ani od združení, ktoré ich zastupujú, by sa registrácia vyžadovať nemala, pretože regionálne a miestne orgány sú súčasťou európskeho viacúrovňového inštitucionálneho systému, ktorého zástupcovia sú demokraticky volení občanmi a nezastupujú stranícke záujmy;

51. poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej komisii, Európskemu parlamentu, Rade a predsedovi Európskej rady.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov

Markku MARKKULA

STANOVISKÁ
VÝBOR REGIÓNOV

110. PLENÁRNE ZASADNUTIE 11. – 13. FEBRUÁRA 2015

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo (TTIP)

(2015/C 140/02)

Spravodajca: Markus Töns, poslanec krajinského snemu Severného Porýnia-Vestfálska
Referenčný dokument:

I. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. pripomína, že Európska únia (EÚ) znamená viac ako len čisto hospodárske spoločenstvo a je vnímaná skôr ako spoločenstvo hodnôt, v ktorom – tak ako je vymedzené aj v preambule Charty základných práv EÚ – stoja ľudia v centre jej diania, pričom EÚ prispieva k rozvoju spoločných hodnôt so zreteľom na rozmanitosť kultúr a tradícií národov Európy, ako aj na národnú identitu členských štátov a ich organizáciu štátnej moci na štátnej, regionálnej a miestnej úrovni;
2. zdôrazňuje, že dohoda o TTIP by mohla poskytnúť veľmi potrebný stimul pre európske hospodárstvo a viesť k významnému rastu európskeho HDP, ako aj k vytvoreniu nových vysoko kvalitných pracovných miest;
3. pripomína, že dohoda o TTIP by mohla na oboch brehoch Atlantiku viesť k vytvoreniu záväzných pravidiel na všetkých úrovniach vlády až po miestne orgány, a teda by sa mohla vzťahovať na približne 820 miliónov osôb. Táto dohoda by pripravila pôdu pre budúce bilaterálne a multilaterálne obchodné a investičné dohody vrátane dohody o obchode so službami (Trade in Services Agreement – TiSA). Tieto rokovania majú teda kľúčový význam pre život každého občana v EÚ a USA, a preto by sa mali viesť spravodlivo a transparentne, pričom hlavný dôraz by sa mal vždy klásť na záujem občanov;
4. oceňuje, že v usmerneniach k rokovaniam sa potvrdzuje, že rokujúce strany majú právo prijímať, udržiavať a posilňovať opatrenia potrebné na to, aby sa mohlo pokračovať v plnení legitímnych spoločensky prospešných cieľov, ako je ochrana spoločnosti, životného prostredia a verejného zdravia, zabezpečenie integrity a stability finančného systému, snaha o väčšiu bezpečnosť a istotu pre občanov a propagácia a ochrana kultúrnej rozmanitosti;
5. poukazuje na to, že rokovania o transatlantickej dohode o voľnom obchode zahŕňajú oblasti, ktoré spadajú do právomoci všetkých vládnych a administratívnych úrovní vrátane miestnych a regionálnych orgánov, a so zreteľom na tento dôležitý miestny a regionálny rozmer dohody žiada Európsku komisiu, aby bol prizvaný do poradnej skupiny Európskej komisie pre TTIP (TTIP Advisory Group) ako orgán zhromažďujúci zástupcov EÚ na regionálnej a miestnej úrovni s cieľom zabezpečiť včasné zapojenie a účasť orgánov na miestnej a regionálnej úrovni na rokovaniach;
6. vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Európska komisia doteraz nezačlenila Európsky výbor regiónov medzi členov tejto poradnej skupiny tak, ako to urobila so zástupcami organizovanej občianskej spoločnosti;

7. zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa zachoval súčasný, ako aj budúci manévrovací priestor členských štátov v oblasti regulácie, najmä pri stanovení ochranných noriem a službách všeobecného záujmu. Zaručenie manévrovacieho priestoru je nevyhnutné najmä pre subjekty poskytujúce verejnoprospešné služby, keďže tieto subjekty poskytujú služby, ktoré sú vo všeobecnom hospodárskom záujme. V tejto súvislosti taktiež zdôrazňuje zásadu o rešpektovaní regionálnej a miestnej samosprávy stanovenú v zmluvách.
8. odmieta návrh rozsiahlejšej regulačnej spolupráce, ktorá by obchodnému a investičnému partnerovi dávala v predlegislatívnej a legislatívnej fáze zákonodarného postupu na úrovni EÚ, členských štátov či miestnych a regionálnych samospráv privilegovanú možnosť pripomienkovať konanie alebo naťahovať legislatívny postup tým, že bude požadovať analýzy vplyvu tejto legislatívy na voľný obchod;
9. vyzdvihuje skutočnosť, že táto dohoda prospeje všetkým podnikom, bez ohľadu na ich veľkosť, najmä však MSP, ktoré nemajú k dispozícii potrebné finančné, právne a ostatné prostriedky na to, aby sa dokázali presadiť pri rozdielnych právnych predpisoch a ostatných prekážkach obchodu;
10. domnieva sa, že transatlantická dohoda o voľnom obchode (TTIP) by mohla byť príležitosťou na stimulovanie rastu a zamestnanosti v EÚ, pričom sa môže poskytnúť vzájomný prístup k trhu pre obchodovanie s tovarmi, službami, investíciami a pre verejné obstarávanie, a taktiež by mohlo dôjsť k odbúraniu regulačných predpisov a necolných prekážok obchodu;
11. so zreteľom na priemernú mieru colného zaťaženia vo výške 2 % poukazuje na to, že impulzy pre rast, ktoré očakáva najmä Európska komisia, by vychádzali predovšetkým z konvergenencie regulačných predpisov a z odbúrania necolných prekážok obchodu;
12. poukazuje však na to, že v prípade dohody s takýmto globálnym dosahom existujú okrem príležitostí aj riziká a v tejto súvislosti dôrazne pripomína, že sa musí zabezpečiť demokratická účasť a právomoci miestnych a regionálnych orgánov;
13. víta závery Rady EÚ zverejniť mandát na rokovania o TTIP, ale vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa to uskutočnilo niekoľko mesiacov potom, ako unikli informácie na internete, a taktiež nad tým, že reštrikcie týkajúce sa mandátu na rokovania sú rozsiahle. Tieto reštrikcie by sa mali obmedziť, aby verejnosť mala lepší prístup k informáciám o stave rokovaní.
14. taktiež poukazuje na to, že so zreteľom na rozsah dohody medzi EÚ a USA musí byť za každých okolností zaručená demokratická kontrola rokovaní, a preto žiada Európsku komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že rokovania sa budú viesť čo najtransparentnejšie. Konkrétne to znamená, že sa budú zverejňovať všetky zásadné dokumenty a rokovacie usmernenia sa budú podľa možnosti bez obmedzení, včas a zrozumiteľným spôsobom prezentovať miestnym a regionálnym orgánom, príslušným spoločenským skupinám, ako aj všetkým občanom EÚ. Víta v tejto súvislosti skutočnosť, že členské štáty, ktoré o zverejnení dokumentov z rokovaní o obchodnej dohode rozhodujú na základe jednomyselnosti, poverili začiatkom januára 2015 Európsku komisiu, aby zverejnila prvé ponuky zo strany EÚ k viacerým oblastiam;
15. zdôrazňuje, že v prípade TTIP ide o zmiešanú dohodu, s ktorou musí súhlasiť aj Európsky parlament a musí ju ratifikovať aj všetkých 28 členských štátov Európskej únie, čo si môže v súlade s právnym usporiadaním príslušného členského štátu vyžadovať nielen súhlas národného parlamentu, ale prípadne aj súhlas vlád, parlamentov alebo snemovní na regionálnej úrovni;
16. navrhuje, aby sa do dohody medzi EÚ a USA začlenila aj klauzula o jej prehodnotení, aby sa v prípade potreby dal zhodnotiť účinok uzatvorených dohôd a bolo možné ich prípadne zmeniť;
17. vyzýva Komisiu, aby sa zasadzovala za začlenenie zásady pozitívneho zoznamu do dohody TTIP a odmieta zásadu negatívneho zoznamu a takzvané západkové doložky (ratchet clauses);

18. domnieva sa, že vysoká úroveň európskych ochranných noriem, ktoré existujú pre občanov v Európskej únii, sa musí v maximálnej miere chrániť ako výdobytok, a žiada, aby sa v žiadnom prípade neznižovala úroveň zákonných noriem zavedených v členských štátoch EÚ, napr. v oblasti ochrany života, bezpečnosti výrobkov, v oblasti zdravotnej, sociálnej, environmentálnej, klimatickej, potravinovej ochrany a ochrany zvierat, alebo v oblasti ochrany spotrebiteľov a ochrany údajov, duševného vlastníctva, ako aj práv pracovníkov, a aby sa naopak vyvíjalo úsilie na ich zlepšovanie a stabilné poskytovanie verejných služieb. Podporuje názor, že právo na reguláciu týchto dôležitých oblastí musí zostať v rukách príslušných inštitúcií na európskej alebo národnej úrovni;

19. žiada, aby sa partneri pri rokovaní zasadzovali za zlepšovanie týchto noriem, a prípadne aj za prevzatie resp. uznanie príslušných prísnejších ochranných noriem partnerskej krajiny, a okrem toho žiada, aby sa v budúcnosti tieto ochranné normy mohli bez obmedzenia optimalizovať a mal by sa zaviesť mechanizmus, ktorý ich bude prispôsobovať na základe najnovších vedeckých poznatkov;

20. zdôrazňuje, že zásada predbežnej opatrnosti je jednou zo základných zásad, ktorými sa riadi európska politika v oblasti ochrany životného prostredia, zdravia a ochrany spotrebiteľov a na jej základe sa koná včas a preventívne, s cieľom zabrániť ohrozeniu zdravia ľudí, zvierat a rastlín a poškodeniu životného prostredia. V tejto súvislosti poukazuje na to, že transatlantická dohoda o voľnom obchode nesmie mať za účinok, že sa oslabí zásada predbežnej opatrnosti platná v EÚ, a to najmä v oblasti ochrany životného prostredia a zdravia, potravinovej bezpečnosti a ochrany spotrebiteľov;

21. taktiež opakovane konštatuje, že by sa mali doriešiť všetky dôležité podrobné otázky dohody, a nesmie dôjsť k žiadnemu dodatočnému prenášaní regulačných otázok – s obchádzaním demokratického legislatívneho procesu – na špecificky zriadené skupiny odborníkov;

22. vyjadruje poľutovanie nad tým, že globálne sledovanie, dekodovanie a vyhodnocovanie elektronickej komunikácie spravodajskými službami, okrem iného Agentúrou pre národnú bezpečnosť USA (NSA), ako aj spriateľných spravodajských služieb krajín EÚ, má trvalo negatívny účinok, pokiaľ ide o dôveru európskych občanov v záväzných medzinárodných normách pre ochranu údajov, a preto žiada, aby zmluvné strany zaručili právo na ochranu súkromia a zabezpečenie slobody a práv občanov, a to aj na internete;

23. dôrazne žiada, aby rokovania o TTIP boli spojené s uzavretím komplexnej dohody o ochrane údajov medzi EÚ a USA;

24. poukazuje na to, že právne predpisy EÚ (acquis communautaire) záväzne upravujú ustanovenia v oblasti noriem Medzinárodnej organizácie práce (MOP), ako aj ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci a bezpečnosti výrobkov, a v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je výslovne stanovené dodržiavanie základných pracovných noriem MOP a smerníc OECD pre nadnárodné podniky, a to aj pokiaľ ide o následné rokovania o TTIP;

25. nesúhlasí s tým, aby boli súčasné a budúce práva na ochranu zamestnancov, napr. právo na spolurozhodovanie, podnikové stanovy a ďalšie práva na ochranu zamestnancov, v rámci TTIP označované za netarifné obchodné prekážky. V právomoci členských štátov musí zostať aj regulácia trhu práce, systémy sociálneho zabezpečenia, nezávislosť kolektívneho vyjednávania, sloboda združovania, právo na štrajk, minimálna mzda a kolektívne zmluvy jednotlivých členských štátov;

26. víta skutočnosť, že v rokovacom mandáte EÚ sa uvádza, že „v súlade so ZFEÚ, a najmä protokolom č. 26 o službách všeobecného záujmu, a s prihliadnutím na záväzok EÚ v tejto oblasti vrátane GATS, by sa mala zachovať vysoká kvalita verejných služieb EÚ“. V tejto súvislosti však poukazuje na spoločné ustanovenia Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), podľa ktorých „Únia rešpektuje rovnosť členských štátov pred zmluvami, ako aj ich národnú identitu, obsiahnutú v ich základných politických a ústavných systémoch vrátane regionálnych a miestnych samospráv“ (článok 4 odsek 2 ZEÚ);

27. v zásade zdôrazňuje, že miestne a regionálne a miestne samosprávy musia mať zabezpečené právo rozhodovať o svojej vnútornej organizácii, čo je jednou z kľúčových oblastí práva obcí na samosprávu, a že podľa miestnych daností a na základe vôle miestnych voličov musí byť naďalej možné neobmedzene vrátiť komunálnej úrovni právomoci v oblasti verejných služieb, t. j. možnosť kedykoľvek poskytovať verejné služby prostredníctvom vlastnej verejnej ustanovizne, a to aj keď už prebehla privatizácia tejto služby;

28. dôrazne pripomína, že mandát Komisie viesť rokovania nepresahuje ústavnoprávny rámec, čo znamená, že sa musí rešpektovať ochrana tých záležitostí, ktoré členské štáty považujú za záležitosti všeobecného záujmu;
29. pripomína, že v rokovacom mandáte EÚ sú v súlade s bodom 20 služby poskytované pri výkone verejnej moci vylúčené z rokovacieho mandátu a požaduje, aby bolo jasne uvedené, že tým sú z rokovaní vylúčené služby, ktoré sú v rámci judikatúry príslušných zmluvných strán alebo jedného príslušného člena stanovené ako výkon verejnej moci;
30. žiada objasniť, či verejné služby, na ktoré sa odkazuje v článku 19 rokovacieho mandátu EÚ, sú tie, ktoré podľa judikatúry príslušných zmluvných strán alebo jedného člena podliehajú špecifickým regulačným režimom alebo sa vyznačujú špecifickými požiadavkami, ktoré sa kladú na poskytovateľov služieb na štátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni v zmysle všeobecného záujmu. Patrí sem napr. zásobovanie vodou a energiou, úprava odpadových vôd a likvidácia odpadu, záchranné služby, služby zdravotnej a sociálnej starostlivosti, miestna verejná doprava, bytová výstavba, urbanizmus a rozvoj miest;
31. vyzýva Komisiu, aby v súlade so znením bodu 19 rokovacieho mandátu EÚ pre verejné služby presadila horizontálne oslobodenie od povinností zásady prístupu na trh a tuzemského posudzovania a so zreteľom na verejné služby ďalej žiada presadiť výhrady pre všetky odvetvia a všetky súčasné a budúce opatrenia pre zmluvné strany, obmedziť počet služieb a poskytovateľov služieb, uložiť poskytovateľom služieb osobitné povinnosti a regulovať poskytovanie týchto služieb v zmysle všeobecného záujmu;
32. poukazuje na to, že nepovažuje za potrebnú rozsiahlejšiu liberalizáciu najmä v oblasti vzdelávacích služieb so zmiešaným verejno-súkromným financovaním, okrem iného v oblasti predškolského vzdelávania, školského a vysokoškolského vzdelávania a v oblasti vzdelávania dospelých a odbornej prípravy, keďže multilaterálna dohoda GATS v oblasti služieb už obsahuje rôzne záväzky týkajúce sa liberalizácie;
33. víta správu Európskej komisie o verejnej konzultácii, ktorú otvorila v súvislosti s mechanizmom urovnávania sporov medzi investorom a štátom (ISDS). Výbor zastáva názor, že je to ďalší dôležitý príspevok, pokiaľ ide o úsilie USA a Komisie, aby rokovania o TTIP prebiehali transparentnejšie a aby obaja partneri konzultovali s mnohými zainteresovanými stranami. Dôrazne odporúča, aby Komisia, so zreteľom na 150 000 odpovedí, ktoré o. i. potvrdzujú jasný odmietavý postoj voči mechanizmu urovnávania sporov medzi investorom a štátom, bezpodmienečne zohľadnila výsledky tohto konzultačného postupu vo svojom záverečnom hodnotení príslušného ustanovenia dohody. Okrem toho víta, že nová Komisia nebude akceptovať obmedzenie judikatúry súdov v členských štátoch EÚ prostredníctvom osobitných dohovorov pre spory investorov a že právny štát a rovnosť pred zákonom musia platiť aj v tejto súvislosti;
34. dôrazne podporuje Komisiu v predkladaní ďalších návrhov na zlepšenie transparentnosti a spravodlivosti ISDS;
35. upozorňuje, že predpisy o ochrane investícií a mechanizmy urovnávania sporov medzi investormi a štátom medzi EÚ a USA, ktoré obchádzajú riadne súdy, sú spojené s vysokým rizikom, a preto je vhodné od nich upustiť. Transatlantická dohoda o voľnom obchode nesmie narušiť európske právne predpisy. Očakáva, že manévrovací priestor Európskej únie, ako aj parlamentov a vlád členských štátov bude zaručený a tým aj demokratické možnosti občanov ovplyvňovať dianie, a že investičné spory sa budú riešiť pred národnými súdmi;
36. zdôrazňuje, že demokraticky legitímne a administratívne opatrenia prijaté v súlade so zásadami právneho štátu nemôžu byť spochybňované rozhodcovskými súdmi, najmä pokiaľ ide o retroaktívne žiadosti o náhradu škody, a že opatrenia na ochranu investícií, ktoré sú obsiahnuté v dohode TTIP, nesmú v žiadnom prípade viesť k priamemu ani nepriamemu narušeniu práva štátu na reguláciu;
37. poukazuje na to, že právne normy týkajúce sa verejného vlastníctva sporiteľní a regionálnych bánk nesmú byť spochybnené v TTIP ani v žiadnej inej obchodnej dohode EÚ. Príslušné právne úpravy nepredstavujú ani prekážku vstupu na trh, ani žiadnu diskrimináciu;

38. poukazuje na to, že pre uchádzačov z USA je v súčasnosti v Európskej únii dostupných už 85 % verejných obstarávaní, pre uchádzačov z EÚ je to však v USA len 32 % verejných obstarávaní, pričom tento nepomer navyše sťažuje systém dobrovoľnej účasti, ktorý uplatňujú jednotlivé štáty USA, a preto by táto dohoda mala podporovať rovnosť príležitostí pre obe strany, čo umožní najmä európskym malým a stredným podnikom prístup k verejnemu obstarávaniu v USA;

39. zdôrazňuje, že normalizačné aspekty právnych predpisov EÚ o verejnom obstarávaní sa nesmú spochybňovať v tom, ako sa prejavujú najmä pri uplatňovaní na miestnej a regionálnej úrovni, napr. pokiaľ ide o zohľadnenie dodržiavania pracovno-právnych a sociálnych noriem a noriem týkajúcich sa kolektívnych zmlúv, ekologického verejného obstarávania alebo zohľadnenia malých a stredných podnikov, ktoré zabezpečujú, že zadanie verejnej zákazky najvhodnejšiemu uchádzačovi okrem ceny náležite zohľadní aj iné kritériá, ako sú sociálne aspekty a aspekt udržateľnosti;

40. pripomína Komisii, aby pri rokovaníach o Transatlantickom partnerstve pre obchod a investície (TTIP) venovala veľkú pozornosť normám ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci;

41. poukazuje na to, že sa musia zaručiť výnimky z pravidiel EÚ v oblasti verejného obstarávania, tak ako sú v súčasnosti stanovené v rôznych smerniciach o verejnom obstarávaní a o koncesiách (prahové hodnoty, interné obstarávanie, spolupráca medzi obcami, odvetvové výnimky, ako sú výnimky pre odvetvie vodného hospodárstva alebo záchranných služieb);

42. víta skutočnosť, že v dohode o voľnom obchode EÚ bude prvýkrát venovaná samostatná kapitola malým a stredným podnikom a že cieľom TTIP je uľahčiť MSP prístup na príslušný trh, ako aj ich obchodovanie a investičnú činnosť na oboch brehoch Atlantiku, a to najmä odstránením necolných prekážok, ktoré sú pre MSP osobitne zťažujúce, zvýšením právnej istoty, najmä pre MSP v sektore služieb, a posilnením a ochranou práv duševného vlastníctva, čo bude prínosom aj pre tieto podniky;

43. obáva sa, aby z dôvodu rozdielnych noriem v oblasti ochrany životného prostredia, sociálnej ochrany zamestnancov, verejnej podpory, patentových postupov a energetiky nedochádzalo k odlivu výrobných a ďalších činností jednotlivých firiem z regiónov EÚ do USA vzhľadom na nižšie náklady napr. na energie, dotácie pre obnoviteľné zdroje, emisie CO₂, sociálne normy pre zamestnancov, ale tiež čo sa týka výskumu a vývoja vzhľadom na rýchlejšie patentové postupy a pod;

44. zdôrazňuje, že najmä pre MSP sú clá, nadmerné administratívne požiadavky, ako aj náročné audity a spôsoby preukazovania zhody spojené s neúmerným zaťažením a nákladmi, čo často vedie k tomu, že sa odmietne obchod s partnermi z USA. V Európskej únii pôsobí viac ako 20 miliónov MSP, ktoré poskytujú dve tretiny pracovných miest v súkromnom sektore. V dôsledku plánovaného odstránenia colných a necolných prekážok brániacich v prístupe na trh a obchodu by sa pre MSP zlepšili ich príležitosti na vývoz, to znamená, že by vzniklo viac pracovných príležitostí;

45. potvrdzuje, že v Európe že je väčšina členských štátov proti pestovaniu, dovozu a spracovaniu geneticky modifikovaných organizmov (GMO);

46. žiada, aby sa zabezpečilo, že v poľnohospodárskom sektore budú stanovené osobitné predpisy, podľa ktorých nebude možné dovážať niektoré výrobky do EÚ. Vztahuje sa to najmä na výrobky, ktoré nezodpovedajú ustanoveniam smernice EÚ o označovaní, produkty, ktoré obsahujú GMO alebo sú z nich vyrobené, zvieratá, ktorým sa podávali rastové hormóny, a uvádzanie na trh potravín z klonovaných zvierat. To isté platí pre potraviny ošetrené látkami, ktoré sú v EÚ zakázané, alebo potraviny, ktorých zložky nie sú riadne uvedené na obale;

47. zdôrazňuje, že agrobiodiverzita je základom výroby potravín a poukazuje na to, že plánovaná dohoda TTIP nesmie viesť k obmedzeniu starých osív a ochudobneniu našich tradičných plodín, ani k obmedzeniu veľmi kvalitného a ekologicky zameraného poľnohospodárstva;

48. žiada, aby sa vypracovala osobitná kapitola o zemepisných označeniach s cieľom zachovať európske normy a určiť pravidlá na ochranu zemepisných označení v oboch právnych systémoch, ako aj systém vzájomného uznávania európskych a amerických označení, o. i. prostredníctvom špecifických ukazovateľov generického využívania názvu výrobku a/alebo miesta jeho výroby;

49. dôrazne poukazuje na to, že členské štáty, regióny a obce musia mať aj naďalej možnosť prijímať akékoľvek regulačné a finančné opatrenia na ochranu alebo podporu kultúrnej rozmanitosti, slobody a plurality médií, a taktiež na zachovanie alebo rozvoj audiovizuálnych a iných príslušných služieb, aby slúžili demokratickým, sociálnym a kultúrnym potrebám každej spoločnosti, bez ohľadu na použité technológie alebo distribučnú platformu. Kompetencie členských štátov v oblasti kultúry a médií majú zostať zachované tým, že sa v mandáte na rokovania udelí na oblasti kultúry a médií jasná výnimka;

50. dúfa, že sa rokovací partneri vzhľadom na celosvetový účinok dohody o voľnom obchode vyslovia za spravodlivé a udržateľné obchodné pravidlá, ktoré nebudú brániť v obojstrannom úsilí EÚ a USA vyvíjanom v oblasti rozvojovej politiky zameranej na zlepšenie situácie v rozvojových krajinách, ale že tieto rokovania sa budú viesť v duchu globálnej zodpovednosti a solidarity s rozvojovými krajinami;

51. zdôrazňuje, že je potrebné zhromažďovať, analyzovať, hodnotiť a spravovať rozsiahle a porovnateľné údaje, ktoré odhadnú resp. preukážu účinok TTIP na regionálnej a miestnej úrovni, s osobitným dôrazom na najvzdialenejšie regióny, aby budúce štatistické a ekonomické prognózy boli presnejšie, a taktiež zdôrazňuje, že je potrebné zverejniť príslušnú vedecky podloženú štúdiu.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Rozšírenie ochrany zemepisných označení na nepoľnohospodárske výrobky

(2015/C 140/03)

Spravodajkyňa:	Maria Luisa Coppola (IT/ELS), členka regionálnej rady Benátska
Referenčný dokument:	Zelená kniha – Maximálne využitie európskeho tradičného know-how: možné rozšírenie ochrany zemepisných označení Európskej únie na nepoľnohospodárske výrobky COM(2014) 469 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. víta konzultáciu, ktorá sa začala zelenou knihou Európskej komisie *Maximálne využitie európskeho tradičného know-how: možné rozšírenie ochrany zemepisných označení Európskej únie na nepoľnohospodárske výrobky*, a pripomína, že v článku 3 Zmluvy o EÚ sa ochrana a rozvoj európskeho kultúrneho dedičstva uznáva ako jeden z cieľov rozvoja vnútorného trhu, článok 118 ZFEÚ zaručuje jednotnú ochranu práv duchovného vlastníctva v EÚ na vnútornom trhu a článok 169 ZFEÚ zabezpečuje ochranu práv spotrebiteľov (vrátane presadzovania práva na informácie);
2. uznáva, že pri ochrane európskeho sociálneho a kultúrneho dedičstva je dôležité aj zhodnocovanie remeselného a priemyselného know-how, ktoré je historicky prítomné v rôznych regiónoch EÚ, a že správne informácie o remeselných a priemyselných výrobkoch môžu prispieť k zaručeniu ochrany práv spotrebiteľov;
3. domnieva sa, že európske regióny sú veľmi bohaté na nepoľnohospodárske výrobky spojené s tradičným know-how (ktoré často pretrvávajú vďaka mikropodnikom a malým podnikom) a že vhodné zhodnocovanie a ochrana týchto výrobkov by mohli prispieť k miestnemu a regionálnemu rozvoju EÚ, predovšetkým z hospodárskeho a sociálneho hľadiska, a to aj zamedzením odsúdeniahodných javov falšovania a napodobňovania;
4. súhlasí s tým, že je nevyhnutné zabezpečiť dodržiavanie predpisov o ochrane zemepisných označení (ZO) na základe dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS), ktorá platí pre všetkých členov Svetovej obchodnej organizácie;
5. žiada Európsku komisiu, aby bol aktívne zapojený a konzultovaný v procese, ktorý zabezpečí analýzu výsledkov konzultácie vzhľadom na ústrednú úlohu výboru ako inštitucionálneho predstaviteľa miestnych a regionálnych zástupcov a vzhľadom na to, že ZO majú miestny a regionálny charakter;

Maximálne využitie zemepisných označení: možné výhody vyplývajúce z rozšírenie ochrany ZO Európskej únie na nepoľnohospodárske výrobky

6. zdôrazňuje, že Súdny dvor EÚ potvrdil, že ZO zakladajú právo duševného vlastníctva⁽¹⁾ a že systém ochrany ZO je vo výlučnej kompetencii EÚ. Preto pokladá za potrebné, aby sa prijali opatrenia na zjednotenie do jedného európskeho systému rôznorodé systémy existujúce v súčasnosti v niektorých členských štátoch⁽²⁾;

⁽¹⁾ Pozri vec C-3/91, Turrón de Jijona (bod 37), alebo vec C-108/01, Prosciutto di Parma (bod 64).

⁽²⁾ Belgicko (len región Valónska), Bulharsko, Chorvátsko, Estónsko, Francúzsko, Nemecko, Lotyšsko, Poľsko, Portugalsko, Česká republika, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko (len región Murcie) a Maďarsko.

7. pripomína, že skúsenosti so ZO pri poľnohospodárskych výrobkoch sa musia jednoznačne náležite zohľadniť v diskusii o možnom rozšírení takýchto označení na nepoľnohospodárske výrobky;
8. domnieva sa, že zvýšená a harmonizovaná ochrana ZO pri nepoľnohospodárskych výrobkoch by prispela k posilneniu vnútorného trhu, a to vďaka rôznym priamym (zvýšenie možnosti prístupu k podporným fondom a zachovanie zamestnanosti v hospodársky znevýhodnených oblastiach) a nepriamym (napríklad možný dosah cestovného ruchu) pozitívnym vplyvom konštatovaným už v zelenej knihe Európskej komisie;
9. domnieva sa, že rozšírenie ochrany ZO na nepoľnohospodárske výrobky zahŕňa potencionálny prínos pre spotrebiteľov, ktorí by mali ďalší nástroj na uvedomelé spotrebiteľské rozhodnutia (bez ohľadu na širokú ponuku výrobkov na trhu), ktorý by im umožnil lepšie posúdiť pravosť, pôvod a akosť výrobkov;
10. zdôrazňuje, že harmonizovaný systém ochrany ZO pre nepoľnohospodárske výrobky by mal výhody aj pre vzťahy medzi EÚ a tretími krajinami. Jednotný postoj by upevnil postavenie EÚ pri rokovaniach o obchodných zmluvách alebo opatreniach na ochranu vlastných výrobkov na zahraničných trhoch;
11. súhlasí s myšlienkou, že ochrana ZO pre nepoľnohospodárske výrobky môže prispieť k zachovaniu kultúrneho a umeleckého dedičstva európskych miestnych a regionálnych tradícií, a navrhuje, aby bolo možné do prípadných výrobných špecifikácií výrobkov zahrnúť prvky sociálnej zodpovednosti podnikov, čím by sa zvýšila schopnosť týchto výrobkov vytvárať sociálny kapitál v oblasti výroby;

Možnosti ochrany zemepisných označení na úrovni EÚ

12. dúfa, že bude možné dosiahnuť jednoduchší režim ochrany ZO nepoľnohospodárskych výrobkov, než aký platí v súčasnosti pre poľnohospodárske výrobky, ktorý v dôsledku následných rozšírení ochrany dnes obsahuje veľký počet rôznych ZO, ktoré niekedy spotrebiteľov mýlia;
13. žela si, aby štítky ZO pre nepoľnohospodárske výrobky boli jednoduché a ľahko rozpoznateľné a na výrobkoch boli v jazyku používanom v oblasti pôvodu výrobku a/alebo angličtine;
14. domnieva sa, že podobne ako tomu bolo v prípade poľnohospodárskych ZO aj nový systém ochrany nepoľnohospodárskych ZO umožní ochranu nezemepisných označení jednoznačne spojených s presnou lokalitou pri dodržaní výnimiek už obsiahnutých v dohode TRIPS;
15. zdôrazňuje, že prierezový prístup pri ochrane nepoľnohospodárskych ZO by bolo potrebné jednoznačne uprednostniť pred odvetvovým prístupom, pretože súbor spoločných pravidiel pre všetky druhy výrobkov by bol pre podniky a miestne, regionálne a štátne orgány z hľadiska riadenia určite jednoduchší;
16. zdôrazňuje, že pre ZO nepoľnohospodárskych výrobkov by bolo vhodné stanoviť dve rôzne úrovne spojenia s územím (nie viacej), ktoré by zodpovedali súčasnému rozlíšeniu medzi výrobkami s chráneným označením pôvodu (silnejšie spojenie) a výrobkami s chráneným zemepisným označením (slabšie spojenie) v prípade ZO poľnohospodárskych výrobkov;
17. očakáva, že prípadné špecifikácie výrobku (rozhodujúce pre získanie registrácie určitého ZO) budú obsahovať informácie o použitých surovinách, opis výrobného postupu, preukázanie spojenia výrobku s územím a prípadne prvky sociálnej zodpovednosti podniku (ako záruku záväzku voči tomuto územiu);
18. poznamenáva, že kritéria, ktoré budú musieť splniť výrobcovia, aby získali štatút ZO, nesmú znemožniť prípadné inovácie výrobku ani zvýšenie efektívnosti výroby;
19. pripomína, že jedným z cieľov ZO je, aby bolo pre spotrebiteľov zárukou kvality, a teda by bolo vhodné kontrolovať dodržiavanie výrobných požiadaviek počas celého trvania ochrany, aj keď nie je možné stanoviť jednotné akostné parametre. Uvedenú kontrolnú činnosť by mohli vykonávať regionálne verejné orgány (alebo verejno-súkromné partnerstvá, napríklad niektoré obchodné komory);

Možnosti zvýšenia ochrany

20. domnieva sa, že vytvorenie jednotného systému ochrany nepoľnohospodárskych ZO na úrovni EÚ by bolo vhodnejšie než harmonizácia jednotlivých predpisov členských štátov, pretože by bol spravodlivejší a zaručil by v celej EÚ spoločný časový rámec;
21. navrhuje, aby sa pre členské štáty, ktoré už nejaký systém ochrany nepoľnohospodárskych ZO majú, stanovilo krátke obdobie s prechodnými ustanoveniami založeným na spoločnej existencii oboch systémov (napríklad do konca roku 2020) a potom by sa definitívne prešlo na jednotný mechanizmus EÚ;
22. domnieva sa, že postup registrácie nepoľnohospodárskych ZO by mal byť povinný a založený na dvojfázovom systéme (ako to je dnes v prípade poľnohospodárskych ZO), súčasťou ktorého by bola aj regionálna úroveň, pokiaľ ide o posudzovanie miestnych špecifik, a európska úroveň, pokiaľ ide o overovanie kritérií spoločných pre celú EÚ;
23. zdôrazňuje, že pre postup zápisu do registra ZO by mali byť stanovené presné a zákonom zaručené maximálne lehoty, aby niektoré nevykonné orgány verejnej správy tento proces nespomaľovali a nespôsobovali škodu výrobcov;
24. domnieva sa, že výrobcovia, ich združenia a obchodné komory by mali byť hlavnými oprávnenými subjektmi na podanie žiadosti o zápis ZO pre nepoľnohospodárske výrobky do registra, ale bolo by vhodné umožniť, aby v konkrétnych a riadne odôvodnených prípadoch mohol takúto žiadosť podať taktiež jeden výrobca, miestny alebo regionálny orgán alebo združenie spotrebiteľov. Rovnaké kategórie, ktoré majú právo podať žiadosť, by mali mať aj právo podať prípadnú námietku;
25. zdôrazňuje, že vzhľadom na to, aká pozornosť sa v súčasnosti venuje verejným rozpočtom, by sa malo umožniť od výrobcov požadovať poplatok za získanie štatútu ZO s podmienkou, že tento poplatok bude jednorazový a spravodlivý vzhľadom na vzniknuté náklady a bude rovnako uplatňovaný v celej EÚ;

Rozsah ochrany

26. očakáva, že úroveň ochrany poskytovanej ZO nepoľnohospodárskych výrobkov bude rovnaká, ako je úroveň ochrany, ktorú stanovuje článok 23 dohody TRIPS pre vína a liehové nápoje, pretože by sa tým dostatočne chránili práva výrobcov;
27. navrhuje, aby bol systém monitorovania na presadzovanie dodržiavania práv týkajúcich sa ZO nepoľnohospodárskych výrobkov verejný alebo kombinovaný verejno-súkromný, ale aby sa v oboch prípadoch využili kompetencie miestnych a regionálnych orgánov vzhľadom na ich priamy kontakt s územím;
28. uvedomuje si, že prípadný úspech systému ZO pre nepoľnohospodárske výrobky by mohol do istej miery zvýšiť riziko falšovania a napodobňovania konkurenčnými výrobcami. Preto bude potrebné stanoviť rýchle postupy ochrany, ktorými bude možné rýchlo zistiť a odstrániť falšované alebo napodobnené výrobky;
29. domnieva sa, že ochrana ZO nepoľnohospodárskych výrobkov by nemala byť časovo obmedzená, malo však byť možné túto ochranu zrušiť za rovnakých podmienok, aké platia pri ZO poľnohospodárskych výrobkov;
30. domnieva sa, že možné konflikty medzi ZO nepoľnohospodárskych výrobkov a ochrannými známami by sa mali upraviť rovnakým spôsobom, ako pri ZO poľnohospodárskych výrobkov;
31. nakoniec zdôrazňuje, že stanovisko VR by vzhľadom na mnohé skúsenosti výboru s usmerňovaním miestnych a regionálnych záležitostí malo ďalej posilniť a rozvinúť odporúčanie vytvoriť systém ochrany ZO nepoľnohospodárskych výrobkov v EÚ, a preto žiada Európsku komisiu, aby v tomto zmysle predložila legislatívny návrh.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

**Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Strategický rámec EÚ v oblasti ochrany zdravia
a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2014 – 2020**

(2015/C 140/04)

Spravodajca:	Mauro D'ATTIS (IT/EELS), člen mestského zastupiteľstva Brindisi
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o strategickom rámci EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2014 – 2020 COM(2014) 332 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. víta úmysel Európskej komisie v jej oznámení o strategickom rámci EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2014 – 2020 dodržať ciele stratégie Európa 2020 vzhľadom na to, že presadzuje prísne normy pracovných podmienok tak v EÚ, ako aj na medzinárodnej úrovni, avšak pýta sa, prečo Komisia neplánuje osobitné legislatívne opatrenia vo vnútri tohto strategického rámca, najmä pokiaľ ide o svalovo-kostrové ochorenia (MSD) a karcinogénne látky;
2. podporuje v tejto súvislosti výzvu Európskeho parlamentu adresovanú Európskej komisii, aby:
  - vypracovala, uplatnila a podporila model na kontrolu a registráciu azbestu v súlade s článkom 11 smernice 2009/148/ES,
  - vykonala posúdenie vplyvu a analýzu nákladov a prínosov možného vypracovania akčných plánov pre bezpečné odstránenie azbestu z verejných budov, a
  - poskytla informácie a pokyny, ktoré budú majiteľov súkromných domov nabádať k tomu, aby si nechali účinne skontrolovať svoje domy na prítomnosť azbestových materiálov;
3. poukazuje na rozpor, ktorý Európska komisia vytvára tým, že na jednej strane usiluje o vytvorenie strategického rámca EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2014 – 2020, zatiaľ čo vo svojom pracovnom programe na rok 2015 uvádza, že možno stiahne návrh smernice, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 92/85/EHS o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok;
4. uznáva, že je dôležité na úrovni EÚ koordinovať opatrenia na zníženie rizík spojených s ochranou zdravia a bezpečnosťou pri práci a dosiahnuť neustále a progresívne zlepšovanie pracovných podmienok;
5. berie na vedomie, že podstatná časť iniciatív stratégie EÚ na roky 2007 – 2012 bola vykonaná, pričom neboli stanovené záväzné a merateľné ciele s lehotami;
6. zdôrazňuje zásadnú a významnú úlohu, ktorú musia pri rozvíjaní politických opatrení v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci zohrávať zástupcovia zamestnávateľov a pracovníkov, a to na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni, a vyzýva preto Komisiu, aby v priebehu svojho procesu prijímania rozhodnutí posilnila sociálny dialóg;

7. súhlasí s rozhodnutím Komisie stanoviť v strategickom rámci tri hlavné výzvy, ktorými je: i) dodržiavanie platnej legislatívy; ii) zlepšenie prevencie chorôb z povolania vrátane prevencie nových rizík; iii) odpoveď na demografický vývoj;
8. súhlasí s názorom Európskeho parlamentu, že hospodárska kríza nemôže byť zámenkou na oslabovanie politiky prevencie a zdôrazňuje, že ochrana zdravia a bezpečnosť pri práci sú základným právom pracovníkov⁽¹⁾;
9. vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným zapájaním miestnych a regionálnych orgánov do stratégie Európskej komisie a vyzýva ju, aby zaručila ich formálnu účasť na prijímaní záväzkov v tejto oblasti a uznala ich za základné inštitucionálne subjekty, a to aj ako významných zamestnávateľov;
10. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány môžu vďaka svojmu partnerstvu a prepojeniu s miestnymi podnikmi zohrať významnú úlohu pri preberaní predpisov, presadzovaní „kultúry prevencie“ a správneho uplatňovania preventívnych noriem, podpore aktivít v oblasti zastupovania a kolektívnej ochrany bezpečnosti;

Pokiaľ ide o sedem hlavných strategických cieľov stanovených Európskou komisiou

A. Ďalej konsolidovať štátne stratégie

11. navrhuje stanoviť ústredný európsky riadiaci výbor, ktorého úlohou by, (podľa možnosti v spolupráci s EU-OSHA), bolo definovanie, koordinovanie a rozvoj v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci aj s cieľom efektívnejšie vykonávať aktívnu referenčnú, usmerňovaciu a monitorovaciu úlohu pri zavádzaní legislatívy EÚ členskými štátmi. Tento riadiaci výbor by mal:
- mať organizačný model siete, v rámci ktorej by synergicky koordinovala rôzne právomoci, ktoré sú dnes rozdelené medzi mnohé európske (najmä EU-OSHA a Eurofound), štátne, regionálne a miestne orgány, pre ktoré je zároveň dôležité nanovo definovať operačné funkcie, vzhľadom na ďalekosiahle zmeny, ku ktorým došlo za posledných pätnásť rokov,
  - v spolupráci so sociálnymi partnermi na úrovni EÚ a za ich účasti vykonávať aj úlohu stáleho fóra pre konzultácie a rozvoj, vďaka čomu bude možné získať úplný a multilaterálny obraz v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci,
  - s cieľom nevytvárať ďalšie náklady na súčasný európsky rámec preskúmania výdavkov, využívať výlučne tie ľudské zdroje, priestory a infraštruktúry atď., ktoré sa už používajú v rámci siete európskych a vnútroštátnych inštitúcií pôsobiacich v oblasti SSL;
12. domnieva sa, že je potrebné urýchlene sa zaoberať problémom obmedzenia práv pracovníkov a že bude potrebné prijať účinné opatrenia na zníženie rozdielov v predpisoch a modeloch týkajúcich sa ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci a ich uplatňovaní, pretože sú to činitele, ktoré môžu napomôcť výskyt praktík sociálneho dumpingu a nekalej konkurencie medzi územiami na trhu EÚ;
13. súhlasí s plánovaným opatrením Komisie revidovať štátne stratégie vzhľadom na nový rámec a vytvoriť databázu všetkých štátnych strategických rámcov ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci v spolupráci s európskou agentúrou ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci EU-OSHA. Táto činnosť sa má vykonávať v úzkom dialógu s európskymi sociálnymi partnermi;
14. je presvedčený, že je nutné podporiť rozvoj „kultúry prevencie“ (s iniciatívami v rámci školského vyučovania, učňovskej a odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania) a serióznej a modernej „kultúry podnikania“ založenej na presvedčení, že o kvalite priemyselných procesov a výrobkov rozhoduje kvalita osôb;

⁽¹⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu o európskej stratégii v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci, 2013/2685(RSP).

15. nazdáva sa, že odborná príprava v oblasti prevencie pracovných rizík, ktorá je prínosná pre pracovníkov aj samotné podniky, má kľúčový význam;
16. súhlasí s názorom Komisie, že zvyšovanie povedomia o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci sa začína v škole, a podporuje jej odporúčanie, aby táto problematika bola zohľadnená v učebných osnovách;
17. súhlasí s tým, že Komisia venuje pozornosť zvyšovaniu povedomia verejnosti a zdôrazňuje úlohu, ktorú by v tejto súvislosti mali zohrávať miestne a regionálne orgány;
18. zvlášť dôrazne podporuje financovanie opatrení od roku 2014 a žiada prípravu podpory účelových projektov, ktoré predložili miestne a regionálne orgány, a to najmä v oblastiach, kde neexistuje účinné verejné pokrytie systémom zdravotnej starostlivosti alebo v oblastiach, ktoré čelia demografickým výzvam;

B. Uľahčiť hlavne mikropodnikom a malým podnikom dodržiavanie predpisov o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci

19. v súlade so zásadou horizontálnej subsidiarity sa prihovára za opatrenia na podporu podnikov pri technických a organizačných riešeniach v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci;
20. súhlasí s Komisiou, že je potrebné technicky a finančne podporiť online nástroj na interaktívne posúdenie rizík (OiRA) ⁽²⁾ a iné vedecko-technické a informačné nástroje v členských štátoch, hlavne v prípade prioritných odvetví a mikropodnikov a malých podnikov;
21. podporuje opatrenie Komisie na podporu výmeny osvedčených postupov s malými a strednými podnikmi, ktoré dostávajú podporu od veľkých podnikov v rámci reťazca objednávateľ-dodávateľ-kupujúci s cieľom zlepšiť ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci;
22. žiada viacej integrovaných politík pre malé a stredné podniky (finančné stimuly, lepší prístup k prostriedkom ESF a EFRR, partnerstvá, praktické nástroje na posúdenie rizík, aj keď náročné z vedecko-technického hľadiska);
23. počíta s podporou politík zameraných na oslobodenie od daní pri kapitálových investíciách a ročných udržiavacích výdavkoch pri podnikoch, ktoré zavedú systémy a nástroje riadenia ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci v súlade s usmerneniami a modelmi vydanými príslušnými verejnými regulačnými orgánmi;
24. preto počíta s vypracovaním európskeho plánu stimulov podnikom pre projekty zameraná na zavedenie a zachovanie systémov riadenia ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci a s využitím garančných fondov na uľahčenie prístupu k úverom a so zvýšením technickej pomoci podnikom, najmä malým a stredným podnikom, aj prostredníctvom agentúry EU-OSHA;

C. Lepšie uplatňovať právne predpisy v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci členskými štátmi.

25. podporuje opatrenia a programové odporúčania uznesenia Európskeho parlamentu zo 14. januára 2014 o účinných inšpekciách práce ako stratégie zlepšenia pracovných podmienok v EÚ;
26. víta usmernenie a koordináciu inšpektorov práce a pracovníkov orgánov zodpovedných za oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci jednotlivých členských štátov Výborom vedúcich predstaviteľov inšpekcie práce (SLIC), ktorý by mal mať k dispozícii vhodné nástroje a zdroje;
27. upozorňuje, že je dôležité, aby sa pracovníci verejnej správy, ktorí dohliadajú na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci stali uľahčovateľmi dodržiavania predpisov a zdôrazňuje úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri podpore ich odbornej prípravy, a očakáva, že budú stanovené osobitné inšpekčné modely pre mikropodniky a malé podniky, aby tieto podniky neniesli neudržateľnú byrokratickú a finančnú záťaž;

⁽²⁾ <https://osha.europa.eu/en/topics/oira>

28. opatrenia zamerané na zlepšenie dodržiavania pravidiel by mali byť založené na ich zjavnej účinnosti s osobitným dôrazom na výrobné odvetvia, v ktorých reálne hrozí porušovanie právnych predpisov v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci a zabezpečenie toho, aby sa zameriavali na uplatňovanie už existujúcich právnych predpisov týkajúcich sa vystavenia karcinogénnym látkam, ako je napríklad azbest, ako aj na choroby, ktoré sa na pracovisku vyskytujú najčastejšie, ako svalovo-kostrové ochorenia, ochorenia vyplývajúce zo stresu a ďalšie choroby dýchacích ciest, ako napríklad chronická obštrukčná choroba pľúc;

29. dúfa, že miestne a regionálne orgány budú zohrávať významnejšiu úlohu v dohľade nad územím najmä pri postupnom posilňovaní ich právomocí, osobitne nad systémom verejného obstarávania a zadávania zákaziek subdodávateľom, ktorý predstavuje jednu z hlavných menej kontrolovaných oblastí;

30. navrhuje podporovať výmenu osvedčených postupov medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi pôsobiacimi v tejto oblasti;

31. súhlasí s tým, že je potrebné v spolupráci s členskými štátmi, Výborom vedúcich predstaviteľov inšpekcie práce (SLIC) a Poradným výborom pre ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci (CCSS) posúdiť účinnosť sankcií, uložených administratívnych pokút a netradičných spôsobov kontroly, ak má verejný sektor takúto možnosť zapojiť sa;

32. vytvorenie európskej platformy pre ochranu zdravia migrujúcich pracovníkov pokladá za aktuálne a strategické rozhodnutie, pretože schopnosť členských štátov prijímať opatrenia sa stále znižuje v dôsledku globalizácie a vyvolanými migračnými javmi;

D. Zjednodušiť platné právne predpisy

33. víta zahrnutie rámcovej smernice 89/391/EHS⁽³⁾, ktorá je pre malé a stredné podniky⁽⁴⁾ podľa prieskumu Európskej komisie z roku 2011 jedným z 10 najviac zafažujúcich právnych aktov, do programu REFIT;

34. domnieva sa, že sankčné právne predpisy musí sprevádzať cielený právny predpis s jasnými pravidlami a účinnými a jednoduchými postupmi, ktorý tiež posilní úlohu bilaterálnych zastupiteľských orgánov sociálnych partnerov, ktorí môžu v prípade zodpovedajúceho zapojenia pri plnení pridelených úloh užitočne podporiť subjekty určené vnútroštátnymi predpismi pri výkone preventívnych opatrení;

35. podporuje úsilie o to, aby sa prípadné opatrenia na zjednodušenie posúdenia rizík a/alebo zníženie administratívnej a dokumentačnej záťaže stali súčasťou analýzy právnych predpisov v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci, avšak zároveň sa musí zabezpečiť, aby sa neznížila úroveň ochrany zamestnancov;

36. domnieva sa, že pre niektoré oblasti činnosti, zvlášť pre mikropodniky, možno určiť a podporiť nástroje ako napríklad OiRA, ktoré uľahčia analýzu rizík. Súbor objektívnych kritérií a parametrov musí vychádzať z presného hodnotenia a riadenia rizík, ktoré budú zjednodušené do konkrétnej prijateľnej podoby po dohode s príslušnými inštitucionálnymi subjektmi s cieľom vytvoriť zjednodušené nástroje na hodnotenie a riadenie rizík aj v podobe vydávania potvrdení na báze dobrovoľnosti;

37. domnieva sa, že komplikované a zložité zavádzanie systémov riadenia ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci možno síce pripísať aj byrokratickej záťaži, ktorá nie vždy je odrazom verejných predpisov, ale aj nutnosti súladu s medzinárodnými normami. Aj keď uznáva odbornosť pracovníkov zodpovedných za bezpečnosť, domnieva sa, že by nemala byť ďalšou oblasťou komplikácií pre podniky, najmä pre tie menšie. Preto dúfa, že sa uskutoční európska diskusia o osvedčeniach kvality ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci s cieľom prijať dobrovoľnú európsku normu, ktorá stanoví minimálne udržateľné požiadavky;

E. Čeliť starnutiu pracovnej sily a novým rizikám

38. je presvedčený, že k opatreniam zameraným na ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci treba pristupovať preventívne a holisticky a brať do úvahy silné väzby medzi výrobou, prácou a životným prostredím, na základe najlepších dostupných zdravotníckych a vedeckých dôkazov;

⁽³⁾ COM(2012) 746.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/smes/top10report-final_sk.pdf

39. pripomína, že je potrebné venovať pozornosť ochoreniam spôsobeným azbestom, a to pľúcnym a kožným ochoreniam, rakovine, astme, obštrukčnej chorobe pľúc, svalovo-kostrovým ochoreniam, ochoreniam zo stresu a iným chronickým ochoreniam, a zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať dôkladné analýzy súčasných a nových rizík vyplývajúcich z nových technológií, materiálov a výrobkov;
40. domnieva sa, že v súvislosti s priemyselným využitím nových technológií, materiálov a výrobkov a vzhľadom na vedeckú neistotu je potrebné požiť „preventívny prístup“ k riadeniu zdravotných rizík;
41. domnieva sa, že
- by bolo potrebné zohľadniť zdravie a psychickú pohodu zamestnancov v súvislosti s reštrukturalizáciou a zavádzaním nových technológií a pracovných postupov,
  - by bolo potrebné zabezpečiť úplné posúdenie rizika, pokiaľ ide o vplyv na pracovníkov a na podniky, vrátane hospodárskych nákladov a prínosov
  - zásada prevencie sa musí „riadiť rizikom“ a musí obsahovať primerané hodnotenie, až kým nebudú k dispozícii údaje založené na širšom vedeckom základe, technicky potvrdené už spomínaným ústredným európskym riadiacim výborom;
42. poukazuje na narastajúci počet pracovníčok a rozdiely medzi pracovným životom žien a mužov (druh práce, rôzne podmienky vystavenia rizikám), ktoré majú vplyv na ich zdravie a bezpečnosť;
43. odporúča diverzifikáciu ochranných opatrení v pracovnom prostredí, aby sa zabezpečila ich účinnosť, tak pre ženy, ako aj mužov, pričom treba zohľadniť skutočný druh vykonávanej práce a subjektívne a objektívne rozdiely v podmienkach vystavenia rizikám;
44. súhlasí s tým, že politika ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci môže prispieť k odstráneniu diskriminácie a presadiť rovnosť príležitostí v politikách EÚ, pričom je treba presadiť presné uplatnenie smernice 2000/78/ES o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci osôb so znevýhodnením a smernice 2006/54/ES, ktorá zakazuje menej priaznivé zaobchádzanie so ženami kvôli tehotenstvu alebo materstvu ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾;
45. zdôrazňuje, že celoživotné vzdelávanie a dobrovoľnícka činnosť sú kľúčovou hnacou silou aktívneho a zdravého starnutia. Vzdelávanie dospelých a dobrovoľnícka činnosť starších ľudí by sa mali podporovať na úrovni EÚ, členských štátov a na miestnej úrovni, a prispieť tak k predĺženiu pracovného života, a podpore aktivity v dôchodkovom veku a nezávislého života ⁽⁷⁾; EÚ preto musí zabezpečiť vypracovanie príručky európskych osvedčených postupov v oblasti aktívneho starnutia;
46. preto zastáva názor, že s ohľadom na riešenie problému starnúceho ekonomicky činného obyvateľstva je podstatné postarať sa o výmenu informácií a osvedčených postupov medzi členskými štátmi a podnikmi, a tiež o vhodné začleňovacie opatrenia;
47. je presvedčený, že opatrenie EÚ zamerané na podporu aktívneho a zdravého starnutia a solidaritu medzi generáciami podnetí inováciu a potenciál rastu v celej EÚ a verejným a súkromným aktérom na miestnej a národnej úrovni a na úrovni EÚ prinesie hospodárske výhody ⁽⁸⁾;

⁽⁵⁾ Smernica Rady 2000/78/ES, Ú. v. L 303, 2.12.2000.

⁽⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES, Ú. v. L 204, 26.7.2006, s. 23.

⁽⁷⁾ Aktívne starnutie: inovácia – inteligentné zdravie – lepšia kvalita života, CdR 56/2012 fin, spravodajca: Arnoldas Abramavičius (LT/EŠ).

⁽⁸⁾ Aktívne starnutie: inovácia – inteligentné zdravie – lepšia kvalita života, CdR 56/2012 fin, spravodajca: Arnoldas Abramavičius (LT/EŠ).

F. Zlepšiť zber štatistických údajov a vytvoriť databázu

48. zdôrazňuje, že zlepšenie zberu údajov má zásadný význam pre zaručenie porovnania výkonnosti systémov ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci v EÚ, a upozorňuje, že je potrebné zaviesť komparatívnu analýzu údajov, skôr z hľadiska neustáleho zdokonaľovania oznamovaním osvedčených postupov týkajúcich sa procesov, než z hľadiska klasifikácie. To je potrebné na zabezpečenie spoločného využívania údajov o skutočných rizikách členskými štátmi;
49. podporuje výzvu Komisie aj na miestnej a regionálnej úrovni zbierať a predkladať presné štatistické údaje o úrazoch a chorobách z povolania, o vystavení pracovníkov rôznym vplyvom na pracovisku a chorobách súvisiacich s prácou;
50. upozorňuje, že pri riadení informačného systému ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci sa zdá byť príliš obmedzená úloha sociálnych partnerov, ktorí by mohli byť efektívnymi partnermi pri vytváraní štruktúry systému, zhromažďovaní väčšieho množstva údajov z danej oblasti, riadení tokov informácií, ako aj ich využívaní;
51. zdôrazňuje, že spoľahlivejšie štatistické údaje umožňujú vytvoriť predstavu o rizikách pre zdravie pracovníkov, lepšie pochopiť ich príčiny a vyvodiť operatívne závery;
52. privítal by vytvorenie európskeho informačného systému prevencie na pracoviskách (poznaním k prevencii) ako dynamického operatívneho nástroja, pomocou ktorého bude možné vkladať informácie dostupné v súčasných štátnych systémoch, a vytvorenie modelu vyhodnocovania s jednotnou databázou;

G. Zlepšiť koordináciu úsilia EÚ a medzinárodného úsilia

53. podporuje názor Komisie, podľa ktorej by jasné právne predpisy EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci mohli prispieť aj k tomu, aby sa pracovné normy stali rovnocenné na svetovej úrovni, a to prostredníctvom bilaterálnych a multilaterálnych dohôd s tretími krajinami;
54. domnieva sa, že v novom globalizovanom medzinárodnom prostredí je potrebné zabezpečiť, aby všetky zúčastnené strany prijímali a správne aplikovali medzinárodné konvencie a dohody o predpisoch v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci s cieľom zachovať konkurencieschopnosť EÚ a zabrániť delokalizácii podnikov do tretích krajín, kde hľadajú menej prísne právne prostredie;
55. pripomína Európskej komisii, aby nabádala členské štáty ratifikovať všetky dohovory MOP a ostatné medzinárodné dohovory a dohody týkajúce sa ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci, a že pri rokovaníach o všetkých partnerstvách, ktoré vznikajú po celom svete, a hlavne pri prebiehajúcich rokovaníach o Transatlantickom partnerstve pre obchod a investície (TTIP) so Spojenými štátmi, je potrebné venovať pozornosť normám ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci a otázkam, ktoré s tým súvisia.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Zelený akčný plán pre MSP a Iniciatíva na podporu zelených pracovných miest

(2015/C 140/05)

Spravodajca:	Satu Tietari (FI/ALDE), členka mestskej rady Säykylä
Referenčné dokumenty:	Oznámenie – Zelený akčný plán pre MSP, COM(2014) 440 final Oznámenie – Iniciatíva na podporu zelených pracovných miest, COM(2014) 446 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. konštatuje, že v uplynulých rokoch pojem „ekologický“ získal postupne dôležité miesto v tvorbe politiky, keďže environmentálne obavy sa stali horizontálnymi a ústrednými. Stratégia Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu bola identifikovaná ako základ prechodu na ekologický, nízkouhlíkový hospodársky model, ktorý efektívne využíva zdroje;
2. považuje za jednu z hlavných tém týchto dvoch oznámení pojem „**ekologické hospodárstvo**“ definovaný ako model, ktorý „zabezpečuje rast a vývoj, chráni zdravie a blahobyt ľudí, poskytuje im dôstojné pracovné miesta, znižuje nerovnosti a investuje do biodiverzity vrátane prírodného kapitálu, ktorý poskytuje, pre ich vlastnú hodnotu a kľúčový prínos pre ľudský blahobyt a hospodársku prosperitu“⁽¹⁾;
3. sa domnieva, že prechod na ekologické hospodárstvo bude mať priamy vplyv na konkurencieschopnosť jednotlivých podnikov, ako aj európskeho hospodárstva ako celku. Zdroje sa stávajú čoraz vzácnejšími. Spotreba stále narastá a životné prostredie už nedokáže odolávať tomuto tlaku. Včasný prechod na ekologické hospodárstvo v EÚ je nielen želaný, ale aj zásadný pre zachovanie a posilnenie konkurencieschopnosti a prosperity v čo najkratšom časovom rámci;
4. podporuje oznámenia Komisie o Zelenom akčnom pláne pre MSP a o Iniciatíve na podporu zelených pracovných miest;
5. zastáva stanovisko Komisie vyjadrené v oboch oznámeniach, že úspešný prechod na ekologické hospodárstvo je rozhodujúcim faktorom súčasnej a budúcej konkurencieschopnosti Európskej únie;
6. zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú zohráva verejný sektor a miestne a regionálne orgány v uľahčovaní prechodu na ekologické hospodárstvo; orgány verejnej správy by okrem podnecovania prechodu na ekologické hospodárstvo mali byť aj vzorom a ísť príkladom pri realizácii svojich projektov a programov, uplatňovaní právnych predpisov, vo verejnom obstarávaní a pri vytváraní pracovných miest v novom modeli ekologického hospodárstva;
7. sa domnieva, že je bezpodmienečne nevyhnutné ďalej podporovať ekologickú konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov (MSP) zlepšovaním prístupu k financiám, poskytovaním vyššieho počtu informácií, zjednodušením právnych predpisov, znižovaním byrokracie a posilňovaním ekologickej podnikateľskej kultúry;
8. podporuje cieľ iniciatívy na podporu zelených pracovných miest, aby politiky v oblasti zamestnanosti a životného prostredia spolupracovali na podpore prechodu na konkurencieschopné a ekologické hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje;
9. zdôrazňuje, že otázka zručností je mimoriadne významná pre mladých ľudí, ktorí stále doplácajú na ochromujúco vysokú mieru nezamestnanosti vyššiu ako 22 % a vo všeobecnosti by mali byť lepšie pripravovaní na pracovné miesta zajtrajška, ale predovšetkým na ekologické pracovné miesta;
10. je zajedno s názorom Komisie, pokiaľ ide o potrebu revízie a aktualizácie učebných plánov odbornej prípravy a vzdelávania, ako aj kvalifikačných systémov s cieľom uľahčiť prechod na ekologické hospodárstvo;

⁽¹⁾ Definícia z rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobry život v rámci možností našej planéty“, Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171 – 200.

11. poukazuje na to, že podniky sa navzájom značne odlišujú; niektoré už poskytujú ekologické výrobky a služby, pričom podniky, ktoré ponúkajú tradičnejšie služby a výrobky môžu takisto profitovať, napríklad z využívania ekologicky vhodných zdrojov energie a surovín;

Základné definície

12. zastáva názor, že environmentálne výzvy by sa mali vnímať ako príležitosť, ale aj ako hrozba pre jednotlivé podniky, ich zamestnancov, trhy práce a EÚ;

13. sa domnieva, že základné pojmy, číselné údaje a východiskový bod pre ekologické hospodárstvo by mali byť vysvetlené a vymedzené, aby tieto pojmy a údaje boli vzájomne dohodnuté, konzistentné a jednoznačné;

14. sa domnieva, že úspešný prechod na ekologické hospodárstvo je pre súčasnú a budúcu konkurencieschopnosť EÚ kľúčový, a preto je nevyhnutné zabezpečiť konzistentnosť v používaní pojmov;

15. zdôrazňuje regionálny rozmer prechodu na ekologické hospodárstvo a kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú miestne a regionálne orgány v oblasti vzdelávania, infraštruktúry, podporovania miestnych podnikov a vytvárania služieb zamestnanosti. V tejto súvislosti poukazuje na realizované miestne ekologické iniciatívy ako príklady pre iné oblasti EÚ;

16. zdôrazňuje rôznorodosť okolností a výziev, ktorým sa čelí na miestnej úrovni a požaduje, aby sa zohľadnili výnimočné okolnosti regiónov z hľadiska ekologizácie hospodárstva;

17. zdôrazňuje, že úspešné ekologické hospodárstvo bude mať päť kľúčových prvkov: 1) *zníženie*, čo znamená, že je potrebné všeobecné zníženie spotreby surovín a energie; 2) *využívanie energie z čistých zdrojov* v snahe vyhnúť sa závislosti od dovozu, znížiť emisie a vytvárať pracovné miesta; 3) *efektívnosť*, čo znamená, že suroviny a energia sa budú musieť využívať účinnnejším spôsobom v rámci celého hodnotového reťazca výrobku alebo služby; 4) *vytváranie sietí* a delenie sa o najlepšie postupy; porovnávanie pripomienok medzi členskými štátmi a odvetviami poskytuje príležitosť na podporovanie dodávania ekologických výrobkov a služieb aj na trhy mimo EÚ; 5) *prístup k financiám*, ktorý má zásadný význam pre zabezpečenie dostupnosti financovania a zníženie byrokracie, pričom žiadosti o financovanie by mali byť jednoduché, ľahko zrozumiteľné a takisto užitočné v iných oblastiach podnikania;

Cieľ

18. zdôrazňuje, že v čase posúdenia sú medzi odvetviami a členskými štátmi na vnútornom trhu EÚ výrazné rozdiely, pokiaľ ide o efektívne využívanie zdrojov a žiada, aby sa podnikli kroky s cieľom posilniť efektívne využívanie zdrojov prostredníctvom výmeny príkladov osvedčených postupov a zlyhaní;

19. zdôrazňuje význam miestnych a regionálnych samospráv, a to najmä obcí, pri realizácii opatrení uvedených v predchádzajúcom bode, pokiaľ ide o možnosť ich financovania prostredníctvom súčasného rámca Spoločenstva;

20. sa domnieva, že úsilie o zlepšenie efektívneho využívania zdrojov by sa malo zohľadniť vo všetkých fázach hodnotového reťazca, vďaka čomu by sa značne znížila potreba surovín, a prístup založený na hodnotovom reťazci by mal byť začlenený do činností verejného a aj súkromného sektora;

21. sa domnieva, že zelený akčný plán by sa mal zameriavať na opatrenia na európskej úrovni, ktorých cieľom je zosúladiť a posilniť existujúcich ekologických iniciatív používaných na podporu MSP na štátnej a regionálnej úrovni;

22. si všíma dôraz na energiu z obnoviteľných zdrojov a biopalivá, pri ktorých má EÚ dostatočné informácie, know-how a technológie. Žiada preto odstrániť prekážky rozvoja s cieľom vytvoriť veľký počet kvalifikovaných a kvalitných zelených pracovných miest a podporuje výskum, vývoj a inovácie v tomto sektore;

23. zdôrazňuje význam ekologického zmýšľania a čoraz častejšie označovanie pôvodu výrobkov z EÚ vo všetkých členských štátoch;

24. schvaľuje cieľ Európskej komisie vytvoriť v roku 2015 Európske stredisko pre výnimočne efektívne využívanie zdrojov a pripojiť ho do partnerskej siete vo všetkých európskych regiónoch, ale vyzýva Komisiu, aby vzhľadom na túto platformu vysvetlila, kto budú títo partneri a ako sa budú vyberať;

25. takisto zdôrazňuje potrebu zahrnúť miestne a regionálne orgány do tohto postupu, pretože majú najlepšiu pozíciu na to, aby porozumeli konkrétnym okolnostiam a výzvam na miestnej a regionálnej úrovni a aby posúdili, ktoré miestne zainteresované strany sú najrelevantnejšie. V tejto súvislosti by sa malo presadzovať mapovanie s cieľom zistiť špecifický potenciál každého regiónu, ktorý miestnym subjektom pomôže s určovaním investičných zoskupení a opatrení na podporu samostatnej zárobkovej činnosti a prípravou školení a špecializovaných kurzov zameraných na rôzne zložky ekologického hospodárstva;

26. považuje za potrebné stanoviť ciele ekologicky zodpovedného navrhovania výrobkov a žiada väčšiu ekologickú zodpovednosť podnikov;

Vízia

27. zdôrazňuje, že požadované odborné znalosti a zručnosti v ekologizácii hospodárstva by mali byť dostupné všetkým v jednotlivých členských štátoch s ohľadom na kľúčové otázky a že by sa mali podniknúť kroky s cieľom zabezpečiť primeranú úroveň know-how na miestnej úrovni;

28. žiada, aby sa ďalej podporovali zásady celoživotného vzdelávania. Kľúčovým faktorom je osvojenie si nových informácií, keďže ekologické hospodárstvo si bude vyžadovať zmeny a transparentné kroky s ohľadom na všetky časti hodnotového reťazca;

29. zdôrazňuje, že v súčasnosti práca a zručnosti nie sú dostatočne zladené a systémová zmena je pomalá; projekt ESCO Európskej komisie je dobrým príkladom pokusu sprostredkovať zamestnávateľom zamestnancov, ktorí sú kvalifikovaní na danú úlohu. Pokiaľ ide o ďalšie návrhy týkajúce sa zladenia práce a zručností, výbor odkazuje na svoje stanovisko „Rámec kvality EÚ pre predvídanie zmien a reštrukturalizácie“⁽²⁾;

30. zdôrazňuje, že ekologické hospodárstvo priniesie prechod na obehové hospodárstvo s nízkymi emisiami CO₂, čo vytvorí nové a inovatívne pracovné miesta. Znamená to, že staré pracovné miesta budú nahradené novými a že pracovné profily sa budú musieť opäť vymedziť;

31. žiada podporu rozsiahlejšej spolupráce medzi orgánmi, MSP, združeniami a vzdelávacími inštitúciami, keďže ovládanie nových druhov informácií si bude vyžadovať lepšie zacielenie a koordináciu opatrení a finančných nástrojov;

32. zdôrazňuje význam výskumu a technického rozvoja ako prostriedku na stimulovanie ekologického hospodárstva, pričom by sa mala prostredníctvom súčasného európskeho rozpočtu podporiť spolupráca s vysokými školami, MSP a inými miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré je potrebné koordinovať ako hlavné prvky znalostí (vzdelávanie, výskum a inovácia) v synergických formách, ako sú zoskupenia alebo otvorené inovačné platformy na výmenu poznatkov a ich vzájomné obohacovanie;

33. žiada, aby miestne a regionálne orgány vzhľadom na význam odborných znalostí a právomocí, ktoré v tejto oblasti majú, boli plne zapojené do koordinačných opatrení. Existujú už dobré príklady partnerstiev, ktoré využívajú miestne orgány s cieľom poskytnúť podnikom a združeniam poradenstvo v oblasti energetických otázok vrátane toho, ako identifikovať dotácie a možnosti financovania, odporúčaní o jednotlivých opatreniach, zostavenia prehľadu, kto sú dodávatelia zariadenia a poskytovatelia služieb a pomoci s prípravou výziev na predkladanie ponúk;

Stratégia

34. súhlasí s názorom Komisie, pokiaľ ide o potrebu revízie a aktualizácie učebných plánov odbornej prípravy a vzdelávania, ako aj kvalifikačných systémov v úzkej spolupráci s členskými štátmi a miestnymi a regionálnymi orgánmi s cieľom zohľadniť a uľahčiť prechod na ekologické hospodárstvo a navrhuje, aby sa do všetkých foriem vzdelávania a odbornej prípravy zaradil aspoň jeden modul venovaný tejto téme. Mali by sa takisto podniknúť kroky s cieľom preskúmať, ako sa monitoruje vplyv odbornej prípravy, keďže existuje potreba dlhodobého monitorovania vykonávaného na vyššej a aj na nižšej úrovni;

35. vyjadruje obavy, pokiaľ ide o primeranosť, predvídateľnosť a úroveň odbornej prípravy súvisiacu s ekologickým hospodárstvom a ekologickými zručnosťami v rôznych členských štátoch. Je dôležité zabezpečiť, aby sa kurzy odbornej prípravy vytvárali v členských štátoch, ktoré pokrývajú environmentálne, právne a obchodné know-how, čím by sa malo takisto zabezpečiť, že úradníci majú dostatočné údaje a zručnosti;

⁽²⁾ CDR 1319/2014.

36. zdôrazňuje, že otázka nových zručností je mimoriadne dôležitá pre mladých ľudí, ktorí by mali byť lepšie pripravení na pracovné miesta zajtrajška, ale predovšetkým na ekologické pracovné miesta;
37. zdôrazňuje potrebu širšej perspektívy a zohľadnenie dlhodobého vplyvu, aby sa environmentálne zručnosti mohli kombinovať so spoľahlivým obchodným know-how. Ekologicky vhodný a podnikateľsky priaznivý prístup by sa mal vstěpovať už na škole, keďže nové povolania si budú vyžadovať súčasne zručnosti v oblasti prírodných vied, ako aj technické a matematické zručnosti, resp. je potrebné zabezpečiť, aby tento prístup zaujímal popredné miesto aj v učebných osnovách pri vzdelávaní dospelých.
38. sa obáva, že len málo MSP v Európe vie o možnosti využívať zdroje efektívnejšie, alebo o tom, aké ekonomické výhody by im mohlo priniesť využitie týchto poznatkov v praxi;
39. navrhuje, aby tie miestne, regionálne a celoštátne orgány, ktoré majú fiškálne právomoci, zaviedli mechanizmy pozitívnej diskriminácie v prospech podnikov, ktoré uplatňujú zásady a koncepcie ekologického hospodárstva v kontexte sociálnej zodpovednosti podnikov, vrátane nižších daní a poplatkov, verejného obstarávania a daňových úľav.
40. vyzýva k tomu, aby informácie o možnostiach odbornej prípravy a financovania boli prispôbené MSP v rôznych odvetviach, pretože nutne nepociťujú potrebu odbornej prípravy súvisiacu s ekologickým hospodárstvom;
41. žiada, aby sa zaviedli stimuly na doplnenie zručností, keďže je potrebné získať nové informácie a know-how. Je potrebné chápať, ako sa môžu všetky recyklovateľné materiály ďalej používať a premeniť na nové a inovatívne materiály a aké sú pravidlá a požiadavky;
42. konštatuje, že počas päťročného obdobia sa materiálové náklady MSP v EÚ zvýšili o 75 % a že sú urýchlene potrebné opatrenia, ktorými sa nové metódy otestujú a budú systematicky šíriť s cieľom ochrániť konkurencieschopnosť podnikov;
43. odporúča, aby rôzne sektory ďalej skúmali príležitosti väčšej spolupráce, ako aj príležitosti na vzájomné využívanie odborných znalostí v oblasti služieb, produktov alebo ich častí. Tým sa poskytnú obchodné príležitosti najmä malým podnikom, ktoré by sa pomocou vytvárania sietí mohli združiť do väčších subjektov. V členských štátoch by sa mali zbierať príklady a šíriť osvedčené postupy;
44. odporúča, aby sa preskúmala každá príležitosť pomôcť MSP opätovne využiť použité a nadbytočné suroviny vo vlastnej výrobe a hodnotových reťazcoch, alebo dokonca ako súčasť výroby iného podniku. Ako príklad môže slúžiť koncepcia uzavretého obehu energie upravená podľa miestnych podmienok, v ktorej sa odpad, stratená energia, teplo, živiny a CO₂ využijú a recyklujú späť na energiu a potravinársku výrobu;
45. konštatuje, že je potrebné podporovať podnikovú spoluprácu sektora ekologických potravín s inými potenciálne spriaznenými sektormi: gastronómia, stravovanie, vidiecky cestovný ruch, agroturistika, cestovný ruch zameraný na prírodu, zhotovovanie udržateľných a/alebo remeselne vyrobených obalov a balení, udržateľné stavebníctvo, potravinárska malovýroba atď.
46. odporúča, aby sa kampaň na zvyšovanie informovanosti o trvalo udržateľnom rozvoji zameriavala na verejnosť EÚ a aby sa zároveň zdôrazňovalo, že každý jednotlivec má možnosť ovplyvniť množstvo odpadu a nakladanie s ním;
47. konštatuje, že miestne orgány zohrávajú kľúčovú úlohu pri dosahovaní emisných cieľov EÚ. Dobrým príkladom je fínsky projekt uhlíkovo neutrálneho mesta „Kohti hiilineutraalia kuntaa“, ktorého cieľom je zapojiť miestne subjekty: miestnu radu, obyvateľov a podniky do znižovania emisií skleníkových plynov. Cieľom projektu je identifikovať nové a inovatívne prístupy, ktoré vytvárajú miestne pracovné miesta a ktoré sú založené na udržateľnom využívaní miestnych prírodných zdrojov a väčšej energetickej efektívnosti;

48. odporúča, aby sa vyvinuli koncepcie spoločného hospodárstva a poskytovania služieb, v ktorom by si spotrebiteľia namiesto tradičného vlastníctva mohli kúpiť výrobky ako službu a vrátiť ich na konci ich životného cyklu výrobcovi na opätovné použitie;
49. odporúča, aby sa vypracovali lepšie metódy výpočtu, ktorými sa poskytne spoľahlivé meranie spotreby energie;
50. chápe, že vytvorenie ekologicky vhodných a zároveň komerčne úspešných výrobkov si vyžaduje značnú finančnú investíciu do vývoja výrobkov, ako aj do uvádzania vyvinutých výrobkov a služieb na trh a do ich registrácie. V budúcnosti sa v právnych predpisoch bude musieť poskytnúť príležitosť na rýchly rozvoj nových inovácií a nie ich zakazovanie alebo obmedzovanie;
51. odporúča podporovať používanie systémov environmentálneho riadenia, a najmä európsky systém EMAS, s cieľom zabezpečiť, aby podniky pri prijímaní rozhodnutí prihliadali na ekologickú kultúru, a tak zlepšili efektívnosť svojho fungovania a informovanosť verejnosti o svojom environmentálnom správaní;

Účinky

52. je zajedno s názorom Komisie, že členské štáty by mohli takisto znížiť náklady na prácu využívaním príjmov z dražieb emisných kvót v rámci systému obchodovania s emisiami (ETS), ale zdôrazňuje, že ETS vo svojej súčasnej podobe nie je úplne účinný;
53. víta dôraz iniciatívy na podporovanie podnikania a opätovne zdôrazňuje svoje stanovisko, že Európa by mala podnikanie predstavovať mladým ľuďom ako možný a sľubný smer budúcej kariéry;
54. sa domnieva, že popri ekologickom hospodárstve, môže byť sociálne podnikanie vnímané ako hodnotná alternatíva k tradičným spôsobom obchodovania v ziskovej, ako aj v neziskovej forme. So zreteľom na túto skutočnosť víta želanie Komisie uľahčiť prístup k financovaniu pre sociálne podniky;
55. sa domnieva, že vďaka inovácii a upravenej podobe výrobkov a výrobných a podnikateľských modelov by podniky mohli obmedziť využívanie drahých primárnych surovín a množstvo odpadu;
56. sa domnieva, že zavedenie jednotného európskeho certifikačného systému ekologického hospodárstva by bolo prínosné najmä pre podnikanie a z dlhodobého hľadiska by poskytovalo predvídateľnosť a právnu istotu, keďže právne výklady rozpätia rôznych oblastí právneho konfliktu by boli vopred známe;
57. konštatuje, že suroviny, voda a energia predstavujú 50 % celkových výrobných nákladov podnikov⁽³⁾ čo znamená, že zníženie tohto nadmerného vplyvu na náklady podnikov prostredníctvom preskúmania systému výroby, dopravy a distribúcie energie, ako aj akýkoľvek nárast v efektívnom využívaní zdrojov a energetickej efektívnosti môže priniesť značné úspory. Vzhľadom na nárast cien energie a mnohých surovín v uplynulých rokoch je to ešte naliehavejšie;
58. odporúča aby sa prevádzkovatelia na miestnej a regionálnej úrovni cieľným spôsobom informovali o potenciáli zdrojov financovania programového obdobia 2014 – 2020, a aby tieto zdroje boli použité na pomoc „ekologickým“ MSP. Ide napríklad o EFRR, ESF, EPFRV, program LIFE, nástroj na financovanie prírodného kapitálu, nástroj Súkromné financovanie energetickej efektívnosti, COSME a Horizont 2020;
59. upozorňuje na otázku presunu k environmentálnym daniam a poplatkom ako nástrojom na podnecovanie environmentálnej spoluzodpovednosti, ktoré podľa Komisie menej poškodzujú rast a mali by za následok lepšie environmentálne správanie, ako aj vyššiu zamestnanosť. Členské štáty, ktoré majú skúsenosti s environmentálnymi daňami, by sa mohli všeobecnejšie podeliť o skúsenosti a iné štáty by sa nimi mohli riadiť;

⁽³⁾ Europe INNOVA (2012), Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies (Sprievodca účinným využívaním zdrojov. Skúsenosti so zlepšovaním účinného využívania zdrojov vo výrobných spoločnostiach), s. 6. Dostupný tu.

60. poukazuje na to, že Komisia a členské štáty vypracovali vhodné ukazovatele a nástroje, aby umožnili dôkladnejšie pochopenie trhu práce EÚ, štátnych a regionálnych trhov práce. V záujme dosiahnutia vplyvu by členské štáty mali pri implementácii a prenose údajov využiť harmonizované moduly EÚ;
61. opätovne zdôrazňuje svoju pripomienku, že prostredie priaznivé pre podnikanie si vyžaduje, aby verejné orgány investovali okrem iného do vysokokvalitnej infraštruktúry v oblastiach dopravy a digitálnej technológie a že ak to majú dosiahnuť, budú potrebovať podporu zo strany Európskej únie;
62. chápe, že MSP chýbajú poznatky, siete a zručnosti v oblasti IT, a preto nedokážu využiť príležitosti, ktoré poskytujú predchádzanie vzniku odpadu a opätovné používanie výrobkov, surovín a odpadu ako súčasť rôznych hodnotových reťazcov;
63. zdôrazňuje, že vysoké počiatočné investičné náklady môžu ďalej znížiť záujem o vykonávanie podnikateľských činností súvisiacich s opätovným využívaním a recyklovaním zdrojov, pretože MSP musia posúdiť, či sú činnosti komerčne životaschopné. Mali by sa preto prijať daňové a legislatívne opatrenia s cieľom znížiť ich dosah a poskytovať aj iné druhy podpory;
64. sa domnieva, že je potrebné všeobecnejšie prijatie ekologických noriem, ktoré budú rešpektovať biodiverzitu a podporovať opatrenia s cieľom zmierniť klimatické zmeny a prispôsobiť sa im, a ich rozširovanie v rámci členských štátov a že na tento účel je potrebná pravidelná komunikácia so spotrebiteľmi;
65. uznáva, že zásady zahrnuté v normách ekologického hospodárstva na úrovni EÚ by sa mali zakotviť vo všetkých činnostiach MSP, ale zásadne dôležité je tiež, aby si koncoví používatelia výrobkov t. j. spotrebiteľia kupovali výrobky označené ako ekologicky vhodné.
66. zdôrazňuje, že ekologickjší reťazec hodnôt, ktorý zahŕňa opätovnú výrobu, opravu, údržbu, recykláciu a ekologický dizajn, môže poskytnúť významné podnikateľské príležitosti pre mnohé MSP. Legislatívne, technické a kultúrne prekážky však zabraňujú MSP vo využívaní tejto príležitosti a tieto prekážky by sa mali odstrániť, alebo ak nie je možné ich odstrániť, malo by sa podporovať úsilie prekonať ich.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Usmernenia o opatreniach spájajúcich európske štrukturálne a investičné fondy a riadnu správu hospodárskych záležitostí

(2015/C 140/06)

pravodajca:	Bernard Soulage (FR/SES), podpredseda regionálnej rady Rhône-Alpes
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie – Usmernenia o uplatňovaní opatrení spájajúcich účinnosť európskych štrukturálnych a investičných fondov a riadnu správu hospodárskych záležitostí podľa článku 23 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 COM(2014) 494 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. pripomína, že politika súdržnosti Európskej únie by naďalej mala zohrávať hlavnú úlohu pri obnove hospodárstva európskych regiónov;
2. v nadväznosti na svoje stanovisko o návrhu nariadenia o všeobecných ustanoveniach o fondoch spoločného strategického rámca⁽¹⁾, opätovne zásadne odmieta, aby sa pri realizácii politiky súdržnosti stanovovali akékoľvek makroekonomické podmienky, a konkrétne odmieta, **aby sa účinnosť európskych štrukturálnych a investičných fondov akýmkoľvek spôsobom spájala s riadnou správou hospodárskych záležitostí**. Toto spojenie vychádza totiž z chybného predpokladu, že miestne a regionálne orgány sú v rovnakej miere zodpovedné za prekročenie rozpočtu ako celoštátne orgány;
3. okrem toho pripomína svoju žiadosť, aby sa vypracovala biela kniha o politike územnej súdržnosti, ktorá by mala najmä iniciovať diskusiu o meraní kvality života a kvality hospodárskeho rastu nielen na základe HDP. Nabáda, aby sa začalo pracovať na nových, spoľahlivejších ukazovateľoch, ktoré by lepšie odrážali očakávania spoločnosti;
4. okrem toho, že nesúhlasí so zásadou makroekonomickej podmienenosti, si kladie aj otázku, aká je pridaná hodnota týchto usmernení, ktoré len parafrázujú článok 23 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013;
5. sa domnieva, že miestne a regionálne orgány by boli v dôsledku opätovného programovania nespravodlivo trestané, pretože nie sú zodpovedné za nadmerný deficit celoštátnych verejných financií, keďže väčšinou majú ústavne stanovenú povinnosť udržiavať vyrovnaný rozpočet. Celkový deficit verejných financií v EÚ-27 na nižšej ako celoštátnej úrovni, ktorý v roku 2007 zodpovedal 0,1 % HDP, predstavoval v rokoch 2009 a 2010 približne 0,8 % HDP. Aj keď bolo zhoršenie stavu verejných financií na nižšej ako celoštátnej úrovni v niektorých krajinách výraznejšie a ich deficit sa v rokoch 2007 a 2013 zvýšil o viac ako 0,5 percentuálneho bodu, so zhoršením stavu štátnych rozpočtov ho nemožno porovnávať⁽²⁾;
6. zdôrazňuje, že v prípade zadlženosti miestnych a regionálnych orgánov je situácia veľmi podobná, keďže (ako Komisia konštatuje v šiestej správe o súdržnosti) nárast verejného dlhu spôsobujú najmä činnosti ústrednej administratívy. Celková zadlženosť miestnych a regionálnych orgánov bez veľkej legislatívnej právomoci je vo všetkých členských štátoch naďalej nižšia ako 10 % HDP. Zadlženosť v niektorých krajinách však naďalej vzbudzuje obavy;
7. sa domnieva, že, ako vyplýva zo záverov mnohých štúdií, efektívnosť verejných výdavkov súvisí viac s účinnosťou a riadnou správou hospodárskych záležitostí⁽³⁾ než s makroekonomickými faktormi a že kvalita činnosti verejnej správy zohráva zásadnú úlohu, pokiaľ ide o vplyv politiky súdržnosti na rast. Takisto konštatuje, že nariadenia označované ako „Six Pack“ už stanovujú prísne sankcie v prípade nerešpektovania pravidiel v oblasti makroekonomickej stability. Preto pochybuje o efektívnosti sankcií prostredníctvom pozastavenia platieb zo štrukturálnych fondov, ktoré by navyše trestali dvakrát za ten istý priestupok;

⁽¹⁾ CdR 4/2012 fin.

⁽²⁾ Eurostat – GR REGIO.

⁽³⁾ Quality of Government and Returns of Investment, OECD Regional Development Working Papers, No 2013/12.

8. v súvislosti s nariadeniami označovanými ako „Six Pack“ sa taktiež domnieva, že treba vykonať revíziu metód výpočtu „štrukturálneho deficitu“, aby sa zohľadnili aj charakteristické znaky národných ekonomík a štrukturálne rozdiely vo verejných výdavkoch;

Politika súdržnosti musí zostať európskou investičnou politikou

9. vyjadruje vážne obavy, že opatrenia naplánované na obdobie 2014 – 2020 by mohli ohroziť **hospodársky rast EÚ** a projekty v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja, keďže v dôsledku nich môže vzniknúť neistota, pokiaľ ide o vykonávanie programov EFRR a ESF po roku 2015, ktoré je v súčasnosti už aj tak značne ohrozené v dôsledku oneskoreného vykonávania programov spôsobeného oneskoreným ukončením rokovania o viacročnom finančnom rámci a ťažkosťami členských štátov a miestnych samospráv splniť požiadavky v oblasti podmienenosti ex ante;

10. preto zdôrazňuje dôležitosť a čoraz významnejšiu úlohu miestnych a regionálnych orgánov, ktoré zabezpečujú približne 33 % verejných výdavkov, pričom v dvoch uplynulých desaťročiach (1995 – 2013) došlo k miernemu nárastu o 2 percentuálne body, čo predstavuje 16 % HDP. Napriek tomu, že ich význam je v závislosti od inštitucionálnej organizácie v jednotlivých krajinách rozdielny, v poskytovaní verejných služieb, a najmä v oblasti výdavkov podporujúcich rast, tak ako ich vymedzuje samotná Komisia (pozri šiestu správu o súdržnosti), a v oblasti vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, ochrany životného prostredia, dopravy, výskumu a vývoja a energetiky zohrávajú oveľa dôležitejšiu úlohu ako orgány ústrednej správy;

11. preto žiada prepracovať „investičnú doložku“ tak, aby umožňovala vyňať regionálne a celoštátne investície spolufinancované z európskych fondov (z európskych štrukturálnych a investičných fondov alebo Nástroja na prepájanie Európy) z výpočtu deficitov štátneho rozpočtu v rámci európskeho semestra;

12. vyzdvihuje vnútorný rozpor medzi ustanoveniami v oblasti makroekonomickej podmienenosti na jednej strane a ustanoveniami Paktu stability a rastu na strane druhej, keďže pri uplatňovaní paktu sa povoľuje určitá pružnosť v prípade mimoriadnych a dočasných okolností, vymedzených v nariadení č. 1177/2011, pričom Komisia vo svojom vlastnom hodnotení konštatuje, že fiškálny rámec EÚ poskytuje dostatočný priestor na vyvážené posúdenie produktívnych verejných investičných potrieb s cieľmi fiškálnej disciplíny⁽⁴⁾;

13. v tejto súvislosti pripomína svoje obavy týkajúce sa novej účtovnej normy Eurostatu ESA 2010, ktorá sa uplatňuje od septembra 2014 a ktorá nerozlišuje medzi výdavkami a investíciami, čo pre miestne a regionálne samosprávy znamená, že sú nútené uplatňovať stropy pre maximálnu výšku investícií na rok a obyvateľa. Tieto stropy môžu totiž brániť miestnym a regionálnym samosprávam v niektorých členských štátoch poskytovať spolufinancovanie potrebné pre projekty podporované z európskych štrukturálnych a investičných fondov. Nalieha preto na Európsku komisiu, aby predložila správu o uplatňovaní normy ESA 2010;

14. pripomína, že fiškálna konsolidácia prijatá na celoštátnej úrovni ako reakcia na hospodársku a finančnú krízu mala na miestne a regionálne orgány trojitý účinok. Tieto opatrenia po prvé výrazne obmedzili schopnosť orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni prispievať k verejným investíciám, ktoré v rokoch 2002 až 2010 predstavovali v priemere 2,3 % HDP v EÚ-27 a klesli až na 1,8 % HDP, ale najmä klesli v reálnych hodnotách v roku 2010 o 7,2 %, v roku 2011 o 5,9 %, v roku 2012 o 3,3 % a v roku 2013 o 8,6 %;

15. po druhé, keďže bežné a kapitálové transfery zo strany ústrednej správy predstavujú hlavné zdroje miestnych a regionálnych orgánov takmer vo všetkých členských krajinách EÚ, ich príjmy sa výrazne zredukovali, čo okamžite spôsobilo nerovnováhu v ich rozpočtoch. V španielskych regiónoch bola situácia ešte závažnejšia, pretože ich príjmy v reálnych hodnotách klesli o 62 %, jednak v dôsledku dramatických škrtov transferov od ústrednej správy (45 %), jednak z dôvodu podstatného zvýšenia transferov z regiónov v prospech ústrednej správy (zo sotva 1,4 miliardy EUR na 10,1 miliardy EUR v cenách z roku 2005);

16. po tretie, opatrenia na fiškálnu konsolidáciu podľa OECD ešte viac obmedzili ich schopnosť investovať a miestne a regionálne orgány museli čeliť aj zhoršeniu podmienok v oblasti poskytovania pôžičiek;

⁽⁴⁾ Pozri: Európska komisia, Kvalita verejných výdavkov, s. 31.

17. zdôrazňuje, v akom výraznom rozsahu prispievali európske štrukturálne a investičné fondy v čase krízy k verejným investíciám. Verejné investície EÚ (v zmysle tvorby hrubého fixného kapitálu) totiž vzrástli z 11,5 % v roku 2007 na 18,1 % v roku 2013. V niektorých krajinách tieto fondy prispeli k verejným investíciám vyšším podielom ako 75 %. V období od roku 2007 do roku 2013 predstavovalo pridelenie prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu a s tým spojené vnútroštátne spolufinancovanie v priemere asi 0,55 % HDP za rok v EÚ-27;

18. sa domnieva, že nie je logické hroziť pozastavením rozpočtových prostriedkov z EFRR a EFS, keď členský štát musí čeliť ekonomickým ťažkostiam. Pokles verejných výdavkov nemá za následok automatické zníženie deficitu verejných financií a môže mať negatívne dôsledky v sociálnej oblasti;

19. vyjadruje veľké znepokojenie v súvislosti s tým, že stav financií na celoštátnej a nižšej ako celoštátnej úrovni by sa mohol zhoršiť, ak budú okrem záväzkov pozastavené aj platby. Výbor okrem toho pripomína, že myšlienka prepojenia štrukturálnych fondov s riadnou správou hospodárskych záležitostí už ukázala svoje slabiny, keď sa pôvodne uplatňovala na Kohézny fond, pretože sankcie spojené s deficitmi majú tendenciu skôr zhoršovať ekonomickú situáciu príslušných štátov;

20. opakovane vyzýva Európsku komisiu, aby predložila bielu knihu, v ktorej by sa na úrovni EÚ stanovila typológia kvality verejných investícií v účtoch verejných výdavkov podľa ich dlhodobých účinkov. Takáto typológia by mohla viesť k uvážlivému posudzovaniu kvality verejných investícií pri výpočte rozpočtových deficitov alebo k lepšiemu posudzovaniu reálneho makroekonomického cyklu, resp. kontextu;

Kontraproduktívne opätovné programovanie fondov

21. pochybuje, že obsah a spôsoby **opätovného programovania** fondov budú systematicky prinášať pozitívne výsledky a dlhodobo prispievať k posilňovaniu konkurencieschopnosti danej krajiny, ako aj k preorientovaniu hospodárstva na odvetvia budúcnosti. Z výsledkov analýzy toho, čo sa dosiahlo od roku 2009, vyplýva, že Komisia a členské štáty museli z dôvodu naliehajúcej situácie uprednostniť projekty, ktoré sú už vo fáze realizácie, aby sa urýchlilo čerpanie prostriedkov a vytvorila likvidita. Tieto rozhodnutia celkovo umožnili navýšiť časť určenú na výskum, vývoj a inovácie, na všeobecnú podporu podnikov, obnoviteľné zdroje energie, na cestné komunikácie a trh práce s opatreniami osobitne zameranými na zamestnanosť mladých ľudí. V niektorých prípadoch však mohli mať za následok aj zanedbávanie odvetví, ktoré podporujú rast, ako napr. služby v oblasti IKT, investície do životného prostredia, železnice, vzdelávanie a odborná príprava a posilňovanie kapacít;

22. sa obáva, že právne limity opätovného programovania, ktoré vyplývajú z povinnosti rešpektovať tematické priority, rovnováhu EFS – EFRR atď., nie sú veľmi operatívne;

23. sa domnieva, že nie je veľmi realistické zavádzať nástroj, ktorý sa bude uplatňovať len od roku 2015 do roku 2019;

24. sa nazdáva, že opätovné programovanie vôbec nebude ľahké a rýchle. Vychádzajúc zo skúseností získaných počas posledných piatich rokov, ktoré sú predmetom šiestej správy o súdržnosti a v rámci ktorých boli v ôsmich členských štátoch a v Európskej komisii zapojené značné ľudské zdroje, možno očakávať, že bude pre celoštátne, ako aj miestne a regionálne orgány veľmi nákladné a z organizačného hľadiska veľmi náročné;

25. sa obáva, že počas realizácie opätovného programovania sa zvýši byrokracia, keďže pri ňom budú platiť rovnaké povinnosti ako pri vypracovaní dohody o partnerstve (ukazovatele výkonnosti, podmienky atď.), čo bude znamenať, že sa budú musieť prizvať noví odborníci a hradiť nové výdavky. Nadmerné zaťaženie súčasných zamestnancov ďalšími povinnosťami by mohlo negatívne ovplyvniť efektivitu ich práce, čím by sa dosiahol opačný účinok, než sa očakáva;

26. ľutuje, že s realizáciou opätovného programovania je spojená administratívna záťaž, ktorá sa dotýka nielen európskych a celoštátnych orgánov, ale najmä regionálnych orgánov, pokiaľ sú riadiacimi orgánmi, čo sa môže prejaviť výrazným zvýšením nákladov, keďže bude potrebné rýchlo reagovať na žiadosti Komisie a zamestnať ďalších pracovníkov;

Makroekonomická podmienenosť je v rozpore s proeurópskym zmýšľaním

27. vyjadruje poľutovanie nad opätovnou centralizáciou na celoštátnej aj európskej úrovni, z ktorej navrhovaný súbor opatrení vychádza, a to s veľkými zásahmi zo strany Komisie. Krátke lehoty vymedzené na opätovné programovanie budú mať nepochybne za následok spochybnenie zásady partnerstva a viacúrovňového riadenia, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou politiky súdržnosti;

28. zdôrazňuje, že takéto sankcie by mohli vyvolať nepriaznivý ohlas verejnej mienky, v dôsledku čoho by sa nepochybne ešte viac prehĺbilo negatívne vnímanie EÚ;

29. sa pozastavuje nad tým, že v dôsledku tohto nového systému makroekonomickej podmienenosti, ktorý sa zdá byť čoraz viac technokratickým, najmä pokiaľ ide o opätovné programovanie fondov, sa už nebude môcť v plnej miere uplatňovať demokratická kontrola zo strany Európskeho parlamentu. Preto dôrazne žiada Európsku komisiu, aby Európskemu parlamentu spoločne s Európskym výborom regiónov prinavrátila možnosť podieľať sa na rozhodovaní o uplatňovaní zásady makroekonomickej podmienenosti v akejkoľvek podobe.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov

Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Úloha miestnych a regionálnych samospráv vo viacúrovňovej ochrane právneho štátu a základných práv v EÚ

(2015/C 140/07)

Spravodajca:	Luc Van den Brande (ELS/BE), predseda kontaktnej kancelárie Flámsko – Európa
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Nový rámec EÚ na posilnenie právneho štátu COM(2014) 158 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Zásady právneho štátu, viacúrovňové riadenie a oznámenie Európskej komisie

1. zastáva názor, že demokracia, ochrana ľudských práv a právny štát tvoria tri základné piliere, na ktorých musí spočívať každý právny poriadok bez ohľadu na jeho druh a podobu. Demokracia je „kolektívnym právom“ a ľudské práva sú nedotknuteľnými výsadami jednotlivca, ktoré musia byť za každých okolností zaručené, a to aj v prípade, že táto demokracia nie je úplná alebo dokonalá. Zásady právneho štátu a z nich vyplývajúce postupy majú zásadný význam pre uplatňovanie demokracie a zaručenie ľudských práv. Preto výslovne víta návrh Komisie vytvoriť rámec na ochranu právneho štátu v EÚ, ktorý ako nevyhnutný základ vzájomnej dôvery členských štátov a dôvery medzi členskými štátmi a občanmi EÚ má zásadný význam pre európsku integráciu. Takýto jednotný rámec je prínosom nielen pre členské štáty, ale aj pre miestne a regionálne samosprávy, keďže v praxi nesú podstatnú zodpovednosť za uplatňovanie základných práv a slobôd.
2. Ľudské práva ako základné práva späté s rešpektovaním ľudskej dôstojnosti majú prednosť pred akoukoľvek inštitucionálnou konštrukciou.
3. Hoci neexistuje jednotná definícia právneho štátu, predsa má tento ústredný pojem európsku právnu tradíciu a jeho podstatu vyjadrujú tri zásady: 1) zákonné povinnosti všetkých občanov a ich presadzovanie, ktoré z nich vyplýva, musia byť založené na právnych predpisoch a nemôžu závisieť od svojvoľného alebo jednostranného rozhodnutia výkonnej moci alebo vykonávateľa akejkoľvek diskrečnej právomoci, 2) spory medzi občanmi a výkonnou mocou musia riešiť neutrálne a nezávislé súdne orgány podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, 3) základné práva občanov (osobná sloboda, sloboda názoru a sloboda združovania) musia byť dodržiavané, jasne vymedzené a zakotvené v základných právnych predpisoch a nesmú závisieť od hmlistej ústavnej koncepcie, vyhlásenia, záruky alebo svojvoľného výkladu. Rozsah týchto zásad je dvojaký. Na jednej strane musia orgány správy vykonávať svoje právomoci v súlade s jasne definovanými a zverejnenými právnymi predpismi a pravidlami založenými na riadne podložených zákonných zásadách, ktoré sa spravodlivo a otvorene uplatňujú. Orgány správy však na druhej strane musia dodržiavať ústavu a zákony, ktoré sa na ne vzťahujú.
4. Ako dôležité východisko a usmernenie pri využívaní viacúrovňového riadenia na ochranu základných práv slúži tiež zásada subsidiarity (článok 5 ods. 3 ZEÚ).
5. Európsky dohovor o ľudských právach a Charta základných práv Európskej únie sa medzičasom stali najrozvinutejším rámcom v tejto oblasti a od svojho schválenia predstavujú záväzný základ pre EÚ, všetky členské štáty a všetky úrovne správy, z ktorého musia vychádzať zásady právneho štátu a ich dodržiavanie.

6. Konceptia viacúrovňového riadenia, ako je rozpracovaná pre EÚ, ale aj v širšom význame pre Radu Európy, vychádza zo skutočnosti, že v správe vecí verejných došlo v EÚ k nevyhnutnej a pokračujúcej evolúcii, a to z modelu „zhora nadol“ na inkluzívnejší model, v ktorom sa majú prístupy „zdola nahor“ a „zhora nadol“ dopĺňať a musia naplniť dve dimenzie subsidiarity: vertikálnu, v rámci ktorej sa účasť, spoluzodpovednosť a partnerstvo regionálnych a miestnych volených zástupcov posilňujú, a horizontálnu, v ktorej sa spoluzodpovednosť vo všetkých oblastiach politiky prenáša aj na iných aktérov v spoločnosti (zo sociálno-ekonomickej oblasti a oblasti vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a kultúry) a oni ju prijímajú. Viacúrovňové riadenie znamená nielen riadenie na viacerých úrovniach, ale aj viacerými aktérmi. Každodenná politika miestnych a regionálnych samospráv odráža udalosti, opatrenia a vplyvy na národnej a európskej úrovni, čo v mnohých oblastiach ovplyvňuje možnosti konania na celom kontinente a v konečnom dôsledku i celom svete. Aj právny štát zahŕňa v štruktúre Európskej únie viaceré úrovne, a preto sa musí chrániť v súhre týchto úrovní. Politika rovnakých príležitostí a napokon i začlenenie do spoločnosti zohľadňuje konkrétnu realitu globalizácie a jej význam pre výzvy v oblasti pracovných príležitostí a dostupnosti výdobytkov sociálneho štátu. Systémy v jednotlivých členských štátoch vychádzajú z vlastného historického pozadia a modelu, smerujeme však k vymedzeniu nadnárodných požiadaviek kvality. Napokon vznikne európsky priestor základných práv, a to aj vrátane sociálnych práv, založený na viacúrovňovom riadení a vzájomných horizontálnych väzbách.

7. Domnieva sa, že viacúrovňové riadenie umožňuje v konkrétnej situácii odvrátiť možné ohrozenie právneho štátu a kompenzovať viacero nedostatkov: nedostatok informácií, kapacít, finančných prostriedkov, administratívnych možností a slabý politický dosah, a to zapojením miestnych a regionálnych samospráv do implementácie zásad právneho štátu v EÚ a dohľadu nad ich dodržiavaním. Vedie to tiež k participatívnejšej demokracii, väčšej transparentnosti a zodpovednosti, pričom občan získava ústrednejšie postavenie. Ochrana právneho štátu je teda spôsob ako mu priblížiť Európu a naopak. Ako sa uvádza v bielej knihe o viacúrovňovom riadení, konečným cieľom je dospieť ku koordinovanej inštitucionálnej činnosti Európskej únie, členských štátov a miestnych a regionálnych samospráv, ktorá sa zakladá na partnerstve a ktorej cieľom je navrhovať a uskutočňovať politiku Európskej únie.

8. Vychádzajúc z bielej knihy o viacúrovňovom riadení z roku 2009 sa táto koncepcia postupne realizuje, čoho dôkazom je nadväzujúce stanovisko schválené Európskym výborom regiónov v roku 2012, ako aj uskutočnené pracovné stretnutia, vypracovanie hodnotiacej tabuľky a nedávne zverejnenie Charty viacúrovňového riadenia. Koncepcia viacúrovňového riadenia preniká čoraz viac do rôznych oblastí politiky a uplatňujú ju rôzni partneri. Prvý výsledok možno nájsť vo všeobecných pravidlách a nadväzujúcom kódexe správania spojených s európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi.

9. Komisia vo svojom oznámení dôrazne uvádza, že právny štát je nosným prvkom každej modernej demokracie a jedným zo základných princípov prameniacych zo spoločných ústavných tradícií všetkých členských štátov EÚ, a ako taký je jednou z najdôležitejších hodnôt, na ktorých je založená EÚ ako priestor slobody, bezpečnosti a právneho štátu (článok 2 ZEÚ, preambula zmluvy a Charta základných práv Európskej únie). Cieľom novo navrhnutého rámca je vyriešiť budúce ohrozenia právneho štátu skôr, ako sa splnia a začnú uplatňovať podmienky aktivácie mechanizmov podľa článku 7 ZEÚ, netýka sa však jestvujúcich konaní za porušenie predpisov podľa článku 258 ZFEÚ.

10. Nový právny rámec tak zavádza cezhraničný horizontálny prístup pre prípady, keď konanie štátnych aktérov ohrozuje súbor spoločných hodnôt EÚ a súčasné konania za porušenie predpisov nie sú vhodným riešením. Upevňovanie právneho štátu ako základnej spoločnej hodnoty EÚ je preto nevyhnutným predpokladom dosiahnutia cieľov ochrany základných hodnôt, ktorých podstatnou súčasťou je ochrana základných práv.

11. Úlohou nového rámca, ktorého postup prebieha v troch fázach, je vyplniť medzeru a umožniť inštitúciám EÚ hodnotiť stav právneho štátu a zareagovať, ak hrozí, že členský štát vlastným konaním spôsobí systémové ohrozenie právneho štátu. Nový mechanizmus sa preto skladá z troch krokov: 1) objektívneho a dôkladného zhodnotenia situácie v príslušnom členskom štáte, 2) odporúčania okamžitých a konkrétnych krokov na odstránenie ohrozenia právneho štátu, pokiaľ sa ešte nenašlo uspokojivé riešenie, 3) dohľadu nad opatreniami, ktoré príslušný členský štát prijíma v nadväznosti na odporúčanie, ktoré mu bolo adresované. Je mimoriadne dôležité v čo najskoršom štádiu zapojiť do tohto postupu, ktorý je založený na dialógu s príslušným členským štátom, rôzne úrovne riadenia, vrátane miestnej a regionálnej úrovne, ako aj občiansku spoločnosť.

Posilnenie ochrany základných práv: obnovený a inovatívny rámec viacúrovňového riadenia pre EÚ

12. Regionálne a miestne samosprávy sú ako prvé konfrontované s výzvami a problémami, ktoré môžu mať bezprostredné účinky na postupy používané v právnom štáte a tým aj na uplatniteľnosť určitých základných práv a ktoré v mnohých oblastiach vznikajú dennodenne: hospodárske problémy, nezamestnanosť, životné prostredie a klimatické zmeny sú len niektoré z nich. Osobitná úloha regionálnych a miestnych samospráv spočíva tiež v poznatkoch a skúsenostiach, ktoré majú a ktoré im umožňujú včas rozpoznať možné systematické ohrozenie právneho štátu, ale rovnako aj v orientácii na výsledky, ktorú treba mať v európskej politike neustále na pamäti. Obzvlášť to platí v globálnom svete, v ktorom migračná politika a politika mobility viedli k vzniku nových medzikultúrnych vzťahov a pluralitnej spoločnosti s rôznymi hodnotami a vierovyznaniami, čo je najcitlivejšie v miestnych spoločenstvách. Výsledky v ochrane právneho štátu a základných práv sa však podarí dosiahnuť iba vtedy, ak všetky politické úrovne budú spolupracovať v rámci svojich právomocí a zodpovednosti, pričom budú zodpovedajúco vzájomne prepojené a svoje príspevky zosúladiť. V mnohých oblastiach sa dospelo k názoru, že na dosiahnutie lepších výsledkov je nevyhnutná politika vychádzajúca z faktov a územný prístup. Nepochybne to platí aj v prípade ochrany základných práv. Posilnenie týchto práv má pozitívny účinok na sociálny a hospodársky rozvoj. Prijímanie rozhodnutí na úrovni, ktorá je k ľuďom najbližšia, upevňuje vzájomnú dôveru a dôveru v spoločenstvo, v ktorom žijú.

13. Je pozoruhodné, ako sa európska diskusia o základných právach a posilnení právneho štátu v priebehu niekoľkých rokov dokázala spojiť s paradigmou viacúrovňového riadenia. Rovnako ako prevádzkové zásady uvedené v nadväznom stanovisku výboru z roku 2012 je vypracovaná hodnotiacia tabuľka a nepochybne aj charta viacúrovňového riadenia základným nástrojom na uvedenie tejto vízie do praxe.

14. Základné hodnoty, ktoré Európa reprezentuje (t. j. nielen EÚ a Rada Európy, ale aj rozhodujúce národné tradície) sa nevzťahujú iba na demokratický právny poriadok, ale aj na politiku, ktorá sa vedie s cieľom reálne umožniť naplnenie týchto hodnôt. Ak sa táto perspektíva v plnej miere rozvinie, postavenie regionálnych a miestnych samospráv sa ukáže v úplne inom svetle. Nebudú už len inštanciami, ktoré implementujú právne predpisy a politické opatrenia príslušného štátu prípadne aj EÚ (smerom zhora nadol), ale plnohodnotnými aktérmi s politickou zodpovednosťou za formovanie integrovanej politiky v rámci stanovených rámcov a v súlade s miestnymi podmienkami. V tomto prípade nejde len o občianske a politické práva, ale taktiež o hospodárske a sociálne práva (vzdelávanie, práca, zdravie, duševná pohoda, bývanie).

15. Regionálne a miestne samosprávy sú úrovňou správy, ktorá ako prvá naráža na slabé miesta v ochrane základných práv v politike členského štátu. Stretávajú sa s jednotlivcami, skupinami alebo „kategóriami“, ktoré sú ako prvé postihované porušeniami zásad právneho štátu a obmedzovaním základných práv. Osobitnú pozornosť treba venovať garantovaniu univerzálnych základných práv všetkým obyvateľom bez ohľadu na práva a opatrenia, ktoré sa vzťahujú výhradne ne občanov EÚ.

16. Základné práva, ako rovnosť príležitostí na plnohodnotné zamestnanie a spoločenskú emancipáciu, je teda nutné systematicky podporovať vhodnými podpornými opatreniami. Z tohto hľadiska sú regionálne a miestne samosprávy spolu so štátnou a európskou správou a občianskou spoločnosťou plnohodnotnými partnermi v strategickom hnutí za vytvorenie sociálneho právneho štátu.

17. Obavy v súvislosti s prípadným porušením základných práv sa musia pretransformovať do systematickej politickej vôle realizovať právny štát v Európskej únii a jej členských štátoch v pozitívnom zmysle. To je dôvodom posunu od koncepcie výhradne ochraňujúceho právneho štátu k dynamickej koncepcii, v ktorej politické opatrenia zabezpečujú základným právam aj spoločenské postavenie. Európska komisia tento aspekt dostatočne nezdôrazňuje, je (príliš) zdržanlivá vo vzťahu k „vnútorným záležitostiam“ členských štátov a vo svojom novom politickom rámci chce vyvinúť flexibilnejšiu alternatívu k riadnym postupom pri porušení predpisov, aby sa mohlo včas zakročiť. Postupne sa presadzujúca koncepcia viacúrovňového riadenia pri tom môže byť užitočným východiskom. Oznámenie Komisie otvára perspektívu aktívneho prístupu (s odkazom o. i. na Benátsku komisiu), do ktorého však musia byť zapojené rôzne úrovne správy a občianska spoločnosť príslušného štátu, aby bol tento prístup účinný.

18. Regionálne a miestne samosprávy sú kľúčovými partnermi európskych a štátnych orgánov správy a spolu s občianskou spoločnosťou sa usilujú moderný právny štát nielen chrániť, ale ho prostredníctvom vlastnej politickej iniciatívy aj aktívne a politicky formovať. To je základnou úlohou každej úrovne správy. Aktéri, ktorí sa tejto úlohe systematicky vyhýbajú, porušujú Chartu základných práv a stavajú sa mimo spoločného európskeho prúdu.

19. Musí sa uznať zásadná úloha regionálnych a miestnych samospráv pri garantovaní základných práv, aby si mohli účinnejšie uplatňovať, avšak za predpokladu, že je to vždy v súlade s obvyklými zásadami alebo ústavou.

20. Regionálne a miestne samosprávy by mali mať možnosť obrátiť sa priamo na Európsku komisiu v prípade, že zistia možné ohrozenie právneho štátu. Európska komisia by na to mala vytvoriť zodpovedajúce mechanizmy.

21. Ochrana základných práv nie je výhradne úlohou Európskej komisie a aktívne by sa na nej mal podieľať aj Európsky parlament. Je nevyhnutné, aby sa pri bezprostrednom ohrození právneho štátu zabezpečila nutná parlamentná transparentnosť na úrovni EÚ s účasťou regionálnych a miestnych samospráv, ktorá prispeje k posúdeniu situácie.

22. Aj na samotnej regionálnej resp. miestnej úrovni je však možné rozlíšiť vertikálnu a horizontálnu dimenziu. Horizontálna dimenzia odkazuje na vzájomné pôsobenie verejných a súkromných iniciatív, napr. v oblasti sociálno-ekonomického rozvoja a vzdelávacích, zdravotníckych a opatrovateľských zariadení.

23. Regionálne a miestne samosprávy, prinajmenšom však tie s legislatívnou právomocou, sú priamo zodpovedné za napĺňanie viacerých základných práv a podľa toho si vytýčili politické smerovanie. Ide o konkrétne občianske práva týkajúce sa zaistenia slobody prejavu, združovania a konania, účasti na slobodných a spravodlivých voľbách a všeobecnejšie potlačania všetkých foriem diskriminácie v rámci miestneho a regionálneho spoločenstva. V tomto zmysle regionálne a miestne samosprávy nie sú len sprostredkovateľmi pri zjavnom porušovaní základných práv, ale mali by samy vypracovať konkrétne usmernenia v tejto oblasti a uplatniť ich pri presadzovaní týchto práv.

24. Tradičné zmysľovanie EÚ vychádza z toho, že naše regióny, mestá a obce obývajú občania EÚ a nediskriminácia sa potom často zameriava na práva občanov iných členských štátov EÚ, avšak spoločenská realita je často oveľa zložitejšia, a to najmä vo veľkých mestách. Integráciu do spoločnosti možno dosiahnuť iba rôznymi podobami demokratického zastúpenia a účasti ako základu spolužitia, a pritom zachovať aj miestne historické a kultúrne dedičstvo. Ak teda chceme účasť všetkých obyvateľov, je nevyhnutné rozšíriť definíciu „občianstva“: „Občianstvo v najširšom zmysle je právom a tiež zodpovednosťou zúčastňovať sa spolu s ostatnými na kultúrnom, spoločenskom a hospodárskom živote a na verejných záležitostiach spoločenstva“ (pozri publikáciu Rady Európy „White Paper on Intercultural Dialogue“ z roku 2008). V podobnom duchu hovorí profesor Antonio Papisca o tzv. Nova Civitas.

25. Strategický rámec základných práv, ktorý predložila Agentúra Európskej únie pre základné práva, je rámcom pre uskutočnenie spomínaného prepojenia horizontálneho a vertikálneho rozmeru na dosiahnutie rozhodnej účasti, spolupráce a koordinácie. V tomto zmysle by aj táto agentúra mala byť pretvorená tak, aby bola schopná skúmať dodržiavanie zásady právneho štátu a základných práv v členských štátoch EÚ a mohla v prípade potreby biť na poplach.

26. Agentúra Európskej únie pre základné práva a Rada Európy majú za úlohu zaručiť stály prísun odborných skúseností, a to predovšetkým regionálnym a miestnym samosprávam.

27. Konceptia viacúrovňovej správy sa musí jednoznačne stať východiskom ochrany základných práv.

Ďalšie konkrétne návrhy

28. Regionálne a/alebo miestne samosprávy treba podnecovať, aby:
- zakotvili a chránili ústavné práva a zásady právneho štátu do činnosti organizácií občianskej spoločnosti,
  - upozorňovali na ich význam vo verejnej diskusii a zvyšovali o nich povedomie,
  - odbornou prípravou a podporou stimulovali budovanie kapacít všetkých aktérov,
  - vytvorili informačné miesta priamo prístupné občanom,
  - zaviedli mechanizmus včasného varovania s prípadnou spoluprácou regionálneho alebo miestneho ombudsmana
  - odovzdávali ostatným orgánom správy informácie získané monitorovaním,
  - monitorovali experiment „Inteligentné mestá“.
29. Výbor regiónov by mohol preskúmať, či by k ochrane právneho štátu v Európskej únii prispeli tieto návrhy:
- zriadiť pracovnú skupinu, ktorá rozpracuje metódu otvorenej spolupráce,
  - vytvoríť pre regionálne a miestne samosprávy pracovisko na predkladanie správ,
  - zväziť realizáciu celoeurópskej osvetovej kampane o ochrane právneho štátu zameranú na regionálne a miestne orgány,
  - usporiadať konferenciu o úlohe viacúrovňového riadenia pri ochrane základných práv a na podporu implementácie Charty s cieľom vypracovať viacúrovňový dohovor medzi miestnymi a regionálnymi samosprávami,
  - vytvoríť tripartitnú dohodu s Kongresom Rady Európy a Agentúrou Európskej únie pre základné práva na základe ňou navrhnutého strategického rámca základných práv.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Smerom k obehovému hospodárstvu: revízia právnych predpisov EÚ v oblasti odpadu

(2015/C 140/08)

Spravodajkyňa:	Mariana Gâju, starostka obce Cumpăna, župa Constanța, RO/SES
Referenčné dokumenty:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Smerom k obehovému hospodárstvu: Program nulového odpadu pre Európu COM(2014) 398 final Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade, smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov, smernica 1999/31/ES o skládkach odpadov, smernica 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti, smernica 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch a smernica 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

A. Smerom k obehovému hospodárstvu

1. víta skutočnosť, že Komisia predložila súbor opatrení o obehovom hospodárstve⁽¹⁾, ktoré stanovujú spoločný a koherentný rámec v Európskej únii pre efektívne využívanie zdrojov. VR zdôrazňuje, že táto skutočnosť si vyžaduje politickú vôľu zameranú na zmenu, dlhodobú investičnú politiku a investičné plánovanie a zmenu v oblasti úrovne informovania a zapájania občanov, ako aj pokiaľ ide o správanie v súvislosti so zdrojmi. VR opakovane zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú miestne a regionálne orgány pri vytváraní rámca pre takéto politiky, ako aj pri ich uplatňovaní a hodnotení⁽²⁾;

2. v plnej miere uznáva potrebu prechodu na obehové hospodárstvo a výhody, ktoré z neho vyplývajú, tak ako sa ukázalo v Európskej platforme na vysokej úrovni pre účinné využívanie zdrojov (EREP)⁽³⁾. VR pripomína, že ide o logické vyústenie záväzkov stanovených v pláne pre Európu efektívne-využívajúcu zdroje, ktorý bol vypracovaný v rámci 7. environmentálneho akčného programu EÚ. Zdôrazňuje, že rozvoj obehového hospodárstva je kľúčom k dosiahnutiu všetkých cieľov v oblasti účinného využívania zdrojov, ktorým sa zabezpečí, že ekonomika bude môcť rásť a taktiež sa stane menej závislou od surovín, čo povedie k lepšej ochrane životného prostredia;

⁽¹⁾ COM(2014) 398 final.

⁽²⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm

3. je preto hlboko znepokojený decembrovým oznámením Komisie týkajúcim sa jej úmyslu stiahnuť legislatívny návrh, ktorým sa menia a dopĺňajú viaceré smernice o odpade, v záujme podpory obehového hospodárstva. Domnieva sa, že návrh, ktorému inštitúcie EÚ a zainteresované strany už venovali veľa času, predstavuje z celkového hľadiska vyvážený kompromis. V tejto súvislosti pripomína, že Európsky parlament a Rada ministrov, ako i mnohé zainteresované strany dali jasne najavo, že podporujú pokračovanie tohto legislatívneho procesu;

4. vyzýva Európsku komisiu, aby k obehovému hospodárstvu prijala integrovanejší a ucelenejší prístup. Popri predchádzaní vzniku odpadu a opätovnom použití je pri prechode na obehové hospodárstvo potrebné zamerať sa na celý reťazec a lepší súlad medzi rôznymi oblasťami politiky a iniciatívami, ako je plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje, siedmy environmentálny akčný program, klimaticko-energetický balík, environmentálna stopa (analýza životného cyklu a uhlíková stopa), európska stratégia pre biologické materiály – Inovácie pre udržateľný rast: biohospodárstvo pre Európu;

5. berie v tomto ohľade na vedomie úmysel Európskej komisie predstaviť do konca roka 2015 vylepšený a ambicióznejší súbor návrhov. Vyjadruje však vážne pochybnosti o tom, že možno v takom relatívne krátkom čase nájsť výrazne lepšie kompromisy o takom veľkom množstve komplexných otázok. V tomto ohľade pripomína, že miestne a regionálne orgány naliehavo potrebujú jasné a spoľahlivé právne usmernenia a že obehové hospodárstvo disponuje veľkým potenciálom prispievať k hospodárskemu rastu. Odporúča preto nestrácať čas, ale ďalej sa usilovať zlepšiť návrhy Komisie v priebehu už začatého legislatívneho postupu. Vyzýva preto Komisiu a spoluzákonodarcov, aby vo svojej budúcej práci prihliadli na uvedené pripomienky a návrhy, vrátane tých, ktoré sa týkajú posilnenia obehového hospodárstva v začiatočných štádiách koncepcie a výroby produktov;

6. zdôrazňuje, že je nevyhnutné zahrnúť biohospodárstvo ako celok do európskej koncepcie obehového hospodárstva. Biohospodárstvo ročne vytvára obrat vo výške 22 miliárd EUR, významne prispieva k ekologickému a udržateľnému rastu a vytvára nové pracovné a trhové príležitosti. K väčšine investícií do biohospodárstva dochádza na regionálnej resp. miestnej úrovni, kde vďaka mnohým iniciatívam zdola nahor vznikajú nové hodnotové reťazce a pracovné príležitosti;

7. v tejto súvislosti pripomína najmä významný potenciál obehového hospodárstva prinášať úspory podnikom, verejným orgánom a spotrebiteľom EÚ. Zdôrazňuje, že tieto úspory by sa mali premietnuť do rozsiahlych a dlhodobých investícií do hospodárstva EÚ a následne by mali viesť k tvorbe udržateľných pracovných miest v EÚ;

8. zdôrazňuje, že je potrebné ďalej rozvíjať vhodný politický rámec pre obehové hospodárstvo na všetkých úrovniach (na úrovni EÚ, vnútroštátnej a regionálnej úrovni) a využívať pritom opatrenia kombinujúce inteligentnú reguláciu, trhové nástroje (najmä nástroje s osobitným dôrazom na podporu využívania recyklovaných materiálov), výskum a inováciu, stimuly, výmenu informácií a podporu dobrovoľných prístupov. VR sa domnieva, že dizajn a inovácia majú kľúčový význam pre urýchlenie prechodu na obehové hospodárstvo, a vyzýva Komisiu, aby podporila inováciu najmä v rámci programu EÚ pre výskum a inováciu (Horizont 2020), uľahčila rozvoj väčšieho počtu obehových modelov pre výrobky a služby aj prostredníctvom koherentnejšej politiky v oblasti výrobkov, aby ďalej pracovala na revízii a uplatňovaní smernice o ekodizajne prostredníctvom zahrnutia kritérií týkajúcich sa efektívneho využívania zdrojov a aby stanovila, akým spôsobom uplatňovať využitie merania vplyvu na životné prostredie pri navrhovaní výrobkov a procesov;

9. podporuje uplatňovanie smernice o ekodizajne na kritériá efektívneho využívania zdrojov týkajúce sa udržateľnosti, modulárnosti, opätovného využitia a recyklovateľnosti s príslušným poradenstvom pre spotrebiteľa vrátane budúcej prioritnej skupiny výrobkov v pracovnom pláne na roky 2015 – 2017. Výbor žiadal o radikálnu revíziu tejto smernice a opatrení na jej realizáciu s cieľom podporiť efektívne využívanie zdrojov, a to rozšírením jej pôsobnosti na neenergetické výrobky, ktoré významne vplývajú na životné prostredie⁽⁴⁾;

(⁴) CďR 3751/2013, CďR 1617/2013, CďR 140/2011 fin.

10. zdôrazňuje, že v začiatkovej fáze výrobného procesu je dôležité klásť osobitný dôraz na obaly z kompozitných materiálov, aby sa znížil odpad z materiálov, ktoré nie sú recyklovateľné alebo sú recyklovateľné, iba ak sa použijú zložité a finančne nákladné technológie. Navrhuje, aby sa nariadenie o ekologickej značke uplatňovalo na čoraz väčší počet služieb a produktov, aby sa zabezpečilo ľahšie vykonávanie opatrení plánovaných na zníženie odpadu, a zároveň aby sa spotrebiteľom poskytli jasnejšie a užitočnejšie informácie v záujme zníženia dosahu výrobkov a služieb na životné prostredie;

11. víta iniciatívy oznámené Európskou komisiou na podporu zeleného verejného obstarávania (GPP), konkrétne usmernenie k zelenému verejnému obstarávaniu (GPP) o možnostiach ponúkaných novými smernicami o verejnom obstarávaní, ako aj odporúčanie k monitorovaniu výkonnosti členských štátov pri dosahovaní cieľa 50 % podielu GPP a podporu vytvárania sietí verejných orgánov v oblasti GPP. VR však opäť žiada, aby sa stanovili povinné ciele v oblasti GPP pre národné vlády a európske inštitúcie ⁽⁵⁾;

12. opäť zdôrazňuje, že je nevyhnutné monitorovať pokrok hlavnej iniciatívy stratégie Európa 2020 „Európa efektívne využívajúca zdroje“ v rámci tejto stratégie a európskeho semestra a ročného prieskumu rastu, ktoré s ňou súvisia. Účinné využívanie zdrojov sa musí stať neoddeliteľnou súčasťou systému národných správ pre stratégiu Európa 2020, národných programov reforiem a odporúčaní pre jednotlivé krajiny. V tejto súvislosti vyzýva Európsku radu, aby v rámci preskúmania stratégie Európa 2020 v polovici jej uplatňovania začlenila nový hlavný cieľ týkajúci sa produktivity zdrojov, v ktorom by išlo aspoň o 30 % zvýšenie produktivity zdrojov do roku 2030 a ktorý by sa meral pomocou HDP deleného spotrebou surovín, pričom by sa zohľadnili už existujúce ciele na vnútroštátnej úrovni ⁽⁶⁾;

B. O návrhu smernice, ktorou sa menia a dopĺňajú viaceré smernice o odpadoch

13. poukazuje na pokrok, ktorý bol dosiahnutý v oblasti odpadového hospodárstva vďaka európskemu legislatívnemu rámcu založenému na proaktívnej politike. VR zdôrazňuje, že niektoré členské štáty a miestne a regionálne orgány dosiahli a dokonca prekonal cieľ EÚ v tejto oblasti, a domnieva sa, že budúca legislatíva bude musieť zohľadniť rôzne východiskové pozície a podporovať najmä najmenej výkonné štáty, aby pokračovali v tomto úsilí a zintenzívnili svoje snahy;

14. domnieva sa, že zodpovedná a udržateľná politika v rámci „hierarchie odpadu“ sa musí zamerať na to, aby sa v maximálnej miere znížil vznik odpadu a obmedzil negatívny účinok odpadu a hospodárenia s ním na zdravie ľudí a na životné prostredie, aby sa taktiež znížila spotreba materiálov a aby sa materiály obsiahnuté v odpadoch začlenili do hospodárskeho obehu. VR zastáva názor, že rešpektovanie „hierarchie dopadu“ je najúčinnější spôsob, ako znížiť ekologické a finančné náklady na hospodárenie s odpadom, a následne vyjadruje poľutovanie nad tým, že v oznámení Komisie sa neuvádza, že povinný cieľ dosiahnuť zníženie vzniku odpadu by sa mal zahrnúť do rámcovej smernice o odpade (Waste Framework Directive);

15. domnieva sa, že na uľahčenie opätovného začlenenia materiálov do výrobného cyklu, a teda na prechod smerom k obhobému hospodárstvu, by sa malo ako jedno z najpriamejších opatrení uľahčiť používanie systémov oznamovania toho, či daný výrobok má vedľajší produkt, alebo či prestal byť odpadom;

16. zdôrazňuje skutočnosť, že so zreteľom na existujúce rozdiely medzi regiónmi a členskými štátmi EÚ v plnení cieľov stanovených v súčasnej európskej legislatíve v oblasti odpadového hospodárstva ⁽⁷⁾ je veľmi dôležité, aby sa povzbudzovala spolupráca a šírili sa príklady osvedčených postupov v tejto oblasti, tak aby sa aj menej výkonným členským štátom a regiónom poskytla pomoc pri realizácii konečných cieľov. Treba však brať na vedomie, že v regiónoch alebo na územiach, kde je obyvateľstvo veľmi rozptýlené a strediská na spracovanie odpadu sú veľmi vzdialené, sa zvyšujú náklady na spracovanie odpadu a dosiahnutie cieľa nulového odpadu je veľmi ťažké;

17. zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť odbytiská pre materiály získané z odpadu a výrobky vyrobené z týchto materiálov, čím sa vytvorí jednotný zákonný rámec, a okrem toho sa zaručia rovnaké príležitosti pre všetkých aktérov, ktorí zhodnocujú a opakovane zapájajú tieto materiály do hospodárskeho obehu;

⁽⁵⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁷⁾ Smernice 2008/98/EC, 99/31/EC, 94/62/EC.

18. zdôrazňuje zásadnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri uplatňovaní legislatívy v tejto oblasti, pri vytváraní a financovaní infraštruktúry na spracovanie a uskladňovanie odpadu a pri riadení tokov odpadu, ktoré je jednou z najväčších výziev, ktorú musia miestne a regionálne orgány riešiť. Tak ako vo svojom predchádzajúcom stanovisku⁽⁸⁾ výbor vyjadruje želanie, aby sa posilnila účasť miestnych a regionálnych orgánov na revízií cieľov, ktoré bude potrebné plniť. VR v tejto súvislosti žiada, aby EÚ miestnym a regionálnym orgánom zabezpečila takú mieru zapojenia a spolupráce, ktorá bude v plnom rozsahu dodržiavať zásadu subsidiarity;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v návrhu smernice sa nevenuje dostatočná pozornosť energetickému zhodnocovaniu odpadu, pokiaľ ide o nerecyklovateľný odpad, ako konečnému kroku v procese zhodnocovania odpadu, hoci by sa tým umožnilo lepšie plniť ambiciózne ciele vytýčené všetkým členským štátom a zároveň by sa posilnila energetická nezávislosť Európskej únie;

20. domnieva sa, že výsledky posúdenia vplyvu⁽⁹⁾, ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu smernice, sú veľmi optimistické, a odporúča Komisii, aby objasnila údaje, z ktorých vychádzala pri vypracúvaní tohto posúdenia, vrátane vedeckých dôkazov, na základe ktorých zvolila takýto postup, nákladov na takýto postup a v neposlednom rade vrátane príležitosti zvoliť si ako kritérium situáciu v najvýkonnejších členských štátoch;

21. na základe predchádzajúcich odporúčaní⁽¹⁰⁾ podporuje zrýchlené systematické zavádzanie ekonomických nástrojov v odpadovom hospodárstve zo strany členských štátov a miestnych a regionálnych orgánov, napríklad propagovaním takýchto nástrojov v plánoch odpadového hospodárstva a plnenia požiadaviek (ako súčasť systému včasného varovania) a podporou rozšírenej zodpovednosti výrobcu. Výbor zdôrazňuje potenciál týchto nástrojov vytvárať pre miestne a regionálne orgány príjmy, ktoré by sa mohli použiť na pokrytie administratívnych nákladov spojených s vykonávaním a presadzovaním cieľov v oblasti odpadu a ako finančné prostriedky na činnosti čistenia od odpadu, recykláciu a iné projekty ochrany životného prostredia;

Vymedzenie pojmov

22. žiada Radu a Európsky parlament, aby v prílohe VI návrhu smernice zachovala jednotnú a jednoznačnú definíciu *komunálneho odpadu*. Táto definícia by sa mala spresniť tak, že sa dôraz bude klásť na to, o aký druh odpadu ide, a nie na to, ktorý subjekt realizuje jeho zber. Presnejšia jednotná definícia je potrebná na to, aby sa zabezpečil súlad a riadne vykonávanie príslušnej politiky a aby sa mohli porovnávať výsledky rôznych miestnych a regionálnych orgánov a členských štátov.

23. výbor vyjadruje spokojnosť s návrhom zmeniť definíciu odpadu, ktorý sa považuje za *odpad pripravený na opätovné použitie a recykláciu*. Aj keď táto definícia nie je úplne založená na výsledkoch, zodpovedá požiadavkám, ktoré VR formuloval v minulosti v súvislosti so stanovením jednotnej metódy výpočtu recyklačných výkonov a skutočne recyklovaného množstva⁽¹¹⁾;

24. odporúča Komisii, aby opakovane preskúmala definície *zberu* a *separovaného zberu*, pretože v jednotlivých členských štátoch sa tieto definície vykladajú rôzne. VR taktiež odporúča, aby sa vymedzila koncepcia *separovania* zo štatistických a komunikačných dôvodov, ako aj z dôvodu kvality materiálov vzhľadom na to, že viaceré členské štáty zbierajú a zaznamenávajú množstvo odpadu dovezeného do triediacich zariadení, ktorý môže obsahovať až 30 % nečistôt;

Jednotná metóda merania

25. zdôrazňuje a súhlasí s tým, že je potrebné stanoviť *jednotnú metódu výpočtu cieľov recyklácie*, a v tejto súvislosti víta návrh Komisie. Toto zjednodušenie a voľba „metódy zameranej na výsledky“ umožnia lepšie porovnanie rôznych výkonov v EÚ a prispejú k spracovaniu odpadu na užitočné zdroje. Zdôrazňuje však, že v súvislosti s navrhovanou metódou výpočtu jestvuje niekoľko nejasností. V prípade niektorých tokov odpadu môže byť veľmi ťažké plniť stanovené ciele, ak sa budú využívať súčasné technológie. Výbor vyzýva Európsku komisiu, aby objasnila metódu výpočtu a použité definície a aby v prípade potreby navrhla úpravu;

⁽⁸⁾ CdR 1617/2013.

⁽⁹⁾ SWD(2014) 208 final.

⁽¹⁰⁾ CDR 3751/2013, CDR 1617/2013.

⁽¹¹⁾ CdR 3751/2013.

Predchádzanie vzniku odpadov a optimalizácia modelov riadenia

26. zdôrazňuje, že v záujme rešpektovania zásad „hierarchie odpadu“, v rámci ktorej zaujíma predchádzanie vzniku odpadu popredné miesto, ktoré sú zároveň základným prvkom obehového hospodárstva, by bolo potrebné, aby sa táto zásada zohľadňovala prioritne pred všetkými ostatnými zásadami. Komisia by v tomto zmysle mala najprv navrhnúť *záväznú cieľ pre predchádzanie vzniku odpadu*, ktoré budú doplnené o finančné stimuly, ale aj o komplexné uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“;

27. opakovane žiada, aby sa zaviedol povinný cieľ zameraný na predchádzanie vzniku komunálneho odpadu resp. na znižovanie jeho objemu v EÚ, tak aby sa v porovnaní s úrovňou v roku 2010 znížil do roku 2020 objem komunálneho odpadu na osobu o 10 % ⁽¹²⁾;

28. odporúča zaviesť dodatočné opatrenia na zlepšenie separovaného zberu a recyklácie odpadu, ako sú: podpora potrubnej prepravy odpadu z domácností do kontajnerov separovaného zberu, zavádzanie viackomorových kontajnerov na stavbách, ktoré uľahčia separovanie a riadenie rôznych druhov stavebného a demolačného odpadu, rozvoj modelov riadenia a zariadení na recykláciu predvídateľného budúceho rastu odpadu zo solárnych fotovoltaických panelov a vytvorenie siete infraštruktúr na dekontamináciu a zhodnocovanie dopravných prostriedkov na konci ich životnosti;

Rozšírená zodpovednosť výrobcu

29. zdôrazňuje, že pri prechode na obehové hospodárstvo je potrebné zohľadniť nielen odpadové hospodárstvo, ale aj iné oblasti, ktoré súvisia s vývojom a výrobou produktov. Aby sa produkty dali ľahko recyklovať a vyrábať, je potrebné podporovať ekologický vývoj produktov a šírenie technológií, pri ktorých nevzniká odpad alebo vzniká len v minimálnom množstve;

30. so zreteľom na posilňovanie rozšírenej zodpovednosti výrobcu žiada Radu a Európsky parlament, aby zachovali navrhovanú zmenu v článku 8 rámcovej smernice o odpade, podľa ktorej sú členské štáty povinné a nielen vyzývané k tomu, aby povzbudzovali ekologickú účinnosť a ekodizajn výrobkov vrátane technickej udržateľnosti a recyklovateľnosti a zohľadňovali vplyv celého životného cyklu výrobkov;

31. konštatuje, že v návrhu smernice sa neuvádza žiadny kvantifikovaný cieľ v prospech ekologicky zodpovednej koncepcie výrobkov, a preto vyzýva, aby hospodárske subjekty niesli väčšiu environmentálnu zodpovednosť a uvítal by, ak by sa predložili konkrétne odporúčania týkajúce sa percentuálneho podielu recyklovaných materiálov, ktoré by sa používali vo výrobkoch uvádzaných na trh; v tejto súvislosti poukazuje tiež na význam používania ekologickej značky;

32. zdôrazňuje, že zásada rozšírenej zodpovednosti výrobcov, vrátane výrobcov a dovozcov, sa preukázala byť účinnou pákou politiky na podporu opatrení zameraných na predchádzanie vzniku odpadu. Výbor však žiada, aby sa prijali sprievodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, že vzniknuté náklady nebude znášať konečný spotrebiteľ a dosiahnutý zisk sa bude opakovane investovať do odpadového hospodárstva;

33. aj naďalej podporuje posilňovanie zásady rozšírenej zodpovednosti výrobcu v legislatíve EÚ ⁽¹³⁾ a navrhuje, aby sa zaviedli minimálne požiadavky (pokrytie nákladov na zber, riadenie a spracovanie tokov odpadu, náklady na informovanie obyvateľov a na prispôbenie koncepcie výrobkov na ekodizajn);

Ciele

34. žiada Európsky parlament a Radu, aby naďalej prijímali ambiciózne opatrenia, pokiaľ ide o realizáciu cieľa, ktorý navrhla Komisia v súvislosti s opakovaným využívaním a recykláciou komunálneho odpadu. VR taktiež víta nové ustanovenie, v súlade s ktorým členské štáty musia zaviesť do svojich plánov odpadového hospodárstva opatrenia týkajúce sa zberu recyklácie odpadu obsahujúceho významné množstvo kľúčových surovín;

⁽¹²⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹³⁾ CdR 1617/2013.

35. odporúča, aby európska legislatíva sledovala v tomto smere taktiež ambiciózne ciele, aby však bola zároveň realistická. VR upozorňuje na skutočnosť, že návrhy na úpravu cieľov paralelne s návrhom jednotnej metódy výpočtu môžu byť pre viaceré členské štáty a miestne a regionálne orgány veľkou výzvou, a to najmä pre tie, ktoré majú ťažkosti s realizáciou súčasnej legislatívy. Nové ciele sa musia stanoviť na základe dôkladného preskúmania dôvodov, pre ktoré sa neplnia súčasné ciele, a ich dôsledkov, a to aj na regionálnej úrovni, pričom obzvlášť dôležitá je demografická osobitosť určitých území s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva. Navrhuje, aby ambiciózne a realistické ciele v oblasti recyklácie vychádzali z rozsiahlej diskusie s členskými štátmi a ich miestnymi a regionálnymi orgánmi o potrebných opatreniach, ktoré zabezpečia ich účinné monitorovanie a úspešnú realizáciu;

36. zdôrazňuje, že realizácia súčasných cieľov prebieha v jednotlivých členských štátoch a regiónoch veľmi rozdielne, avšak pozitívne výsledky dosiahnuté v niektorých členských štátoch zároveň poukazujú na to, že je možné plniť ambiciózne ciele, resp. osvojiť si ich, ak sú dané vhodné podmienky a ak sa rozvinie potrebná administratívna kapacita tam, kde doteraz neexistovala ⁽¹⁴⁾;

37. dôrazne žiada, aby ciele stanovené v novej smernici boli podmienené kvalitou recyklovaných alebo opakovane použitých materiálov, tak aby recyklované materiály nepoškodzovali životné prostredie ani zdravie ľudí a aby sa zabezpečila spravodlivá hospodárska súťaž na odbytovom trhu so surovinami. Okrem toho by mali byť stanovené jednotné a jasné základy výpočtu na zistenie úrovne skutočnej recyklácie;

38. odporúča, aby sa zachovala úroveň ambícií v súvislosti s cieľmi v oblasti recyklácie odpadov z obalov do roku 2020, 2025 a 2030 a podporuje návrh používať jednotnú metódu výpočtu recyklačných výkonov, ktorá sa obmedzí na aktivity v oblasti recyklácie namiesto aktivít v oblasti obnovy a recyklácie, tak ako je to v súčasnosti. . Kvantitatívne ciele v oblasti recyklácie by sa mali stanoviť po posúdení vplyvu zmeny metódy výpočtu. Pri metódach výpočtu a cieľoch by sa malo tiež zohľadniť priame opätovné použitie obalov. VR už v minulosti žiadal, aby sa posúdili možnosti v súvislosti so zvýšením objemu recyklácie na 70 % a v prípade skla, kovu, papiera, lepenky a dreva na 80 % do roku 2020;

39. opakovane pripomína svoju žiadosť, aby sa do revidovanej rámcovej smernice o odpade zahrnul nový cieľ týkajúci sa recyklácie biologického odpadu s cieľom zabezpečiť rozvoj tohto odvetvia a stanoviť kvantitatívne ciele ⁽¹⁵⁾. Komisia by okrem toho mohla stanoviť aj povinné kritériá pre kvalitu kompostu, aby sa podporil trh pre recykláciu biologického odpadu a ochrana životného prostredia ⁽¹⁶⁾. Na tento účel by mohlo byť užitočné vypracovať a medzi občanov šíriť usmernenia, ktoré by umožnili zlepšiť kvalitu zberaného biologického odpadu určeného na kompostovanie;

40. opakovane rozhodne odporúča, aby sa stanovili doplnkové ciele v oblasti prípravy na opätovné použitie, ktoré budú záväzné, konkrétne a špecifické pre každý tok odpadu, najmä pokiaľ ide o nábytok, textil a odpad z elektrických a elektronických zariadení, keďže tieto typy cieľov už existujú v niektorých krajinách na vnútroštátnej a regionálnej úrovni ⁽¹⁷⁾;

Skládkovanie

41. v nadväznosti na výzvu Európskeho parlamentu postupne zakázať skládkovanie ⁽¹⁸⁾ žiadal, aby sa do roku 2020 zakázalo skládkovanie recyklovateľného odpadu a biologicky rozložiteľného odpadu ⁽¹⁹⁾. V tomto zmysle VR opakovane žiada Európsky parlament a Radu, aby sa zachoval aspoň navrhovaný cieľ, že od 1. januára 2025 sa nebude môcť skládkovať žiadny biologicky rozložiteľný odpad a že recyklovateľný odpad sa bude zbierať separovane a skutočne recyklovať, keď to bude technicky a ekonomicky uskutočniteľné;

⁽¹⁴⁾ Pozri aj Správu o hodnotení územného vplyvu o súbore opatrení v oblasti obehového hospodárstva, CdR 05609/2014.

⁽¹⁵⁾ CdR 74/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹⁷⁾ CdR 1617/2013, CdR 3751/2013, CdR 140/2011 final.

⁽¹⁸⁾ Správa o Európe efektívne využívajúcej zdroje, 2011/2068(INI), Európsky parlament, 8. mája 2012.

⁽¹⁹⁾ CDR 3751/2013, CDR 1617/2013.

42. požaduje, aby sa zmenila formulácia cieľov zameraných na znižovanie, pretože tak pojem skládky, ktorá nie je nebezpečná, ako i pojem komunálneho odpadu je obsiahnutý v navrhovaných výpočtoch a podieloch, a to i napriek tomu, že komunálny odpad nie je jediným druhom odpadu, ktorý možno uložiť na skládku, ktorá nie je nebezpečná. VR taktiež odporúča, aby sa navrhovaný nepovinný cieľ skládkovať do roku 2030 maximálne 5 % zvyškového odpadu, preformuloval s použitím pokiaľ možno pružnejších prvkov, ale zdôrazňuje, že potom by sa mal pretransformovať na záväzný cieľ, ktorý by bol viac v súlade s mandátom, ktorý bol udelený v 7. akčnom programe pre životné prostredie, ako aj s predchádzajúcimi odporúčaniami VR ⁽²⁰⁾;

43. vyzýva Komisiu, aby ďalej rozvíjala potenciál recyklácie stavebného a demolačného odpadu a aby najmä posúdila, či jediný cieľ v tejto oblasti stačí alebo nie na podnietenie zberu, triedenia a recyklácie rôznych druhov materiálu alebo či by boli potrebné osobitné ciele pre tie stavebné materiály, ktoré majú menší podiel stavebného a demolačného odpadu.

Systém včasného varovania a podávanie správ

44. víta návrh zaviesť systém včasného varovania na monitorovanie zlučiteľnosti s cieľmi v oblasti recyklácie navrhovanými v novej smernici. Plány týkajúce sa zlučiteľnosti zohľadňujú odporúčania VR, aby sa vypracovali plány na individuálne plnenie zo strany každého členského štátu. Zároveň vyzýva Komisiu, aby poskytla členským štátom metodickú pomoc pri vypracúvaní uvedených plánov;

45. taktiež víta zavedenie povinnosti predkladať *výročné správy*, ktoré musia byť doplnené o správu týkajúcu sa kontroly kvality a musia byť overené treťou nezávislou stranou. Týmto ustanovením by sa mohli vytvoriť podmienky potrebné na to, aby sa mohla lepšie hodnotiť situácia v každom členskom štáte z hľadiska realizácie cieľov a mohlo by sa umožniť prijať opatrenia zamerané na zlepšenie výkonov v tejto oblasti;

46. odporúča, aby bolo predkladanie výročných správ na overenie treťou nezávislou stranou povinné len vtedy, ak existujú pochybnosti o spoľahlivosti údajov uvedených v správe, a odporúča Komisii, aby stanovila objektívne kritériá a poskytla metodickú podporu, podľa ktorých sa má takéto overenie vykonať;

Subsidiarita a proporionalita

47. domnieva sa, že nové ciele v oblasti recyklácie komunálneho odpadu, odpadu z obalov, odpadu z elektrických a elektronických zariadení, zrušenia skládkovania recyklovateľného odpadu do roku 2025 a potom do roku 2030, ani systém včasného varovania alebo úprava povinností v oblasti predkladania správ nevzbudzujú obavy z hľadiska subsidiarity. Existujú však určité problémy v súvislosti s proporionalitou, pokiaľ ide o rozdielnu úroveň realizácie súčasných cieľov a časový plán pre nové ciele, ktorý navrhuje Komisia ⁽²¹⁾;

Delegované akty

48. so znepokojením upozorňuje na to, že mnohé ustanovenia v novej smernici umožnia Komisii v budúcnosti prijímať delegované akty.

⁽²⁰⁾ CDR 3751/2013, CDR 1617/2013.

⁽²¹⁾ Report on the consultation of the CoR Subsidiarity Monitoring Network (SMN) and the Subsidiarity Expert Group (SEG), 2014 (*Správa o konzultácii Siete VR na monitorovanie subsidiarity a Externej skupiny pre subsidiaritu*).

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Článok 1 – Zmena smernice 2008/98/ES, bod 6 – zmena článku 8 – písm. b)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>b) Odsek 2 sa nahrádza takto:</p> <p>„2. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na podporu navrhovania výrobkov s cieľom znížiť ich vplyv na životné prostredie, ako aj objem vytvoreného odpadu počas výroby a nasledujúceho použitia výrobkov tak, aby nedochádzalo k narušeniu vnútorného trhu.</p> <p>Medzi uvedené opatrenia patria opatrenia slúžiace na podporu vývoja, výroby a odbytu výrobkov, ktoré sú vhodné na viacnásobné použitie, ktoré sú trvanlivé z technického hľadiska a ktoré sú potom, čo sa stanú odpadom, vhodné na opätovné použitie a recykláciu s cieľom umožniť správne uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva. V týchto opatreniach sa zohľadňujú vplyvy výrobkov počas ich celého životného cyklu.“;</p>	<p>b) Odsek 2 sa nahrádza takto:</p> <p>„2. <u>Európska komisia a</u> členské štáty prijímú vhodné opatrenia ~~na podporu~~, <u>aby sa zabezpečilo, že výrobky sa budú navrhovať</u> navrhovania výrobkov s cieľom znížiť ich vplyv na životné prostredie, ako aj objem vytvoreného odpadu počas výroby a nasledujúceho použitia výrobkov tak, aby nedochádzalo k narušeniu vnútorného trhu.</p> <p>Medzi uvedené opatrenia patria opatrenia slúžiace na podporu vývoja, výroby a odbytu výrobkov, ktoré sú vhodné na viacnásobné použitie, ktoré sú trvanlivé z technického hľadiska a ktoré sú potom, čo sa stanú odpadom, vhodné na opätovné použitie a recykláciu s cieľom umožniť správne uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva. V týchto opatreniach sa zohľadňujú vplyvy výrobkov počas ich celého životného cyklu.“;</p>

Zdôvodnenie

Najzásadnejšie zmeny zamerané na dosiahnutie účinného využívania zdrojov sa môžu vykonať priamo pri zdroji. Zlepšenie dizajnu výrobkov, aby sa mohli opakovane použiť, opraviť a recyklovať, a optimalizácia obalu môžu vo výraznej miere prispieť k predchádzaniu vzniku odpadu, čo je na vrchole v hierarchii spôsobov nakladania s odpadom pred recykláciou a opakovaným použitím. Preto je potrebná ambicióznejšia politika v oblasti ekodizajnu na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni.

Pozmeňovací návrh 2

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Článok 1 – zmena smernice 2008/98/ES, bod 11

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>11. V článku 22 sa druhý odsek nahrádza takto:</p> <p>„Členské štáty do roku 2025 zabezpečia separovaný zber biologického odpadu s cieľom minimalizovať kontamináciu odpadových materiálov.</p> <p>Komisia posúdi nakladanie s biologickým odpadom, aby v prípade potreby predložila návrh. V tomto posúdení sa preskúma možnosť stanovenia minimálnych požiadaviek týkajúcich sa nakladania s biologickým odpadom a kvalitatívnych kritérií týkajúcich sa vykonávania kompostovania a digescie biologického odpadu s cieľom zaručiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia.“;</p>	<p>11. V článku 22 sa druhý odsek nahrádza takto:</p> <p>„Členské štáty do roku 2025 zabezpečia separovaný zber biologického odpadu s cieľom minimalizovať kontamináciu <u>recyklovateľných odpadových materiálov</u> a <u>zabezpečiť optimálnu recykláciu organických</u> odpadových materiálov.</p> <p>Komisia posúdi nakladanie s biologickým odpadom, aby v prípade potreby predložila návrh. V tomto posúdení sa preskúma možnosť <u>stanovenia minimálnych požiadaviek týkajúcich sa nakladania s biologickým odpadom</u> a kvalitatívnych kritérií týkajúcich sa vykonávania kompostovania a digescie biologického odpadu s cieľom zaručiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia.“;</p>

Zdôvodnenie

Biologický odpad neznečisťuje životné prostredie. Zber by mal byť založený na tom, ako sa dá tento odpad čo najlepšie využiť (napr. energia z bioplynu, hnojivá atď.), a nie na tom, ako udržať ostatný odpad suchý. Okrem toho by sa nemala ukladať povinnosť oddeleného zberu alebo spôsobu nakladania s biologickým odpadom. Mala by sa umožniť pružnosť, pokiaľ ide o prispôbenie sa miestnym podmienkam a novým technológiám. Rozhodujúca je kvalita biologického odpadu, a nie spôsob jeho zberu alebo spôsob nakladania s ním.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD), príloha VI

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Zloženie komunálneho odpadu</p> <p>Komunálny odpad zahŕňa odpad z domácností a jemu povahou a zložením podobný odpad z maloobchodu, malých podnikov, kancelárskych budov a inštitúcií (napríklad škôl, nemocníc, vládnych budov), ktorý zbierajú obce alebo ktorý sa zbiera v ich mene.</p> <p>Zahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — objemný odpad (napr. biela technika, nábytok, matrace), — záhradný odpad, listy, pokosenú trávu, pouličný odpad, obsah smetných kontajnerov a odpad vznikajúci pri čistení trhov, — odpad tvorený určitými komunálnymi službami, t. j. odpad vznikajúci pri údržbe parkov a záhrad a čistení ulíc. <p>Zahŕňa aj odpad rovnakého pôvodu a podobného druhu alebo zloženia, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sa nezberia v mene miest a obcí, ale priamo v rámci systémov zodpovednosti výrobcu alebo ho zbierajú súkromné neziskové inštitúcie na účely opätovného použitia a recyklácie, najmä formou separovaného zberu, — pochádza z vidieckych oblastí, kde neexistuje pravidelný odvoz odpadu. <p>Nezahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odpad z kanalizačnej siete a čistiarní vrátane čistiarenskeho kalu, — stavebný odpad a odpad z demolácie. 	<p>Zloženie komunálneho odpadu</p> <p>Komunálny odpad zahŕňa odpad z domácností a jemu povahou a zložením podobný odpad z maloobchodu, malých podnikov, kancelárskych budov a inštitúcií (napríklad škôl, nemocníc, vládnych budov), ktorý zbierajú obce alebo ktorý sa zbiera v ich mene.</p> <p>Zahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — objemný odpad (napr. biela technika, nábytok, matrace), — záhradný odpad, listy, pokosenú trávu, pouličný odpad, obsah smetných kontajnerov a odpad vznikajúci pri čistení trhov, — odpad tvorený určitými komunálnymi službami, t. j. odpad vznikajúci pri údržbe parkov a záhrad a čistení ulíc. <p>Zahŕňa aj odpad rovnakého pôvodu a podobného druhu alebo zloženia, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sa nezberia v mene miest a obcí, ale priamo v rámci systémov zodpovednosti výrobcu alebo ho zbierajú súkromné neziskové inštitúcie na účely opätovného použitia a recyklácie, najmä formou separovaného zberu, — pochádza z vidieckych oblastí, kde neexistuje pravidelný odvoz odpadu. <p>Nezahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odpad z kanalizačnej siete a čistiarní vrátane čistiarenskeho kalu, — stavebný odpad a odpad z demolácie. <p><u>V Európskom katalógu odpadov je presne definované, čo spadá do kategórie komunálneho odpadu.</u></p>

Zdôvodnenie

Spoločná definícia je potrebná na posúdenie toho, či členské štáty plnia ciele právnych predpisov o nakladaní s odpadom, a na porovnanie ich politík, a nie na to, aby sa hodnotila výkonnosť miestnych orgánov. Komunálny odpad by sa preto nemal vymedzovať na základe toho, kto zber realizuje, ale na základe toho, čo je predmetom zberu (napr. zloženie odpadu). Okrem toho, definícia komunálneho odpadu stanovená v smernici je ešte podrobnejšia v Európskom katalógu odpadov, ktorý samotný vychádza z rozhodnutia Európskej komisie.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Interoperabilita ako prostriedok modernizácie verejného sektora

(2015/C 140/09)

Spravodajkyňa:	Odeta ŽERLAUSKIENĖ (LT/ALDE), členka okresného zastupiteľstva, Skuodas
Referenčný dokument:	Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program pre riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy, podniky a občanov (ISA ²) Interoperabilita ako prostriedok modernizácie verejného sektora COM(2014) 367 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. Zdôrazňuje výhody a možnosti, ktoré poskytuje komplexné využívanie informačných a komunikačných technológií (IKT) v snahe zvýšiť efektívnosť a transparentnosť verejného sektora.
2. Poukazuje na to, že je dôležité, aby súkromné osoby a podniky mali prístup k verejným inštitúciám prostredníctvom elektronických prostriedkov bez ohľadu na to, kde sa daná osoba nachádza, a preto zdôrazňuje svoju podporu rozvoju cezhraničných verejných služieb, najmä tých, ktoré zahŕňajú aspekty interoperability a elektronickej identifikácie, elektronickeho podpisu, elektronickeho doručovania dokumentov a ďalšie zložky elektronickej verejnej správy⁽¹⁾.
3. Podčiarkuje význam interoperability medzi orgánmi verejnej správy jednotlivých členských štátov a orgánmi Európskej únie ako súčasťou všeobecnej modernizácie orgánov verejnej správy v celej EÚ a tiež orgánov EÚ, v záujme dosiahnutia cieľov stratégie Európa 2020 a jej hlavnej iniciatívy „Digitálna agenda pre Európu“⁽²⁾.
4. Konštatuje, že EÚ venuje značnú pozornosť programom interoperability už od ich prvého uvedenia v roku 1995⁽³⁾ a že rôzne orgány EÚ tieto aktivity vyhodnotili priaznivo⁽⁴⁾. Žiada, aby sa v tomto záväzku vytrvalo a aby proces ďalšej modernizácie verejných služieb pokračoval, pričom by sa mala podporovať dobrá správa a uľahčovať cezhraničná a medziodvetvová interakcia.
5. Oceňuje závery Európskej rady z 24. a 25. októbra 2013, v ktorých sa odporúčalo, aby modernizácia verejnej správy pokračovala s osobitným dôrazom na elektronicke služby, ako sú elektronická verejná správa, elektronicke zdravotníctvo, elektronická fakturácia a elektronicke verejné obstarávanie. Takisto sa v nich zdôrazňovalo, že je potrebné zabezpečiť interoperabilitu medzi týmito službami, čo povedie k početnejším a kvalitnejším digitálnym službám pre občanov a podniky v celej Európe, ako aj k úsporám nákladov a zvýšeniu efektívnosti, transparentnosti a kvality vo verejnom sektore.

⁽¹⁾ Pozri CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010.

⁽²⁾ Oznámenie Komisie „Digitálna agenda pre Európu“, COM(2010) 245 final, 28.8.2010.

⁽³⁾ Za prvý právny akt v tejto oblasti sa považuje rozhodnutie Rady 95/468/ES zo 6. novembra 1995 o príspevku Spoločenstva pre telematickú výmenu údajov medzi správami v Spoločenstve (IDA) [Pozn. prekl.: neexistuje v slovenskom znení].

⁽⁴⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu z 3. apríla 2012 o konkurencieschopnom jednotnom digitálnom trhu – elektronickej verejnej správe ako vedúcej sile.

6. Chcel by vyzdvihnúť výsledky ročných prieskumov rastu, ktoré Komisia zverejnila v rokoch 2011, 2012 a 2013. Svedčia o tom, že kvalita európskych orgánov verejnej správy má priamy vplyv na hospodárske prostredie, a je teda nevyhnutná na podporu produktivity, konkurencieschopnosti a rastu. Zdôrazňuje preto význam včasnej a komplexnej modernizácie verejnej správy.

7. Podčiarkuje, že vyše 100 000 miestnych a regionálnych orgánov zo všetkých 28 členských krajín EÚ, ako aj z iných krajín, na ktoré sa priamo vzťahuje legislatíva EÚ, sú kľúčovými poskytovateľmi služieb pre širokú verejnosť a podniky a ich názory by mali byť vypočuté a zohľadnené pri navrhovaní akýchkoľvek iniciatív súvisiacich s poskytovaním verejných služieb.

8. Oceňuje návrh programu pre riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy, podniky a občanov (ISA2), ktorý vníma aj ako krok vpred smerom k dokončeniu európskeho digitálneho trhu ⁽⁵⁾. Výbor však zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby bol tento program v súlade s inými dôležitými oblasťami politiky, ako je európsky semester, program Horizont 2020, Nástroj na prepájanie Európy (NPE), pilier II programu Digitálna agenda, pokiaľ ide o interoperabilitu a normy, európska stratégia interoperability, európsky rámec interoperability a ich ďalšie aktualizácie, s cieľom dosiahnuť maximálnu súdržnosť a synergiu.

Smerom k interoperabilite orgánov verejnej správy v EÚ

9. Upozorňuje na výsledky štúdií, ktoré ukazujú, že vlády členských štátov musia ešte urobiť veľa práce, aby podnikom a súkromným osobám zaručili bezproblémový prístup k verejným službám na internete, a to aj v rámci ich vlastného členského štátu (v súčasnosti majú prístup k 72 % všetkých služieb), zatiaľ čo pre štátnych príslušníkov iných členských štátov EÚ je dostupná menej ako polovica cezhraničných verejných služieb (42 %) ⁽⁶⁾.

10. Vyzdvihuje dôležitú úlohu európskej úrovne, pokiaľ ide o koordináciu a poskytovanie usmernení v súvislosti s osvedčenými postupmi v nových oblastiach, ako sú elektronické verejné služby a ich cezhraničná interoperabilita.

11. Zdôrazňuje výhody, ako sú nižšie náklady, opätovná použiteľnosť a flexibilita konečného produktu, ktoré prináša používanie otvorených noriem.

12. Preto sa dovoľáva hnacej sily, ktorá by zabezpečila komplexnú medziodvetvovú a cezhraničnú interoperabilitu elektronických služieb EÚ a členských štátov na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, aby sa v prípade potreby mohli do tohto systému zapojiť všetky zainteresované krajiny.

13. Víta skutočnosť, že návrh rozhodnutia vychádza z iniciatívy v oblasti elektronickej súdržnosti (*e-cohesion*), ktorej cieľom je zjednodušiť a zjednotiť vykonávanie politiky súdržnosti na obdobie rokov 2014 – 2020 prostredníctvom elektronickej výmeny informácií medzi príjemcami a príslušnými orgánmi.

14. Súhlasí s obozretnosťou vyjadrenou v návrhu rozhodnutia v súvislosti s tým, že odvetvový prístup k interoperabilite sa spája s rizikom, že prijatím rozdielných alebo nekompatibilných riešení na vnútroštátnej alebo odvetvovej úrovni vzniknú nové elektronické prekážky, ktoré budú brániť riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a uplatňovaniu súvisiacich slobôd pohybu a oslabovať konkurencieschopnosti trhov.

⁽⁵⁾ Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program pre riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy, podniky a občanov (ISA²) – Interoperabilita ako prostriedok modernizácie verejného sektora, Brusel, 26. 6. 2014, COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD).

⁽⁶⁾ *eGovernment Benchmark Framework 2012-2015 Method paper July 2012, Final Report*, štúdia vypracovaná pre GR EK pre komunikačné siete, obsah a technológie, dostupná na stránke: https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/eGovernment%20Benchmarking%20method%20paper%20published%20version_0.pdf.

15. Oceňuje zámer programu ISA2 podporovať a v prípade potreby presadzovať čiastočnú alebo úplnú normalizáciu existujúcich riešení interoperability. To by sa malo dosiahnuť v spolupráci s ďalšími normalizačnými činnosťami na úrovni EÚ, európskymi a ostatnými medzinárodnými normalizačnými organizáciami.

16. Konštatuje, že rozsah pôsobnosti právnych predpisov o interoperabilite by sa mali rozšíriť na súkromné osoby a podniky⁽⁷⁾, a preto žiada, aby bol program ISA2 prístupnejší pre mimovládne oblasti.

17. Poukazuje na to, že služby v oblasti tzv. výpočtového mračna (cloud computing)⁽⁸⁾ sa tešia veľkej dôvere, ale upozorňuje, že vzhľadom na fyzický charakter týchto služieb, by sa mala pozornosť prioritne venovať otázkam spojeným s bezpečnou a integrálnou prevádzkou interoperabilných systémov.

18. Zdôrazňuje, že interoperabilita elektronickej verejnej správy si vyžaduje nielen systémovú kompatibilitu (riešenia M2M), ale aj kapacitu štátnej správy pracovať v úzkej spolupráci s informačnými systémami, ako aj informovanie verejnosti o možnostiach, ktoré takéto systémy ponúkajú. Výbor preto odporúča, aby sa do programu ISA2 pridalo aj budovanie personálnych kapacít, a to z hľadiska digitálnych, ako aj jazykových zručností, a zvyšovanie povedomia, ako sa to navrhuje v iných právnych predpisoch⁽⁹⁾.

Rozsah pôsobnosti

19. Víta rozsah pôsobnosti navrhovaného programu ISA2, ktorý pokryje všetky úrovne verejnej správy: európsku, miestnu, regionálnu a vnútroštátnu, a zaväzuje sa zohľadniť príslušné potreby orgánov verejnej správy, prípadne potreby občanov a podnikov⁽¹⁰⁾.

20. Konštatuje, že ministri vo viacerých svojich vyhláseniach⁽¹¹⁾ vyzvali Komisiu, aby uľahčila spoluprácu medzi členskými štátmi, a to vykonávaním riešení v oblasti cezhraničnej a medziodvetvovej interoperability, ktoré sprístupnia efektívnejšie a bezpečnejšie verejné služby.

21. Preto víta ustanovenie o neobmedzenom použití riešení rozvinutej interoperability ďalšími inštitúciami a orgánmi Únie, ako aj vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi verejnej správy, čím sa uľahčí ich cezhraničná a medzirezortná súčinnosť⁽¹²⁾.

22. Víta otvorenie programu ISA2 krajinám Európskeho hospodárskeho priestoru a kandidátskym krajinám ako nástroja na podporu ich integrácie do EÚ. Navrhuje však, so zreteľom na možný záujem iných partnerských štátov a potenciál šíriť stimuly dobrej správy vecí verejných, aby sa financovanie ISA2 otvorilo iným partnerským štátom, najmä tým, ktoré sú zapojené do Východného partnerstva alebo euro-stredozemského partnerstva.

23. Ustanovenie, že vnútroštátne orgány verejnej správy možno podporiť v ich úsilí prostredníctvom špecifických nástrojov v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF) však považuje za pomerne obmedzené a nedefinované, a vyzýva na dôkladnejšie rozpracovanie tohto návrhu.

⁽⁷⁾ COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD),s. 10.

⁽⁸⁾ Pozri oznámenie Komisie „Uvoľnenie potenciálu cloud computingu v Európe“, COM(2012) 529.

⁽⁹⁾ Konkrétne nariadenie (EÚ) č. 1303/2013.

⁽¹⁰⁾ COM(2014) 367 final, bod 29.

⁽¹¹⁾ Pozri vyhlásenia prijaté v Manchestri 24. novembra 2005, Lisabone 19. septembra 2007, Malmö 18. novembra 2009 a Granade 19. apríla 2010.

⁽¹²⁾ COM(2014) 367 final, bod 2 rozhodnutia.

Koordinácia pokroku pri zabezpečovaní interoperability

24. Uznáva pokrok pri dosahovaní interoperability európskych verejných služieb, ktorý nastal zavedením európskej stratégie interoperability (ESI) a európskeho rámca interoperability (ERI) a navrhuje, aby Komisia pravidelne informovala o úrovni interoperability verejných služieb v príslušných členských štátoch, štátoch EHP a kandidátskych krajinách, a aby tiež poskytla medziodvetvové analýzy, a tak zdôraznila osvedčené postupy a uplatňovanie otvorenej metódy koordinácie v tejto oblasti.

25. Vyzýva, aby sa súčasné zmeny v medziodvetvovej a cezhraničnej interoperabilite elektronických služieb verejnej správy v EÚ rozšírili aj na miestnej a regionálnej úrovni ako jeden z ukazovateľov, ktorý by sa mal vytvoriť v priebežnom pracovnom programe na meranie vplyvu programu.

26. Berúc do úvahy nízky počet odpovedí z členských štátov počas konzultácií k programu ISA2⁽¹³⁾ navrhuje, aby sa Komisia usilovala intenzívnejšie zapojiť členské štáty a orgány na nižšej vnútroštátnej úrovni do preskúmania programu ISA2.

27. Víta odkaz na mnohojazyčnosť ako jednu z hlavných zásad programu ISA2⁽¹⁴⁾ a vyzýva Komisiu, aby venovala primeranú pozornosť rozvoju viacjazyčných riešení, pričom poskytne koncovým užívateľom viac možností využívať riešenia v ich rodnom jazyku.

28. So zreteľom na možnosť zneužitia uložených a spracovaných údajov, ako aj na sociálne a politické aspekty, navrhuje, aby sa explicitne uviedlo bezpečné používanie ako jedna zo všeobecných zásad vzťahujúca sa na všetky akcie financované z programu ISA2.

29. Keďže vykonávanie akcií v rámci programov, ktoré boli predchodcami programu ISA2, často brzdili zložité postupy verejného obstarávania, vyzýva Komisiu, aby sa usilovala o možné zlepšenia v tejto oblasti. Zároveň by to umožnilo dodržiavať zásady riadneho finančného hospodárenia a pomer kvality a ceny.

30. Pripomína svoju často vyslovenú podporu rozvoja nových spoločných rámcov v rámci návrhu rozhodnutia o ISA2 a vyzýva na dôraznejší prístup efektívneho využívania zdrojov, pričom sa primárne treba zamerať skôr na aktualizáciu a rozširovanie súčasnej infraštruktúry ako na tvorbu novej.

31. Konštatuje, že návrh rešpektuje zásady subsidiarity a proporcionality, upozorňuje však, že na to, aby sa mohli plne dosiahnuť ciele programu ISA2 a aby sa mohlo zaručiť systematické rešpektovanie zásady subsidiarity počas uplatňovania programu, bude nevyhnutné efektívne zapojenie členských štátov a ich miestnych a regionálnych orgánov.

32. Preto konštatuje, že je potrebná úzka interakcia so všetkými úrovňami verejnej správy, najmä s úrovňou, ktorá je najbližšie k občanovi a poskytuje širokú paletu služieb – s miestnymi a regionálnymi orgánmi.

33. Víta ambíciu obmedziť zásahy programu ISA2 len na prípady preukázateľnej európskej pridanej hodnoty, ktoré hmatateľne prispievajú k posilneniu a vykonávaniu európskej politiky a legislatívy, a tak dosahujú výraznú synergiu prostredníctvom cezhraničnej a medziodvetvovej koordinácie.

⁽¹³⁾ Počas konzultácií v novembri 2013 odpovedalo 16 z 28 členských štátov, pozri COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD) s. 10.

⁽¹⁴⁾ COM(2014) 367 final, článok 4.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Preambula, odôvodnenie 19

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	(20) <u>Ďalšou oblasťou, na ktorú sa program ISA musí vzťahovať, je bezpečnosť používania a údajov uložených v cloude.</u>

Pozmeňovací návrh 2

Preambula, odôvodnenie 28

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
28 Do nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 je zahrnutý tematický cieľ „posilnenia inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy“. V tejto súvislosti by mal program ISA ² nadviazať na programy a iniciatívy prispievajúce k modernizácii orgánov verejnej správy, napríklad DAE, a súvisiace siete, napríklad Európsku sieť verejnej správy (EUPAN), a snažiť sa o dosiahnutie synergií.	28 Do nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 je zahrnutý tematický cieľ „posilnenia inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy“. V tejto súvislosti by mal program ISA ² nadviazať na programy a iniciatívy prispievajúce k modernizácii orgánov verejnej správy, napríklad DAE, a súvisiace siete, napríklad Európsku sieť verejnej správy (EUPAN), a snažiť sa o dosiahnutie synergií <u>a pomôcť pri budovaní personálnych kapacít vo verejnej správe.</u>

Zdôvodnenie

Interoperabilitu možno dosiahnuť len vtedy, ak orgány verejnej správy, ktoré ju majú uplatňovať v praxi, majú na to potrebné kapacity, čo v súčasnosti nie je vždy pravdou.

Pozmeňovací návrh 3

Preambula, odôvodnenie 29

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
29 Interoperabilita európskych orgánov verejnej správy sa týka všetkých úrovní verejnej správy: európskej, miestnej, regionálnej a vnútroštátnej. Je preto dôležité, aby riešenia zohľadnili príslušné potreby orgánov verejnej správy, prípadne potreby občanov a podnikov.	29 Interoperabilita európskych orgánov verejnej správy sa týka všetkých úrovní verejnej správy: európskej, miestnej, regionálnej a vnútroštátnej. Je preto dôležité, aby riešenia zohľadnili príslušné potreby orgánov verejnej správy, prípadne potreby občanov a podnikov. <u>Miestne a regionálne orgány musia byť úzko zapojené do revízie programu ISA2.</u>

Zdôvodnenie

Keďže miestne a regionálne orgány sa podieľajú na programe a jeho uplatňovaní, mali by byť zapojené aj do jeho revízie, pretože ich skúsenosti môžu byť iné než skúsenosti ostatných účastníkov.

Pozmeňovací návrh 4

Preambula, odôvodnenie 30

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
(30) Vnútroštátne orgány verejnej správy možno podporiť v ich úsilí prostredníctvom špecifických nástrojov v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF). Úzka spolupráca v rámci programu ISA ² by mala maximalizovať prínos, ktorý sa očakáva od takýchto nástrojov, a to zabezpečením zosúladenia financovaných projektov s celounijnými rámcami interoperability a špecifikáciami, ako je napríklad EIF.	(30) Vnútroštátne, <u>regionálne a miestne</u> orgány verejnej správy možno podporiť v ich úsilí prostredníctvom špecifických nástrojov v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF). Úzka spolupráca v rámci programu ISA ² by mala maximalizovať prínos, ktorý sa očakáva od takýchto nástrojov, a to zabezpečením zosúladenia financovaných projektov s celounijnými rámcami interoperability a špecifikáciami, ako je napríklad EIF.

Pozmeňovací návrh 5

Preambula, odôvodnenie 32

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
32 Mala by sa zväziť možnosť použitia predvstupovej pomoci na podporu zapojenia kandidátskych krajín do programu ISA ² a na zavedenie a následnú realizáciu riešení poskytnutých v rámci programu v týchto krajinách.	32 Mala by sa zväziť možnosť použitia predvstupovej pomoci na podporu zapojenia kandidátskych krajín do programu ISA ² a na zavedenie a následnú realizáciu riešení poskytnutých v rámci programu v týchto krajinách. <u>V snahe podnieť krajiny Východného partnerstva alebo euro-stredozerškého partnerstva, aby prijali európske normy v oblasti interoperability, by sa im mal do určitej miery umožniť prístup k finančným prostriedkom z programu ISA2, ak si želajú zúčastniť sa na ňom.</u>

Pozmeňovací návrh 6

Článok 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:	Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:
(1) „interoperabilita“ znamená schopnosť rôznorodých a odlišných organizácií spoločne vykonávať činnosť smerujúcu k vzájomne prospešným a odsúhlaseným spoločným cieľom, vrátane výmeny informácií a poznatkov medzi organizáciami prostredníctvom obchodných postupov, ktoré podporujú, a to výmenou informácií medzi ich príslušnými systémami informačných a komunikačných technológií (IKT);	(1) „interoperabilita“ znamená schopnosť rôznorodých a odlišných organizácií spoločne vykonávať činnosť smerujúcu k vzájomne prospešným a odsúhlaseným spoločným cieľom, vrátane výmeny informácií a poznatkov medzi organizáciami prostredníctvom obchodných postupov, ktoré podporujú, a to výmenou informácií medzi ich príslušnými systémami informačných a komunikačných technológií (IKT);
	(2) „európske orgány verejnej správy“ znamenajú <u>orgány verejnej správy na európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;</u>

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
(2) „riešenia interoperability“ znamenajú spoločné rámce, spoločné služby a všeobecné nástroje uľahčujúce spoluprácu rôznorodých a odlišných organizácií, a to buď nezávisle financované a vyvinuté v programe ISA ² , alebo vyvinuté v spolupráci s inými iniciatívami Únie na základe vymedzených požiadaviek európskych orgánov verejnej správy;	~~(2)~~ „riešenia interoperability“ znamenajú spoločné rámce, spoločné služby a všeobecné nástroje uľahčujúce spoluprácu rôznorodých a odlišných organizácií, a to buď nezávisle financované a vyvinuté v programe ISA ² , alebo vyvinuté v spolupráci s inými iniciatívami Únie na základe vymedzených požiadaviek európskych orgánov verejnej správy;
(3) funkcia „inkubátora riešení“ znamená vývoj alebo podporu riešení interoperability v pilotnej fáze pred ich uvedením do prevádzky v rámci ďalších programov alebo iniciatív Únie;	~~(3)~~ funkcia „inkubátora riešení“ znamená vývoj alebo podporu riešení interoperability v pilotnej fáze pred ich uvedením do prevádzky v rámci ďalších programov alebo iniciatív Únie;
(4) funkcia „mosta riešení“ znamená ďalší vývoj alebo podporu plne funkčných riešení interoperability pred ich poskytnutím v rámci ďalších programov alebo iniciatív Únie;	~~(4)~~ funkcia „mosta riešení“ znamená ďalší vývoj alebo podporu plne funkčných riešení interoperability pred ich poskytnutím v rámci ďalších programov alebo iniciatív Únie;
(5) „spoločné rámce“ znamenajú špecifikácie, normy, metodiky, usmernenia, spoločné sémantické aktíva a podobné prístupy a dokumenty;	~~(5)~~ „spoločné rámce“ znamenajú špecifikácie, normy, metodiky, usmernenia, spoločné sémantické aktíva a podobné prístupy a dokumenty;
(6) „spoločné služby“ znamenajú organizačnú a technickú schopnosť poskytovať spoločné výsledky používateľom vrátane prevádzkových systémov, aplikácií a digitálnych infraštruktúr všeobecného charakteru, ktoré spĺňajú spoločné požiadavky používateľov vo všetkých politických alebo geografických oblastiach, spolu s ich podporným prevádzkovým riadením;	~~(6)~~ „spoločné služby“ znamenajú organizačnú a technickú schopnosť poskytovať spoločné výsledky používateľom vrátane prevádzkových systémov, aplikácií a digitálnych infraštruktúr všeobecného charakteru, ktoré spĺňajú spoločné požiadavky používateľov vo všetkých politických alebo geografických oblastiach, spolu s ich podporným prevádzkovým riadením;
(7) „všeobecné nástroje“ znamenajú systémy, referenčné platformy, spoločne využívané a spolupracujúce platformy a všeobecné prvky, ktoré spĺňajú spoločné požiadavky používateľov vo všetkých politických alebo geografických oblastiach;	~~(7)~~ „všeobecné nástroje“ znamenajú systémy, referenčné platformy, spoločne využívané a spolupracujúce platformy a všeobecné prvky, ktoré spĺňajú spoločné požiadavky používateľov vo všetkých politických alebo geografických oblastiach;
(8) „akcie“ znamenajú projekty, riešenia, ktoré už dosiahli prevádzkovú fázu, a sprievodné opatrenia;	~~(8)~~ „akcie“ znamenajú projekty, riešenia, ktoré už dosiahli prevádzkovú fázu, a sprievodné opatrenia;
(9) „projekty“ znamenajú časovo obmedzenú postupnosť riadne vymedzených úloh, ktoré reagujú na určené potreby používateľov v rámci fázového prístupu;	~~(9)~~ „projekty“ znamenajú časovo obmedzenú postupnosť riadne vymedzených úloh, ktoré reagujú na určené potreby používateľov v rámci fázového prístupu;

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>(10) „sprievodné opatrenia“ znamenajú:</p> <ul style="list-style-type: none"> — strategické opatrenia a opatrenia na zvýšenie informovanosti; — opatrenia na podporu riadenia programu ISA²; — opatrenia týkajúce sa výmeny skúseností a výmeny a presadzovania osvedčených postupov; — opatrenia na propagáciu opätovného použitia riešení interoperability; — opatrenia zamerané na budovanie komunít a zvyšovanie kapacít; a — opatrenia zamerané na dosiahnutie synergií s iniciatívami relevantnými pre interoperabilitu v ostatných oblastiach politiky Únie; 	<p>~~(10)~~ „sprievodné opatrenia“ znamenajú:</p> <ul style="list-style-type: none"> — strategické opatrenia a opatrenia na zvýšenie informovanosti; — opatrenia na podporu riadenia programu ISA²; — opatrenia týkajúce sa výmeny skúseností a výmeny a presadzovania osvedčených postupov; — opatrenia na propagáciu opätovného použitia riešení interoperability; — opatrenia zamerané na budovanie komunít a zvyšovanie kapacít; a — opatrenia zamerané na dosiahnutie synergií s iniciatívami relevantnými pre interoperabilitu v ostatných oblastiach politiky Únie;
<p>(11) „Európska referenčná architektúra interoperability“ (EIRA) znamená architektúru všeobecnej štruktúry zahŕňajúcu súbor zásad a usmernení, ktoré sa uplatňujú pri vykonávaní riešení interoperability v Európskej únii;</p>	<p>~~(11)~~ „Európska referenčná architektúra interoperability“ (EIRA) znamená architektúru všeobecnej štruktúry zahŕňajúcu súbor zásad a usmernení, ktoré sa uplatňujú pri vykonávaní riešení interoperability v Európskej únii;</p>
<p>(12) „Európska kartografia interoperability“ (EIC) znamená archív riešení interoperability pre európske orgány verejnej správy poskytnutých inštitúciami Únie a orgánmi verejnej správy, predložených v spoločnom formáte a spĺňajúcich špecifické kritériá opätovnej použiteľnosti a interoperability, ktoré je možné reprezentovať v rámci EIRA.</p>	<p>~~(12)~~ „Európska kartografia interoperability“ (EIC) znamená archív riešení interoperability pre európske orgány verejnej správy poskytnutých inštitúciami Únie a orgánmi verejnej správy, predložených v spoločnom formáte a spĺňajúcich špecifické kritériá opätovnej použiteľnosti a interoperability, ktoré je možné reprezentovať v rámci EIRA.</p>

Pozmeňovací návrh 7

Článok 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Prostredníctvom programu ISA² sa podporuje a presadzuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) posúdenie, zlepšenie, zavedenie, industrializácia, prevádzka a opätovné použitie cezhraničných alebo medziodvetvových riešení interoperability; (b) vývoj, zavedenie, industrializácia, prevádzka a opätovné použitie nových cezhraničných alebo medziodvetvových riešení interoperability; (c) posúdenie vplyvu navrhovaných alebo prijatých právnych predpisov Únie na IKT; 	<p>Prostredníctvom programu ISA² sa podporuje a presadzuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) posúdenie, zlepšenie, zavedenie, industrializácia, prevádzka a opätovné použitie cezhraničných alebo medziodvetvových riešení interoperability; (b) vývoj, zavedenie, industrializácia, prevádzka a opätovné použitie nových cezhraničných alebo medziodvetvových riešení interoperability; (c) posúdenie vplyvu navrhovaných alebo prijatých právnych predpisov Únie na IKT;

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
(d) určenie legislatívnych medzier, ktoré zabraňujú interoperabilite medzi európskymi orgánmi verejnej správy;	(d) určenie legislatívnych medzier, ktoré zabraňujú interoperabilite medzi európskymi orgánmi verejnej správy;
(e) zriadenie, správa a zlepšovanie EIRA;	(e) zriadenie, správa a zlepšovanie EIRA;
(f) zriadenie a správa EIC ako nástroja na uľahčenie opätovného použitia existujúcich riešení interoperability a na vymedzenie oblastí, v ktorých takéto riešenia zatiaľ chýbajú;	(f) zriadenie a správa EIC ako nástroja na uľahčenie opätovného použitia existujúcich riešení interoperability a na vymedzenie oblastí, v ktorých takéto riešenia zatiaľ chýbajú;
(g) posúdenie, aktualizácia a podpora existujúcich spoločných špecifikácií a noriem a vývoj, zriadenie a podpora nových spoločných špecifikácií a noriem prostredníctvom normalizačných platforiem Únie a v prípade potreby v spolupráci s európskymi alebo medzinárodnými normalizačnými organizáciami; a	(g) posúdenie, aktualizácia a podpora existujúcich spoločných špecifikácií a noriem a vývoj, zriadenie a podpora nových spoločných špecifikácií a noriem prostredníctvom normalizačných platforiem Únie a v prípade potreby v spolupráci s európskymi alebo medzinárodnými normalizačnými organizáciami, <u>okrem iného v súvislosti s bezpečnosťou prenosu, spracovania a uchovávaní údajov;</u> a
(h) vývoj mechanizmov na meranie a kvantifikáciu prínosov riešení interoperability.	(h) vývoj mechanizmov na meranie a kvantifikáciu prínosov riešení interoperability.
Okrem toho môže program ISA ² fungovať ako „inkubátor riešení“, v ktorom sa presadzujú nové riešenia interoperability a ako „most riešení“ s prevádzkou existujúcich riešení interoperability.	Okrem toho môže program ISA ² fungovať ako „inkubátor riešení“, v ktorom sa presadzujú nové riešenia interoperability a ako „most riešení“ s prevádzkou existujúcich riešení interoperability.

Zdôvodnenie

Bezpečnosť prenosu, spracovania a uchovávaní údajov je v súvislosti s interoperabilitou nesmierne dôležitá a pri navrhovaní a propagovaní nových noriem by sa na ňu malo prihliadať.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 11 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
Komisia a Výbor ISA ² pravidelne monitorujú vykonávanie a vplyv programu ISA ² a spokojnosť používateľov s týmto programom. Skúmajú aj synergie s doplnkovými programami Únie.	Komisia a Výbor ISA ² pravidelne monitorujú vykonávanie a vplyv programu ISA ² a spokojnosť používateľov s týmto programom. <u>Národné orgány a orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni sú vyzvané, aby sa k výsledkom tohto monitorovania vyjadrili. Komisia a Výbor ISA² skúmajú aj synergie s doplnkovými programami Únie.</u>

Zdôvodnenie

Je dôležité udržiavať dialóg s národnými orgánmi a orgánmi na nižšej ako celoštátnej úrovni, ktoré sú zapojené do programu.

Pozmeňovací návrh 9

Článok 11 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
Komisia každoročne informuje výbor ISA ² o vykonávaní programu ISA.	Komisia každoročne informuje výbor ISA ² , Európsky parlament, Radu a Európsky výbor regiónov o vykonávaní programu ISA a o úrovni interoperability verejných služieb v jednotlivých členských štátoch.

Zdôvodnenie

Informácie o vykonávaní programu ISA² by mali byť do väčšej miery sprístupnené. Okrem toho je dôležité sledovať úroveň interoperability v jednotlivých členských štátoch, pričom treba zohľadniť interoperabilitu služieb, ktoré poskytujú regionálne a miestne orgány.

Pozmeňovací návrh 10

Článok 12

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>1. Účasť v programe ISA² je otvorená pre krajiny Európskeho hospodárskeho priestoru a kandidátske krajiny v rámci ich príslušných dohôd s Úniou.</p> <p>2. Podporuje sa spolupráca s ostatnými tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami alebo subjektmi, najmä v rámci euro-stredozemského partnerstva a Východného partnerstva a so susednými krajinami, najmä krajinami západného Balkánu a čiernomorského regiónu. S tým súvisiace náklady sa nehradia z programu ISA².</p> <p>3. Program ISA podporuje podľa potreby opätovné využívanie riešení tretími krajinami.</p>	<p>1. Účasť v programe ISA² je otvorená pre krajiny Európskeho hospodárskeho priestoru a kandidátske krajiny v rámci ich príslušných dohôd s Úniou.</p> <p>2. Podporuje sa spolupráca s ostatnými tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami alebo subjektmi, najmä v rámci euro-stredozemského partnerstva a Východného partnerstva a so susednými krajinami, najmä krajinami západného Balkánu a čiernomorského regiónu. S tým súvisiace náklady ~~sa nehradia~~ by sa mohli čiastočne hradiť z programu ISA².</p> <p>3. Program ISA podporuje podľa potreby opätovné využívanie riešení tretími krajinami.</p>

Zdôvodnenie

V snahe podnietiť medzinárodnú spoluprácu v oblasti interoperability by sa mala zväziť možnosť čiastočnej úhrady nákladov z programu.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK